

Implemented by:

In cooperation with:

MINISTRY OF ENVIRONMENT,
GREEN DEVELOPMENT
AND TOURISM

Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын 2017 оны ажлын тайлан

**Монголын Ойн Тогтвортой Менежментийн Зөвлөл ТББ-ын 2017 оны жилийн
эцсийн тайлан**

Хөтөлбөрийн нэр	Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь II
Зорилт	Ойн магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоо бий болгох
Монголын Ойн Тогтвортой Менежментийн Зөвлөл төрийн бус байгууллагын хаяг	Чингэлтэй дүүрэг, IV хороо, Самбуугийн гудамж 13/2 Глобал бизнэс төв 403 тоот Хариуцагч: Д.Мөнхзориг Имайл: munkhzorig@forest.mn; Утас: 70009501, 88119501
Тайлангийн хугацаа	4-р сараас 12 сар (2017)

Гүйцэтгэлийн Хураангуй

“Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” төрийн бус байгууллагын гол зорилго нь Монгол улсад ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэхэд оршино. Ойн тогтвортой менежмент нь эдийн засаг, экологи, нийгмийн тогтвортой хөгжил гэсэн үндсэн гурван зарчим дээр суурилсан байдаг бөгөөд эдгээр үндсэн зарчмуудад тулгуурлан Монголын ойн магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоог бий болгож, ойн гаралтай бүтээгдэхүүн болон дагалт бүтээгдэхүүний чанарыг сайжруулах явдал юм. ХБНГУ-ын олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс хэрэгжүүлж буй “Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь II” хөтөлбөр нь Үндэсний магадлан итгэмжлэлийн загварыг бий болгох, санал санаачлагыг дэмжин ажиллаж байна. “Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ нь 2017 онд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэв. Үүнд:

- Чадварлаг шинжээчдийг бэлтгэх зорилгоор МОТМЗ нь 10 сард Улаанбаатар хотод шинжээчдийн сургалт зохион байгуулж 12 мэргэжилтэнд шинжээчийн батламж олгов.
- Нийт 7 ойн мэргэжлийн байгууллагыг магадлан итгэмжлэлд хамруулсны дээр өмнөх жилийн итгэмжлэгдсэн 4 ойн мэргэжлийн байгууллагуудын ахиц дэвшлийн тайланг хүлээн авч зөвлөгөө өгч ажиллав.
- Магадлан итгэмжлэгдсэн байгууллагуудын үйл ажиллагааг тогтвортой явуулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор Сэлэнгэ аймгийн БОАЖГ, сумдын удирдлагуудтай хамтарсан гэрээ байгуулж ААН-үүд өөрийн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлыг хэрэгжүүлэх боломж бий болгох арга хэмжээ авав.
- Ойн магадлан итгэмжлэлийг олон нийтэд сурталчлах зорилгоор www.forest.mn цахим хуудсыг бий болгож, мэдээ мэдээлэл тогтмол оруулан ажиллуулж байна.
- Ойн магадлан итгэмжлэлийн зорилго, үр ашгийг сурталчилсан богино хэмжээний кино хийж олон нийтийн телевизээр гаргасан.
- Ойн тогтвортой менежмент, магадлан итгэмжлэлийн талаар 3 аймагт сургалт семинар зохион байгуулав.
- Ойн магадлан итгэмжлэл, түүнтэй холбоотой асуудлуудаар Монголын өдөр тутмын сонин “Өнөөдөр” сонинд ярилцлага өгсөн.

Бүсийн сургалт семинар зохион байгуулах явцад орон нутгийн иргэд болон ойн мэргэжлийн байгууллагууд ойн магадлан итгэмжлэлийн талаар тодорхой ойлголт авах сонирхол их байсан нь ОМИ талаар илүү их мэдээ мэдээлэл хүргэх шаардлагатай байгааг харуулж байна. 2017 онд Сэлэнгэ аймгийн 7 ойн мэргэжлийн байгууллага итгэмжлэлд хамрагдлаа. Магадлан итгэмжлэгдсэн байгууллагуудад Төрөөс үзүүлэх урамшуулал, хөнгөлөлт тодорхой болбол ойн мэргэжлийн байгууллагууд итгэмжлэлд өргөнөөр хамрагдах хүсэлтэй байгаагаа илэрхийлсэн. Хэдийгээр ОМИ хэмээх ойлголт Монголд анхан шатандаа хөгжиж байгаа боловч бүсийн сургалт, итгэмжлэлийн үр дүнгээс үзэхэд ОМИ нь Монголын ойн салбарын хөгжилд чухал ач холбогдолтой арга хэмжээ болох нь харагдаж байна.

Гарчиг

Гүйцэтгэлийн Хураангуй	5
Товчилсон үгийн тайлал	1
1. Оршил	2
II. “Ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ (MSFM) зорилго.....	3
III. МОТМЗ ТББ-ын 2017 онд хийгдсэн ажилууд	3
Гүйцэтгэх ажил 1. “Магадлан итгэмжлэлийн үндэсний тогтолцоог бий болгох”	3
1. Үндэсний магадлан итгэмжлэлд зориулсан шинэ лого.	3
2. Ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг итгэмжлэх нь	4
2.1. Итгэмжлэгдсэн байгууллагуудын ахиц дэвшлийн тайлан:	4
2.2. 2017 онд итгэмжлэгдсэн Ойн мэргэжлийн байлгууллага	6
3. Магадлан итгэмжлэлийн “шинжээч”-ийг бэлтгэх сургалт	11
4. Итгэмжлэлд хамрагдсан ОМБ уудад үзүүлэх урамшууллын талаар БОАЖЯ тай хэлэлцэх нь.....	12
Гүйцэтгэх ажил 2. “Ойн бүтээгдэхүүний магадлан итгэмжлэл”	13
Гүйцэтгэх ажил 3. Ойн тогтвортой менежмент, магадлан итгэмжлэлийн мэдээлэл сурталчилгаа”	13
3.1 МОТМЗ ын албан ёсны вэб хуудас	13
3.2 2017 онд зохион байгуулсан сургалт семинар.....	14
3.3 ОМИ-ийн талаарх богино хэмжээний кино.....	18
3.4 ОТМ ийг сурталчилах, олон нийтийн мэдлэгийг дээшлүүлэх	19
Гүйцэтгэх ажил 4. ТББ-ын чадавхийг сайжруулна.....	21
4.1 МОТМЗ ТББийн төлөөлөл БНХАУ-д хийсэн уулзалт	21
4.2 МОТМЗ ТББ-ын Удирдах зөвлөлийн хурал	23
4.3 FCS болон PEFC –ийн үйл ажиллагааг харьцуулсан баримт бичгүүдийн судалгаа.....	25
IV. Дүгнэлт	27
Талархал.....	29
Хавсралт I Ажлын нөхцөл	30
Хавсралт II МОТМЗ ТББ танилцуулга	32
Хавсралт III: Ойн магадлан итгэмжлэлийн лого ашиглах журам	33
Хавсралт IV: Ойн магадлан итгэмжлэлийн шинжээчийн сургалтын хөтөлбөр.....	35
Хавсралт V: Сургалтанд тавигдсан илтгэлүүд.....	37
Хавсралт VI: ОМИ-д хамрагдсан ОМБ-т дэмжлэг үзүүлэх гэрээ	51
Хавсралт VII Байгаль орчны яамтай хамтрах ажиллах санал захидал.....	55
Хавсралт VIII: семинар зохион байгуулах тухай албан бичиг	56
Хавсралт IX: Маргаан шийдвэрлэх журам	57
Хавсралт X: СЕМИНАРЫН ХӨТӨЛБӨР.....	60
Хавсралт XI: Ахиц дэвшлийн тайлан.....	75

Товчилсон үгийн тайлал

ОМИ	Ойн магадлан итгэмжлэл
ОМБ	Ойн мэргэжлийн байгууллагууд
FSC	Forest Stewardship Council (Ойн эздийн холбоо)
ОН	Ойн нөхөрлөл
ОА	Ойн анги
БОАЖЯ	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам
ОМИЗ	Ойн магадлан итгэмжлэлийн зөвлөл
ОМС	Ойн магадлан итгэмжлэлийн стандарт
МОТМЗ	Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл
ТББ	Төрийн бус байгууллага
БоАХ	Бодлого, арга хэмжээ
PEFC	Program for the Endorsement of Forest Certification
ТХН	Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж
REDD+	Reduced Emissions from Deforestation and Degradation
АД	Ажлын даалгавар
НҮБХХ	НҮБ-ын Хөгжлийн хөтөлбөр
МҮИГ	Монголын Үндэсний Итгэмжлэлийн газар
МОСНХ	Монголын Ойн салбарын нэгдсэн холбоо ТББ
МОМУЭХ	Монголын ойчид, модны үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн холбоо ТББ

1. Оршил

ГОУХАН-ээс хэрэгжүүлж байгаа “Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь II” хөтөлбөр, “Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ-ийн хооронд Үндэсний магадлан итгэмжлэлийн загварыг бий болгож хөгжүүлэх, Монголын ойн тогтвортой менежментийг хэрэгжүүлэх #83255181 тоот гэрээ байгуулав. (Хавсралт I. Ажлын даалгавар)

“Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь II” хөтөлбөрийн зорилтууд нь:

- (1) Ногоон хөгжлийн бодлого, Ойн талаар баримтлах бодлогод нийцсэн эрх зүй, зохион байгуулалтын оновчтой шийдлийг бий болгох
- (2) Ойн тогтвортой менежментийн арга зүй, дүрэм журмыг төрийн болон аж ахуйн нэгжийн хүрээнд боловсруулж хэрэгжүүлэх
- (3) Ойн салбарын чадавхыг бүх түвшинд нэмэгдүүлэх зэрэг болно.

Эдгээр зорилтын хүрээнд Монгол улсад ойн магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх, ойн тогтвортой менежмент, магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийг бий болгож хэрэгжүүлэх зорилгоор “МОТМЗ” ТББ тай хамтран ажиллаж байна.

ГОУХАН-ны санхүүжилтээр Хессен Форст олон улсын зөвлөх байгууллагаас 2013-2015 онуудад Үндэсний ойн магадлан итгэмжлэл, гэрчилгээжүүлэх ажилд аж ахуйн нэгж байгууллагуудад тавих стандарт, шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл байгуулах шаардлагын талаар судалгаа хийж, энэ талаар талуудыг оролцуулсан ярилцлага, семинар олон удаа зохион байгуулсан байна. Харин 2014 оны 11-р сард ойн магадлан итгэмжлэлийн анхны үндэсний семинарыг ойн холбогдох оролцогч талууд, БОНХЯ-ны төлөөлөл, Монголын ойн ТББ, ойн аж ахуйн нэгжүүдтэй хамтран зохион байгуулсан.

Энэхүү семинарын үр дүнд санаачлагч 19 хүний хүсэлтээр Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ыг 2015 оны 3-р сарын 19-нд албан ёсоор байгуулж, улсын бүртгэлийн байгууллагад бүртгүүлснээр ойн магадлан итгэмжлэх байгууллага бий болсон юм.

“Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь II” хөтөлбөр, “Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ-ийн хооронд байгуулсан гэрээт ажлын хүрээнд дараах ажлуудыг гүйцэтгэв. Үүнд:

Ажлын даалгавар 1: “Магадлан итгэмжлэлийн үндэсний тогтолцоог бий болгох”

- Үндэсний магадлан итгэмжлэлд ашиглах “лого” загварыг гаргаж, магадлан итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжүүдэд ашиглах журмыг боловсруулж хэрэгжүүлнэ;
- Магадлан итгэмжлэгдсэн ААН-д олгох хөнгөлөлт, урамшууллын механизмийг хэрэгжүүлэх ажлыг Төрийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна

- Магадлан итгэмжлэлийн “шинжээч” бэлтгэх сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулж, сургалт зохион байгуулан. Ур чадвартай шинжээчийн тоог нэмэгдүүлж зах зээлд өрсөлдөх нөхцлийг бүрдүүлнэ.

Ажлын даалгавар 2: “Бүтээгдэхүүний магадлан итгэмжлэл хийх боломжийг судална”

- Ойн бүтээгдэхүүний туршилтын магадлан итгэмжлэл хийнэ. Хусны нүүрс г.м
- Магадлан итгэмжлэгдсэн бүтээгдэхүүнийг борлуулах зах зээлийн судалгаа хийнэ. Тухайлбал хусны нүүрсийг БНСУ-ын зах зээлд нийлүүлэх боломж гэх мэт
- Магадлан итгэмжлэлд хамрагдах боломжтой ойн бүтээгдэхүүний судалгаа хийнэ.

Ажлын даалгавар 3: “Ойн тогтвортой менежментийг сурталчилах, олон нийтийн мэдлэгийг дээшлүүлэх”

- ТББ-ын цахим хуудас гаргаж, тогтмол мэдээлэл оруулна. Магадлан итгэмжлэлтэй холбоотой мэдээлэл, гарын авлага боловсруулж хэвлүүлнэ
- Ойн тогтвортой менежмент, магадлан итгэмжлэлийн талаар хэвлэл, олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр нийтлэл, ярилцлагууд гаргаж олон нийтийн мэдлэг, мэдээллийг дээшлүүлэх үйл ажиллагаа явуулна.
- Сонгосон 3 аймагт Магадлан итгэмжлэлийг сурталчлах, мэдээлэл өгөх, сургалт семинарыг зохион байгуулна.

Ажлын даалгавар 4: “ТББ-ын чадавхийг сайжруулна.”

- Байгууллагын үйл ажиллагааны явцад магадлан итгэмжлэлийн сан бүрдүүлж эхлэнэ;
- Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх гэрээний төсөл боловсруулна.
- МОТМЗ ТББ-ийн төлөөлөл БНХАУ-ын туршлагыг судлах.

II. “Ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ (MSFM) зорилго

“Ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ, түүний ажлын алба нь ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх үндэсний механизмийг бий болгох, холбогдох дүрэм журам, шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг Олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллагын шаардлагатай нийцүүлэн боловсруулж хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.

III. МОТМЗ ТББ-ын 2017 онд хийгдсэн ажилууд

Гүйцэтгэх ажил 1. “Магадлан итгэмжлэлийн үндэсний тогтолцоог бий болгох”

1.Үндэсний магадлан итгэмжлэлд зориулсан шинэ лого.

Зураач С.Санжаажамцтай гэрээ байгуулж, ТББ-ын үйл ажиллагаа, магадлан итгэмжлэлд ашиглах “лого”-ны загварыг гаргаж удирдах зөвлөлийн гишүүдийн хурлаар баталгаажуулсан (Зураг 2-3, Хавсралт III). ТББ-ын болон Магадлан итгэмжлэлийн лого-

г Оюуны өмчийн газарт бүртгүүлж патент авах талаар “IP Consulting” ХХК-аар зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ байгуулан холбогдох материалыг бүрдүүлэн хүргүүлсэн.

Зураг 1. МОТМЗ ТББ-ын лого

Зураг 2. Бүтээгдэхүүний лого

2. Ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг итгэмжлэх нь

2.1. Итгэмжлэгдсэн байгууллагуудын ахиц дэвшлийн тайлан:

Хангайн бүргэд ХХК нь “МОТМЗ” ТББ-аас Монгол улсад нэвтрүүлж эхэлсэн ойн магадлан итгэмжлэлийг дэмжин хүлээн авсан анхны байгууллагын нэг билээ. Магадлан итгэмжлэл нь бидний дотроо олж хараагүй, ирээдүйд учирч болох эрсдэлээс хамгаалахын зэрэгцээ үйлдвэрлэж буй бүтээгдэхүүнд сайнаар нөлөөлсөн, байгууллагын үйл ажиллагааг идэвхжүүлсэн ажил байлаа. Шинжээч нарын гаргасан зөвлөмж дүгнэлт нь оновчтой бөгөөд ойлгомжтой, заасан хугацаанд хэрэгжүүлэх боломжтой байв. Манай компани магадлан итгэмжлэлээр 100 оноо авахаас 78 оноо авч тэнцсэн боловч бид тэнцсэндээ тайвшралгүй оноогоо ахиулахын төлөө хичнээн ажиллаа.

(Хүснэгт1). Шинжээч нартай хамтран гаргасан Магадлан итгэмжлэлийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө

№	Чиглэл	Хэрэгжүүлэх ажил	Хэрэгжүүлэх хугацаа
1	1.1	Гэрээт ажилчидтай хөдөлмөрийн гэрээтэй ажиллах	2017 оны 1 сараас 1 сар
		Мод бэлтгэх, тээвэрлэх, зүсмэл үйлдвэрлэх, зарим механик боловсруулалтын ажил дээр мэргэжлийн инженертэй болох	2017 оны 1 сараас 1 жил

2	2.1	Мод бэлтгэлд ашиглагдаж байгаа хөрөөг гэрчилгээжүүлэх	2017 оны 1 сараас 1ээс 2жил
		Зүсмэл материалыг стандарт хэмжээгээр эсгэх, дугуйт хөрөөт суурь машиныг мэргэжлийн байгууллагын туслалтайгаар заавартай болгож баталгаажуулах	2017 оны 1 сараас 1 жил
3	3.1	Рамын хөрөөг ажилд бэлтгэх ирлэх, солбих, тохиргоо хийх ажлыг нарийн дэс дараатай хийж хэвших	2017 оны 1 сараас 1 жил
		Гуалин зүсвэрийн P36 хөрөө рамын аюулгүй ажиллагааны хаалт хамгаалалт, дохиоллын системийг иж бүрэн ажиллуулах арга хэмжээ авах	2017 оны 1 сараас
4	6.1	Хөрөө рамын урд хойд тэргэнцэрий жолооны хүрд, хавчих хумс зэргийг засаж сэлбэсэн.	
		МБ ийн талбайн цэцэрлэгээг чанаржуулж, гишүү мөчрийн овоолгын хоорондын зайг холтгон овоолгын хэмжээг томруулах	
		Зүсмэл модны стандарт сайжруулах	
5	9.1	Чанартай стандарт хэмжээний зүсмэл материал гаргахын тулд рамын тэргэнцэрийн замыг хөдөлгөөнгүй тэгш шулуун байрлуулах	2017 оны 1 сараас 2 жил
		Ойжуулалт нөхөн сэргээлтийг чанаржуулж орон нутагтаа дасан зохицсон тарьцаар ойжуулах	
		Мэргэжлийн ойжуулалтын техникч сургаж авах	
		Үр бэлтгэдэг мэргэжлийн компанитай байнгын гэрээтэй ажиллаж, захиалгаар өөрийн мод бэлтгэлийн талбайн ургамлын тойргоос буюу тухайн орон нутгаас үр бэлтгүүлж ойжуулалт нөхөн сэргээлтэндээ ашиглах	2017 оны 1 сараас 3 жил

Магадлан итгэмжлэлийг нийт 10 багц шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэхэд манай компани 5 шалгуур үзүүлэлт дээр оноогоо бүрэн авч чадаагүй бөгөөд энэ дагуу магадлан итгэмжлэлийн шинжээч нар хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг зөвлөмжийн хамт гаргасан. Бид өдөр тутмын ажил, санхүү боломжтойгоо уялдуулан дараах ажлуудыг хийв :

- Зүсвэрийн Р63 хөрөө рамын аюулгүй ажиллагааны хаалт хамгаалалтыг сайжруулах, дохиоллын системтэй болгов. Мөн тэргэнцэрийн хавчих хумсыг, жолооны хүрдийг засав
- Шинээр гуалин зүсвэрийн Тайга 15 хөрөө суурилуулж, тавцант зүсвэрийн хөрөөгөө сольсон
- Гэрээт ажилчидтай хөдөлмөрийн гэрээтэй ажиллах хэвшил болгож ажиллах мэргэжлийн туршлагатай ойн инженертэй болсон.
- Мод бэлтгэлийн талбайн цэвэрлэгээг чанаржуулах тал дээр ажиллаж нэлээд ахиц гарсан. Мандал сум дундын ойн ангитай хамтран тоног төхөөрөмжөө сайжруулан цэвэр эко ой болох зорилт тавин хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.
- Ойн сангийн талбай дээрээ мод үржүүлгийн газар байгуулж хүлэмжтэй болсон. Модны үрийг тухайн орчноосоо буюу тухайлбал өөрийн ойн сангаас бэлтгэж эхлээд байна.

“Сэлэнгэ бугант” болон “Буян Од” ХХК-уудын ахиц дэвшлийн тайланг хавсаргав. Хавсралт XI.

2.2. 2017 онд итгэмжлэгдсэн Ойн мэргэжлийн байлгууллага

“МОНМЗ” ТББ нь 2017 онд Сэлэнгэ аймгийн Ерөө, Хүдэр, Алтанбулаг сумдын нутаг дэвсгэрт (үйлдвэрлэлийн ашиглалт, ойн арчилгаа, цэвэрлэгээ) үйл ажиллагаа явуулдаг 7 мэргэжлийн аж ахуйн нэгжид магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу итгэмжлэл хийн дүгнэлт, зөвлөмж гаргав. Үүнд:

1. Хярааний Хонхор ХХК,
2. Шинэ бадрах ХХК,
3. Сор Хүдэр ХХК,
4. Ургамал дөрөө ХХК,
5. Хүдэр мөнгөлөг ХХК,
6. Хүдэр Тамир ХХК,
7. Бугант Нандин ХХК зэрэг ААН-үүд хамрагдав .

Магадлан итгэмжлэлийн зорилго:

- Ойд үйлдвэрлэлийн ашиглалт ба ойн арчилгаа цэвэрлэгээний үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэл хийх шалгуур үзүүлэлтээр дүгнэх
- Магадлан итгэмжлэлийн талаар орон нутгийн аж ахуйн нэгж, байгууллагад танилцуулж ойлгуулах
- Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаанд дүгнэлт хийж зөвлөмж гаргах

Магадлан итгэмжлэлийг Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ-ын Удирдах зөвлөлийн 2016 оны 9 сарын12-ны өдрийн хуралдааны 6-р тогтоолоор баталсан арга зүй, БОНХ-ийн сайдын 2013 оны А-126 тоот тушаалын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Байгаль орчны аудит хийх ерөнхий аргачлал” болон дор дурьдсан арга зүйг ашиглан гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- Баримт бичгийн дүн шинжилгээ
- Урьдчилан бэлтгэсэн шинжээчийн ажлын хуудас
- Газар дээрх ажиглалт, тэмдэглэл
- Баримт, нотолгоо
- Асуулга, ярилцлага (зөвшилцсөнөөр)
- Технологийн харьцуулалт

Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийг Монгол улсын хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа хууль тогтоомж, аж ахуйн нэгж байгууллагын эрх, үүргийн хүрээнд хийгдэх үйл ажиллагааг холбогдох баримтаар нотлогдох байдлыг харгалзан тогтоов. Түүнчлэн шалгуур үзүүлэлтийг магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагааны онцлог байдалд тулгуурлан 10 багцад хуваасан болно. Үүнд:

1. Хүний нөөц, боловсон хүчин, удирдлагын менежмент
2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын баримт бичиг
3. Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагаа
4. Галын аюулгүй байдал
5. Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа, техник технологи
6. Мод ашиглалт, бүтээгдэхүүн
7. Үйл ажиллагааны хамрах хүрээ
8. Орон нутгийн үнэлгээ
9. Мод бэлтгэсэн талбайн ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлт
10. Ойн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 1: 2017онд Ойн магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ОМБ-ын жагсаалт

#	Өдөр	ОМБ нэрс	Газар зүйн байрлал	Холбоо барих
1	11.16	Хярааны хонхор ХХК	Сэлэнгэ, Алтан булаг	94117980
2	11.17	Шинэ бадрах ХХК	Сүхбаатар	
3	11.18-11.23	Сор хүдэр ХХК	Сэлэнгэ, Хүдэр	95945749
4		Ургамал дөрөө ХХК		94051326, 96051326
5		Хүдэр Мөнгөлөг ХХК		99111894 99100938
6		Хүдэртамир ХХК		99025757
7	11.24-11.25	Бугант Нандин ХХК	Сэлэнгэ, Бугант тосгон	99065280 93115280

Хүснэгт 2 Ойн магадлан итгэмжлэлийн үр дүнг харуулсан хүснэгт

Ойн мэргэжлийн байгууллагууд	Хүний нөөц, боловсон хүчин, удирдлагын менежмент	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын баримт бичиг	Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагаа	Галын аюулгүй байдал	Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа, техник, технологи	Мод ашиглалт, бүтээгдэхүүн	Үйл ажиллагааны хамрах хүрээ	Орон нутгийн үнэлгээ	Мод бэлтгэсэн талбайн ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлт	Ойн менежментийн төлөвлөгөө	Нийт
Авбал зохих оноо	17	21	18	6	9	13	6	3	4	3	100
Хярааны хонхор ХХК	11	19	8	4	0	8	6	3	4	2	65
Шинэ бадрах ХХК	8	14	11	3	2	12	4	3	4	3	64
Сор хүдэр ХХК	10	14	6	0	0	8	4	0	0	2	44
Ургамал дөрөө ХХК	12	16	12	3	0	10	4	3	0	2	62
Хүдэр Мөнгөлөг ХХК	14	15	13	5	4	12	4	3	4	3	77
Хүдэртамир ХХК	13	14	13	5	4	11	3	3	4	3	73
Бугант Нандин ХХК	16	21	12	6	2	12	4	3	4	2	82

Дэлгэрэнгүй тайлан хүргэгдсэн.

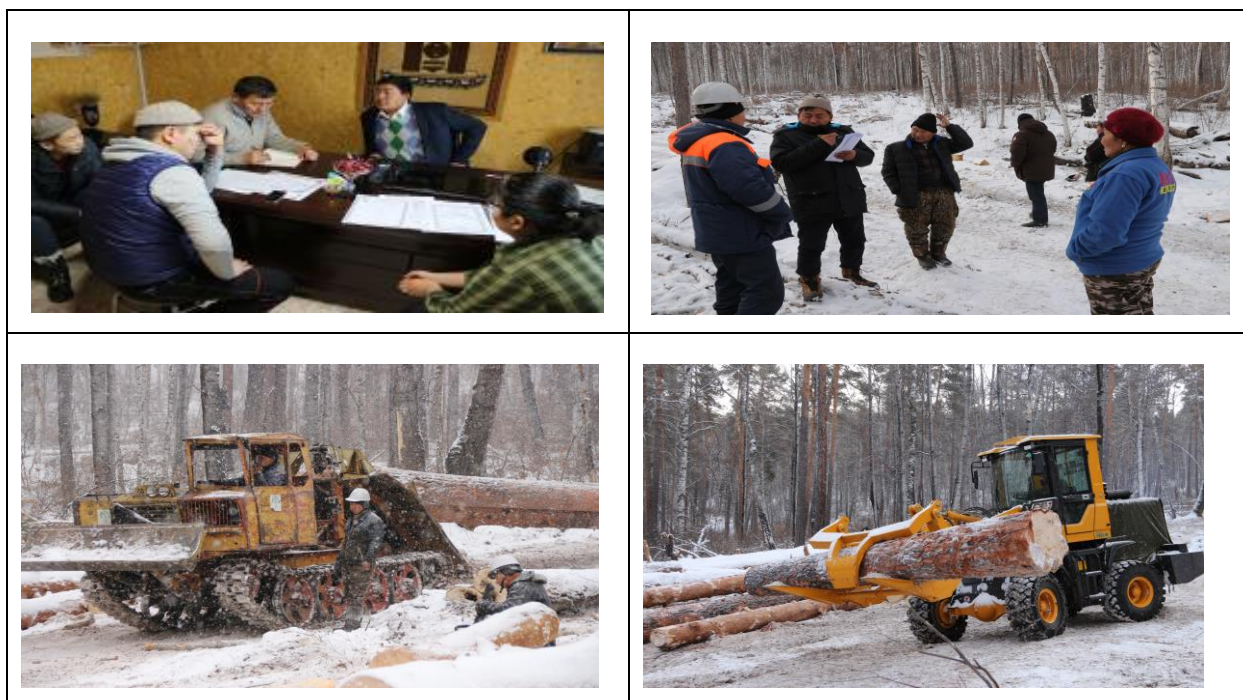
Ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл явц

Ө.Болор ахлагчтай ойн магадлан итгэмжлэлийн багийн гишүүд шинжээчийн ёс зүйг чанд сахин, хараат бус, шударга, мэргэжлийн ур чадвар, туршлагад тулгуурлан асуудлыг бодитойгоор үнэлж, дүгнэнэ. Багийн гишүүд ярилцаад ойлголтоо нэгтгэн шийдвэрт хүрэх үүднээс шалгуур үзүүлэлт бүрдээр багаараа хамтран ажиллав. Огноо, цаг минут бүхий аппаратаар баримт нотолгоо, ажлын явцын онцгой агшинг зурагжуулах ажлыг багийн гишүүн Л.Энхбат хариуцан хийж, машин механизмын техникийн үзүүлэлт, ХАБ-ын талаар багийн гишүүн У.Ганбат хариуцан магадлан итгэмжлэлийг хийх бол багийн ахлагч магадлан итгэмжлэлийн чиглэл бүр дээр хамрах хүрээ, шалгуур үзүүлэлтийг нягтлан үзэж бичиж тэмдэглэх ажлыг хийж гүйцэтгэв. Мэдээлэл болон асуулгыг зөвхөн ахлах шинжээчээр дамжуулан авна. Багийн гишүүд нь өөрийн мэргэжлийн дагуу асуудлыг үнэлэх, дүгнэх арга зүйг эзэмшсэн байх бөгөөд багийн гишүүд харилцан мэдээллээ хуваалцдаг байх. Магадлан итгэмжлэлийн ажлын явцад Ахлах шинжээч нь аль нэг гишүүнийг төлөөлөх эрхтэйгээр оролцоно.

ОМИ-д хамрагдсан аж ахуйн нэгжүүдийн ерөнхий төлөв

Мод бэлтгэх, боловсруулах, үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж тус бүр дээр хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг боловсруулан баталж ажилладаг. Ажилд гарахын өмнө өдөр бүр зааварчилгаатай танилцсан тухай ажилчид гарын үсгээрээ баталгаажуулсан байна. Тоног төхөөрөмжийн хувьд ХАБ-ын шаардлагыг хангасан гэсэн дүгнэлтэнд хүрсэн. Ойн түймрээс урьдчилан сэргийлэх самбарыг талбайд байрлуулж, мод бэлтгэлийн талбайг цэвэрлэдэг. Үйлдвэрийн талбайд элс, галын хор зэргийг сараанд байрлуулсан. Ойн түймрийн үед хэрэглэх хүрз, резинен цохиур, тросон шүүр олонтой. ОБГ-аас жил бүр зохион байгуулдаг сургалтанд ажилчдаа идэвхтэй оролцуулдаг болохыг сургалтанд суусан гэрэл зураг нотолж байна. Асуулга ярилцлагын үед ахуйн хог хаягдлыг нэгдсэн цэгт авчирдаг, ажилчдын хувцас угаах түмпэн саваар хангадаг гэх боловч бичгэн заавар байсангүй. Тус компани нь сум орон нутгаас зохиогдсон аливаа ажилд идэвхтэй орлцдог иргэд олон нийтийн дунд нэр хүнд сайтай компани тул орон нутгийн үнэлгээ сайн байна. Ойжуулалтыг шаардлагын дагуу хийж актаар хүлээлгэж өгдөг. Ойжуулсан талбайд үзлэг хийхэд актан дээр бичигдсэн амьдралтын хувьдаа хүрэхгүй байдал ажиглагдсаныг цаашид анхаарах хэрэгтэй. Ойжуулалтын ажлыг хүлээн авсан актыг баримталсан тул оноогоо бүрэн авсан. Ойн менежментийн төлөвлөгөөг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж мөрдөн ажилладаг байна.

Зураг 3. Ажлын үйл явц

Магадлан итгэмжлэлийн хязгаарлалт:

Итгэмжлэлийн ажлыг дараах хязгаарлалтын хүрээнд хийхээр захиалагч байгууллагатай тохиров. Хууль эрх зүйн хүрээнд: Зөвхөн монгол улсад мөрдөгдөж байгаа дээр жагсаасан 15 хууль тогтоомжийн хүрээнд хийнэ (Хүснэгт 4). Орон зайн хувьд: Мод бэлтгэх боловсруулах, ойжуулах талбайд үйл ажиллагаа явуулсан байдалтай танилцсан. Цаг хугацааны хувьд: Магадлан итгэмжлэлийн ажлыг 2017 оны 10 дугаар сарын 16-аас 26- ыг дуустал хугацаанд дуусгана. Нөхцөл байдлын хувьд: Ой нээлтэй байсан ч зарим ААН-үүд мод бэлтгэлийн ажлаа эхлээгүй байна. Энэ нь 2 үндсэн шалтгаантай.

- Сум дүүргийн иргэдийн төлөөлөгчдийг сонгох сонгуулын үе

- Самар жимс боловсорч түүх үе

Мод бэлтгэлийн бригад ажиллаж байх үед үзэх боломжтой гадаргын усыг бохирдуулахгүй байх арга хэмжээ авсан байдал, хөрсөн дээр санамсаргүй асгасан тосыг цэвэрлэсэн байдал зэргийг газар дээр нь үзэх боломжгүй.

Доод склад дээр гуалин, түлээ дууссан тул бөөрөнхий ба модон материалын стандартын хэрэгжилтийг үзэх боломжгүй

Хүснэгт 3: Ашигласанбаримтбичгийнжагсаалт

No	Нэр
1	“Байгаль орчныг хамгаалах тухай” монгол улсын хууль 1995 он
2	“Ойн тухай “ монгол улсын хууль 2012он /Шинэчилсэн найруулга/
3	“Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль” 2012 он /Шинэчилсэн найруулга/
4	“Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хууль” 2012 он, /Шинэчилсэн найруулга/
5	“Байгаль орчны хохирлын үнэлгээ, нөхөн төлбөр тооцох аргачлал” Улаанбаатар хот 2010 он
6	“Аж ахуйн нэгж байгууллагад байгаль орчны мэргэжлийн байгууллагын эрх олгох журам” Засгийн газрын 2006 оны 137 дугаар тогтоолын хавсралт
7	“Ойн мэргэжлийн байгууллагад тавигдах шаардлага, ажиллах журам” БОНХ Сайдын 2013 оны 8 сарын 7-ны өдрийн А-223 дугаар тушаалын хавсрал
8	“Ойн санг гэрээгээр эзэмших журам” Засгийн газрын 2009 оны 227 дугаар тогтоолын хавсралт
9	“Байгаль орчны аудит хийх журам” БОНХСайдын 2013 оны 4 сарын 24-ний өдрийн А-126 дугаар тушаалын 1-р хавсрал
10	“Ойд арчилгаа цэвэрлэгээ хийх журам” БОНХСайдын 2013 оны 9 сарын 2-ний өдрийн А-244 дугаар тушаалын хавсралт
11	“Ойн менежментийн төлөвлөгөөний үлгэрчилсэн загвар” Ойн газрын даргын 2009 оны 6 сарын 24-ний өдрийн 70 тоот тушаалын 1 дүгээр хавсралт
12	“Ойд үйлдвэрлэлийн ашиглалт” ба “Ойн арчилгаа цэвэрлэгээний үйл ажиллагаа эрхэлдэг ААН, байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэл хийх шалгуур үзүүлэлтийг дүгнэх аргачлал, МОТМЗ ТББ-ын Удирдах зөвлөлийн 6 дугаар тогтоол
13	Шилмүүст төрлийн бөөрөнхий модон материал MNS 6142 : 2010
14	Шилмүүст төрлийн зүсмэл материал MNS 0391: 201
15	Бөөрөнхий модон материал. Эзэлхүүний хүрд MNS 6142 : 2010

3. Магадлан итгэмжлэлийн “шинжээч”-ийг бэлтгэх сургалт

Олон улсын стандартын академи ХХК болон ЭРИН ҮЕ-ЭКОЛОГИ ХӨГЖИЛ ТББ-тай (MonCert LLC) хамтран магадлан итгэмжлэлийн “Шинжээч” бэлтгэх сургалтыг 2017 оны 9 сарын 11-12 нд хамтран зохион байгуулсан. Нийтдээ 12 мэргэжилтэн сургалтад хамрагдаж шинжээчийн үнэмлэх батламжаа гардан авсан. Сургалтын ерөнхий агуулга нь “шинжээч”-ийн ёс зүй, хараат бус байдал, мэргэжлийн ур чадвар, нотлох баримтыг бүрдүүлэх, магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийг үнэлэх арга зүй зэрэг шаардлагатай асуудлыг хамарсан (Хавсралт V) Хүснэгт 5.

Илтгэлийн сэдэв	Агуулга	Илтгэгч
Олон улсын болон Монгол улсын Магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоо	ОМИ ийн хөгжил ОУын байгууллагуудын танилцуулга, Монгол орны ОМИ ийн өнөөгийн байдал	Д.Мөнхзориг (МОТМЗ гүйцэтгэх захирал) О.Билгүүтэй (Менежер)
Магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчны төсөл (ойн тухай хууль, журам)	ОМИ ийн хууль эрх зүйн орчин, хөнгөлөлт урамшуулалтын санал	Л.Доржцэдэн МОТМЗ тэргүүн
Аудитын төрлүүд, /19011,17021 стандартын талаар/	Олон улсын стандарт	Тунгалаг (Олон улсын шинжээч, багш)
Мод бэлтгэлийн аюулгүй ажиллагаа Мод Цагаалга	ХАБ болон мод бэлтгэлийн ажлын аргачлал	Ганбат (Профессор)
Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд, түүнийг үнэлэх нь	<ul style="list-style-type: none">ОМИ шалгуур үзүүлэлтОМИ зорилгоҮнэлгээний арга зүй	Ө.Болор (Ахлах шинжээч)

Зураг 4 Сургалтад оролцогчид

Зураг 5 Багаар ажиллаж буй оролцогчид

Ойн магадлан итгэмжлэлийн шинжээчид тавигдах шаардлагууд:

1. Ойн мэргэжлийн бакалавр болон түүнээс дээш зэрэгтэй байх
2. Ойн салбарт 5-аас дээш жил ажилласан, ойг хамгаалах, зөв зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх талаархи ажлын туршлагатай байх;
3. Төрийн бус байгууллага болон төрийн захиргаа, олон улсын байгууллагад ойн чиглэлээр 2-оос доошгүй жил ажилласан байх шаардлагай.

Түүний зэрэгцээ дараахи чиглэлийн судалгаа, мэдээлэл, мэдлэгтэй байвал зохино.

Үүнд:

- Монголын ойн салбарын түүхэн замнал, салбарын бүтэц зохион байгуулалт, ойн алба, ойн анги, ойн нөхөрлөл, ойн мэргэжлийн байгууллагуудын талаар судалгаа, мэдээлэлтэй байх;
- Байгаль орчны болон Ойн тухай хууль тогтоомжийн өргөн хүрээний мэдлэгтэй байх;
- Ойн тогтвортой менежментийн тухай болон Ойн менежментийн төлөвлөгөө, ойн аж ахуйн арга хэмжээний мэдлэг, туршлагай байх;
- Ойг хамгаалах арга хэмжээ, ус, хөрсийг хамгаалах, ойн ашиглалтын үеийн эрүүл ахуй, хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны талаар өндөр мэдлэг, туршлагатай байх.

4. Итгэмжлэлд хамрагдсан ОМБ уудад үзүүлэх урамшууллын талаар БОАЖЯ тай хэлэлцэх нь

- ГОУХАН-ны Зөвлөх Ц.Банзрагчтай хамтран Ойн мэргэжлийн байгууллагын эрх олгох журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал боловсрууллаа. Журмын төсөлд мэргэжлийн байгууллагын эрх авахад магадлан итгэмжлэл заавал хийлгэх тухай

заалт болон магадлан итгэмжлэлийг бие даасан ТББ гүйцэтгэхээр заалт оруулж магадлан итгэмжлэл хийх ТББ-д байгуулагад тавигдах шаардлагыг тодорхойлж оруулсан.

- БОАЖЯ-ны Ойн бодлого, зохицуулалтын газрын дарга М.Тунгалагтай 9 сарын 5-нд уулзаж ТББ-ын үйл ажиллагаа, магадлан итгэмжлэлийн тулгамдаж буй асуудлын талаар мэдээлэл өгч санал солилцсон. Уулзалтын үр дүнд БОАЖЯ-наас ТББ-ын үйл ажиллагааг дэмжиж байгаагаа уламжилсан “албан бичиг” гаргаж “Ойн тогтвортой менежментийг хэрэгжүүлж, нутгийн иргэдийн амьжиргааг дэмжих нь” төсөлд хүргүүлсэн. Хавсралт VII
- 12-р сарын 6-ны өдөр зохион байгуулсан сургалтын үеэр Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны төлөөлөгч Н.Энхтайван (Ойн бодлого зохицуулалтын газрын ахлах мэргэжилтэн) шинэ хуулийн төслийг танилцуулсан ба энэ нь ойн мэргэжлийн байгууллагын эрх авахын өмнө ОМИ хамрагдах шаардлагатай гэсэн шинэ заалт юм.

Гүйцэтгэх ажил 2. “Ойн бүтээгдэхүүний магадлан итгэмжлэл”

МОТМЗ ойгоос гаралтай бүтээгдэхүүний итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх, туршилтын бүтээгдэхүүн итгэмжлэх зорилттой байсан авч дараах шалтаануудын улмаас энэ удаагийн тайланд тусгагдаагүй болно. Үүнд:

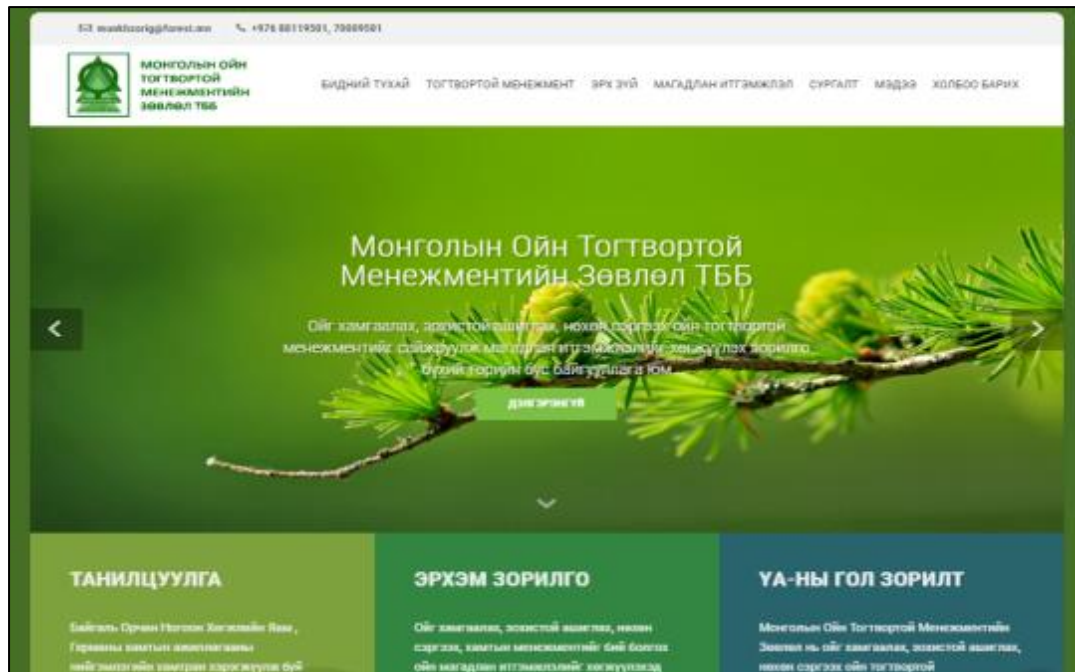
- Олон улсын бүтээгдэхүүн итгэмжлэлийн үйл явц эхлээд ойн менежмент дээр дараа бүтээгдэхүүн дээр итгэмжлэл явуулдаг бол Монголд Ойд үйл ажиллагаа эрхэлж буй ОМБ дээр хийдэг.
- Анх төлөвлөгөөнд Бүтээгдэхүүний итгэмжлэлтэй холбоотой судалгаа, үйл ажиллагааг Сонечсен консалтин ХХК-тай хамтран ажиллахаар төлөвлөсөн боловч тус компаний зөвлөх үйлчилгээний гэрээ хийгдээгүй.

Гүйцэтгэх ажил 3. Ойн тогтвортой менежмент, магадлан итгэмжлэлийн мэдээлэл сурталчилгаа”

3.1 МОТМЗ ын албан ёсны вэб хуудас

ТББ-ын үйл ажиллагаа, магадлан итгэмжлэлийн мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх www.forest.mn домайн нэрийг ТББ-ын нэр дээр баталгаажуулан авсан. Вэб сайт хийлгэх гэрээг “Грийнсофт” ХХК-тай байгуулан холбогдох материалыг бэлтгэсэн. Вэб сайт 7 сарын 1-нээс ажиллаж эхлэсэн.

Зураг 6. МОТМЗ ын албан ёсны вэб хуудас

3.2 2017 онд зохион байгуулсан сургалт семинар.

Магадлан итгэмжлэлийн бүсийн семинарыг Булган, Хэнтий аймагт хийхээр шийдвэрлэж тухайн аймгуудын БОАЖГ-тай ярилцаж, хамтран сургалт семинар зохион байгуулах тухай албан бичгийг хүргүүллээ.

- Сэлэнгэ аймаг 71 хүн оролцов (5 сарын 25 нд)
- Булган аймаг 52 хүн оролцов (9 сарын 6 нд)
- Хэнтий аймаг 34 хүн оролцов (10 сарын 6 нд)

Бүсийн семинарт оролцогчид БОАЖГ, Мэргэжлийн хяналтын газар, Онцгой байдлын газар, ойн аж ахуйн нэгжүүдийн төлөөлөгчид оролцсон. Семинар дээр дараах сэдвүүдээр илтгэл тавив:

- Олон улсын болон Монгол улсын Магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоо
- Магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчны төсөл (ойн тухай хууль, журам)
- Магадлан итгэмжлэлийн үнэлгээ шалгуур үзүүлэлт, арга зүй

СЭЛЭНГЭ АЙМАГТ “ОЙН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫГ ЧАДВАРЖУУЛАХ НЬ” СЭДЭВТ СУРГАЛТ СЕМИНАР ЗОХИОН БАЙГУУЛСАН ТУХАЙ АЖЛЫН ТАЙЛАН

Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын жилийн ажлын төлөвлөгөөнд “Магадлан итгэмжлэлийн чиглэлээр 3 аймагт сургалт, семинар зохион байгуулна” гэж тусгагдсаны дагуу 5 дугаар сарын 25-нд Сэлэнгэ аймагт “Ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг чадваржуулах нь” сэдэвт сургалт семинарыг Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс хэрэгжүүлж байгаа “Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөнд дасан зохицох нь” II хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр хөтөлбөрийн

дагуу хамтран зохион байгуулав. Уг сургалт семинарт нийт 71 хүн оролцсоны дотор Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, зарим Сумын засаг дарга, сумдын Сум дундын Ойн ангийн удирдлага, инженер 20, Сэлэнгэ аймгийн 13 сумын ойн мэргэжлийн 51 байгууллагын удирдлагууд оролцлоо.

Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргын орлогч Ж.Сайнцогтой уулзаж, сургалт семинарын зорилго, ойн магадлан итгэмжлэл, магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ойн мэргэжлийн байгууллагуудад үзүүлэх хөнгөлөлт урамшууллын тухай танилцуулав. Энэ уулзалтанд Ерөө сумын Засаг дарга М.Ганбаатар, Ерөө бүсийн Сум дундын Ойн ангийн дарга С.Бат-Амгалан нарыг оролцуулав. Тэрээр ойн магадлан итгэмжлэлийн сургалт семинар нь ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг чадваржуулах, ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэхэд чухал ач холбогдолтой гэдгийг тэмдэглээд Аймаг, сумын Засаг дарга, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөлийн “Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудад дэмжлэг үзүүлэх гэрээ”-ний төслийг дэмжиж байгаагаа илэрхийлсэн болно.

Сургалт семинар батлагдсан хөтөлбөрийн дагуу явагдаж, хурлын үйл ажиллагааг Сэлэнгэ аймгийн Миний монгол телевиз, TV 9 ээр сурталчилж, ойн магадлан итгэмжлэл, түүний эрх зүйн орчин, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудад орон нутгийн төрийн байгууллагаас дэмжлэг үзүүлэх талаар ярилцлага өгөв. Мөн түүнчлэн аймгийн Засаг даргын орлогч Ж.Сайнцог, МОТМЗТББ-ын удирдлага Л.Доржцэдэн, Д.Мөнхзориг нар 2016 онд магадлан итгэмжлэгдсэн Сэлэнгэ Бугант ХХК-ны захирал Л.Гандөш, Буян-Од ХХК-ны захирал В.Буянтогтох, Хангайн бүргэд ХХК-ны захирал Л.Тлейберд, УВЦО ХХК-ны захирал Ц.Баасансүрэн нарт ойн магадлан итгэмжлэлийн гэрчилгээг гардуулав..

Сургалт семинарт оролцогчид сургалт семинарын явцад ойн магадлан итгэмжлэлийн тухай зохих хэмжээний ойлголттой болсон тухай санал бодлоо хэлж, ойн магадлан итгэмжлэлд хамрагдах хүсэлтээ илэрхийлж байлаа. Сургалт семинарын явцад оролцогчдоос зарим асуулт гарч, дор бүр нь дэлгэрэнгүй хариуг өгөв.Тухайлбал Хүдэр сумын Хүдэртэйн буян ХХК-ны захирал Пүрэврэнцэн ойн магадлан итгэмжлэлийн орон нутгийн эрслийн, Мандал сумын Мортир ХХК-ны захирал Т.Дорж ойн магадлан итгэмжлэлийн төлбөрийн талаар асууж тодруулав. МОТМЗТББ-ын удирдлага Л.Доржцэдэн, Д.Мөнхзориг нар эдгээр асуултанд дэлгэрэнгүй хариу өгөв.

“Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудад дэмжлэг үзүүлэх гэрээ”-ний төслийг , сургалт семинарт ойн магадлан итгэмжлэлийн талаар тавигдсан илтгэлүүдийг /Ойн магадлан итгэмжлэл, шалгуур үзүүлэлтийн тухай, Ойн магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин, урамшуулал бий болгох тухай, Ойн мэргэжлийн байгууллагуудад магадлан итгэмжлэл явуулсан ажлын үр дүн, санал, зөвлөмж, Ойн

магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ойн мэргэжлийн зарим байгууллагын туршлага, санал, зөвлөмж/ тус тус хавсаргав.

Зураг 7. Сэлэнгэ аймагт зохиогдсон сургалтад оролцогсод

ХЭНТИЙ АЙМАГ БИНДЭР СУМ “МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГУУДЫГ ЧАДВАРЖУУЛАХАД ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨ” СЭДЭВТ СУРГАЛТ

Сургалт семинарыг Хэнтий аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, “Биндэр ой” СДОА, Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ хамтран Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс хэрэгжүүлж байгаа “Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөнд дасан зохицох нь” II хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр зохион байгуулав. Семинарыг 10 сарын 06 өдөр зохион байгуулж уг семинарт Хэнтий аймгийн Биндэр сумын БОАЖГ-ын дарга төлөөлөгчид, Мэргэжлийн хяналтын газрын улсын байцаагч нар, ойн мэргэжлийн байгууллагууд, нийт 34 хүн оролцов

Зураг 8. Хэнтий аймагт зохиогдсон сургалтад оролцогсод

Булган аймаг "Ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг чадваржуулахад ойн магадлан итгэмжлэлийн үзүүлэх нөлөө" сургалт семинар

БОАЖЯ, Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгтэй хамтран хэрэгжүүлж буй “Биологийн олон янз байдал ба ойн гол экосистемүүд уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох нь” хөтөлбөрийн хүрээнд Булган аймгийн БОАЖГ-тай хамтран “Ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг чадваржуулахад ойн магадлан итгэмжлэлийн нөлөө” сургалт семинарыг 9 сарын 29 өдөр зохион байгуулж уг семинарт Булган аймгийн БОАЖГ-ын дарга төлөөлөгчид, Онцгой байдлын алба, Мэргэжлийн хяналтын газрын улсын байцаагч нар, ойн мэргэжлийн байгууллагын 27 байгууллага нийт 52 хүн оролцов.

Зураг 9. Хэнтий аймагт зохиогдсон сургалтад оролцогсад

“ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ТОГТОЛЦООГ БЭХЖҮҮЛЭХ НЬ” СЭДЭВТ ҮНДЭСНИЙ СЕМИНАР

Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ, Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс хэрэгжүүлж байгаа “Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөнд дасан зохицох нь” II хөтөлбөрийн дэмжлэгтэйгээр Үндэсний семинарыг 2017 оны 12-р сарын 6-ны өдрийн 09:00–17:00 цагт “Цэнгэг усны нөөц, байгаль хамгаалах төв”-ийн хурлын танхимд зохион байгуулав. Семинарын үед тавигдсан илтгэлүүд:

- Д.Мөнхзориг.ТББ-ын гүйцэтгэх захирал: Ойн салбарт магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх талаар хийж гүйцэтгэсэн ажлын ололт, дутагдал, цаашдын зорилтын тухай
- М. Сэргэлэн ГОУХАН: Ойн магадлан итгэмжлэлийг Монгол улсад нэвтрүүлэхэд тулгарч буй асуудлууд
- Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл Б. Алтанчимэг: Монгол улсын боловсролын магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин, тогтолцоо, шалгуур үзүүлэлт
- Л.Доржцэдэн ТББ-ын тэргүүн: Ойн магадлан итгэмжлэлийн оролцогч талууд, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд хийсэн дүн шинжилгээний тухай

Семинар амжилттай зохион байгуулагдаж өндөрлөсөн ба оролцогчид идэвхитэй асуулт хариултад оролцож ойн итгэмжлэлийн талаар нээлттэй ярилцан, санал зөвлгөө, шүүмжтэй талуудыг хэлэлцсэн.(Хавсралт Х: Хөтөлбөр болон илтгэлүүд).

Зураг 10. Улаанбаатар хотод зохиогдсон сургалтад оролцогчид

3.3 ОМИ-ийн талаарх богино хэмжээний кино

"Танайд мод таръя" ТББ-тай хамтран ОМИ ажлын талаар богино хэмжээний кино болон нэвтрүүлэг бэлтгэн 2017 оны 12-р сар, 2018 оны 1-р сард ТВ9 сувгаар цацагдаж нийтийн хүртээл болов.

“ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛ” БОГИНО ХЭМЖЭЭНИЙ КИНОНЫ СЦЕНАРИ

1. Ойн магадлан итгэмжлэлийн тухай

- Ойн тогтвортой менежмент
- Олон улсын ойн магадлан итгэмжлэлийн байгууллагууд
- Магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоо /Стандарт тогтоох, баталгаажуулах, итгэмжлэх/

2. Магадлан итгэмжлэлд хамрагдсаны ач холбогдол, үр ашиг

- Байгаль орчны үр ашиг
- Эдийн засгийн үр ашиг
- Нийгмийн үр ашиг

3. Магадлан итгэмжлэлийн стандарт, шаардлага, шалгуур, лого ашиглалт

- Үндэсний ойн магадлан итгэмжлэлийн шаардлага, шалгуур үзүүлэлт
- Мод модон бүтээгдэхүүний лого ашиглалт
- Ойн магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ойн мэргэжлийн байгууллагууд

4. Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ, түүний зорилго, үйл ажиллагааны чиглэл /Л.Доржцэдэн 2 мин/

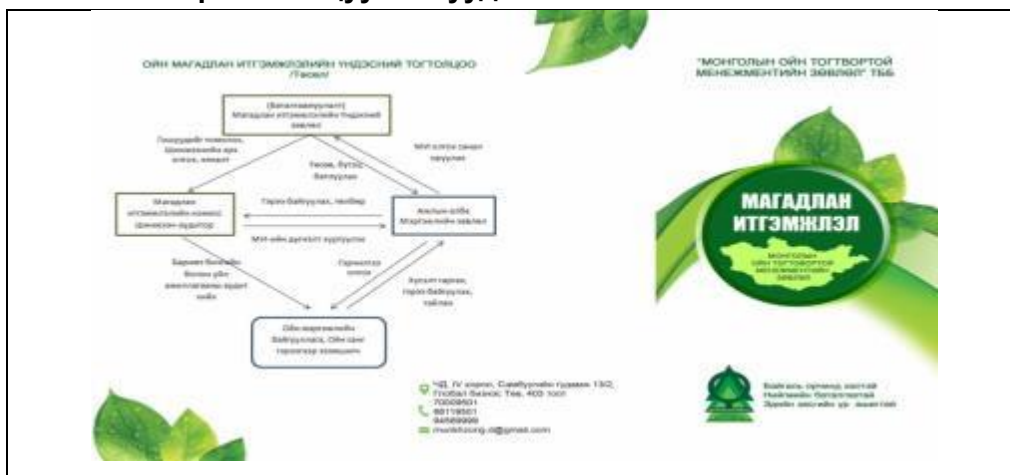
- Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын үүсэл, хөгжил
- Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын зорилго
- Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын үйл ажиллагааны чиглэл

Үзэх холбоос: <https://www.youtube.com/watch?v=PAdQKxJHGVo&feature=youtu.be>

3.4 ОТМ ийг сурталчилах, олон нийтийн мэдлэгийг дээшлүүлэх

PR материал: БОАЖЯ-аас зохион байгуулсан "Нээлттэй өдөр" хөтөлбөрт 2017 оны 6-р сарын 5-нд оролцон МОТМЗ ТББ-аас ОМИ талаар танилцуулга хуудас тараав. Түүнчлэн 12-р сарын 6-ны өдөр ОМИ-ийн чадавхыг бэхжүүлэх семинар дээр 300 гаруй товхимолыг тараав. 2017 оны туршид нийт 600 гаруй танилцуулах хуудас, гарын авлага ном хэвлүүлэн сургалт семинарын үер тараагдсан.

Зураг 11. ОМИ талаарх танилцуулга хуудас

Олон нийтийн мэдлэг, мэдээллийг дээшлүүлэх үйл ажиллагааны хүрээнд Өнөөдөр сонинд ярилцлага өгөв:

Бидний төлөвлөсний дагуу МОТМЗ-ийн гүйцэтгэх захирал М.Мөнхзориг Монголын өдөр тутмын сонин "Өнөөдөр" сонинд ярилцлага өгөв. Ноён Мөнхзориг Монгол орны ойд хийсэн магадлан итгэмжлэлийн туршлага, асуудал, ашигтай талууд болон сүүлийн үеийн нөхцөл байдлын талаар ярилцлаа. Та доорх холбоосоор бүрэн ярилцлагыг үзэж болно

Үзэх холбоос:

http://unuudur.mn/article/101032?utm_campaign=playbuzz&pb_traffic_source=facebook&utm_source=facebook

Зураг 12. Өнөөдөр сонины ярилцлагын хэсэг

Гүйцэтгэх ажил 4. ТББ-ын чадавхийг сайжруулна.

4.1 МОТМЗ ТББийн төлөөлөл БНХАУ-д хийсэн уулзалт

МОТМЗ ТББ нь БНХАУ-ын “PEFC санаачилга” байгууллагатай 2016 оноос хойш ажил хэргийн харилцаатай байсан. БНХАУ-ын “PEFC санаачилга” байгууллагаас 12-р сарын 20-24-ны өдрүүдэд Хятад улсад айлчилах урилга ирүүлсэн. Энэхүү урилгыг үндэслэн Д.Мөнхзориг, Л.Доржцэдэн нар 2017 оны 12-р сарын 19-25-ны өдрүүдэд БНХАУ-д ажилласан. Энэхүү аялалын гол зорилго нь Хятадын ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл явцтай танилцах, Хятадын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлийн удирдлагатай уулзаж мэдээлэл солилцох, ОМИ -тэй холбоотой асуудын талаар ярилцах явдал байсан. Хятад дахь PEFC салбар нэгж айлчлалын бүх хөтөлбөр уулзалтуудыг зохион байгуулсан болно.

Хятад дахь PEFC салбар: нь Хятад улсын хууль журмын дагуу албан ёсны бүртгэгдсэн байдаг ба Австралийн Женев дэх PEFC-ийн төвийн шууд удирдлагад ажилладаг байна. Хятад дахь PEFC байгууллагын гол зорилго нь CFCC (Хятадын магадлан итгэмжлэлийн зөвлөл) болон SFA (Ойн улсын алба)-г дэмжиж, хамтран ажиллах явдал юм.

Зураг 13: Хятадад болсон уулзалтад оролцогсод

CFCC (Хятадын магадлан итгэжлэлийн үндэсний зөвлөл): Энэ нь Хятад дахь ОМИ ийн гол байгууллага ба CFCC нь 25 гишүүнтэй бөгөөд ерөнхий захирал Ван Вэй гэх эрхэм байна.

Хятад дахь хуралд оролцогчийн жагсаалт

1. Ноён. Ван Вэй Хятадын магадлан итгэжлэлийн үндэсний зөвлөл- ийн дарга
2. Хатагтай Юн Линг Хятадын магадлан итгэжлэлийн үндэсний зөвлөл- ийн ерөнхий нарийн бичиг
3. Ноён Жао Jie Хятадын Ойн академи (Стандарт хөгжлийн дарга)
4. Ноён.Зен Ойн улсын албаны олон улсын хамтын ажиллагааны төв
5. Ноён.Бенсон Хятад дахь PEFC салбарын захирал /
6. Ноён Симон Мэн тус салбарын ажилтан

Уулзалт ярилцлагын хураангуй.

ОМИ -ийн санаачлалыг 2001 оноос эхлэн хэрэгжүүлж, ОМИ-тэй холбоотой бүхий л үйл ажиллагаа нь БНХАУ-ын Коммунист намын засгийн газар болон төрийн зөвлөлөөс хүчтэй дэмжлэг үзүүлсэн байна. Хятадын ОМИ удирдлага нь Үндэсний ойн албатай хамтран ажиллаж нэг салбарт хамрагддаг байна.

Хятадын ОМИ нь үндсэн 4 төрөлтэй байна. Үүнд:

1. Ойн менежмент
2. Бүтээгдэхүүний итгэмжлэл
3. Хулс
4. Нүүрстөрөгчийг шингээлт буюу экосистемийн үйлчилгээ

Үндэсний ОМИ ийн нийт 25 стандарт шалгуур үзүүлэлт байдаг ба үүнээс 23 нь ойн стандарт, 2 нь нийтлэг стандарт байдаг. 2009 онд Бээжинд ОМИ-ийн анхны байгууллага ("Zhonglin Tianhe (Beijing)") байгуулагдсан ба уг байгууллага нь Хятадын үндэсний итгэмжлэлийн байгууллагатай (CNAS) хамтран ажилладаг байна.

Хятадын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл нь ОМИ -ийн гол төлөөлөл болох FCS болон PEFC хоёртой хамтран ажилладаг ба БНХАУ-ын анхны ОМИ санаачлагыг WWF төслийн хүрээнд гаргаж байсан байна. Эцэст нь Хятадын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл нь дараахи шалтгаанаар PEFC-тэй хамтран ажиллахаар сонгосон байна.

1. FSC нь Үндэсний стандартыг хянаж батлах тодорхой механизм байхгүй
2. FSC нь тухайн улсын стандартыг хүлээн зөвшөөрдөггүй
3. PEFC нь үндэсний стандарт, лого ашиглахыг хүлээн зөвшөөрдөг
4. БНХАУ-ын төрийн бодлого FSC -н стандартыг хүлээн зөвшөөрөх боломжгүй
5. PEFC нь Үндэсний стандартыг хүлээн зөвшөөрөх тодорхой батлагдсан системтэй

Монгол Хятадын засгийн газрын бүтцийг хувьд харьцуулан үзвэл төрийн байгууллагуудын төвшинд маш ойролцоо байгаа юм. Энэ нь PEFC-ийг Монголд нэвтрүүлэхэд илүү тохиромжтой байж болзошгүй юм. Мөн Хятад дахь ОМИ-ийн салбарт ажилладаг мэргэжилтнүүд PEFC-нь Азийн аль ч улсад тохиромжтой гэдгийг санал болгож байлаа.

4.2 МОТМЗ ТББ-ын Удирдах зөвлөлийн хурал

МОТМЗ ТББ-ын Удирдах зөвлөлийн хурал 2017 оны 8 дугаар сарын 24 нд хуралдаж дараах шийдвэрүүдийг гаргасан. Үүнд:

- Ойн магадлан итгэмжлэлийн лого ашиглах түр журмын төсөл (Хавсралт III);
- Ойн магадлан итгэмжлэлийн Үндэсний зөвлөлийн Маргаан шийдвэрлэх комиссын ажиллах журмын төсөл (Хавсралт IX);

- Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх гэрээний төсөл
- “Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ-ын удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд зарим өөрчлөлт оруулах тухай.

4.3 ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛД ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУД, ТЭДГЭЭРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХҮРЭЭ, ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ

Ойн магадлан итгэмжлэлийн тухай ойлголт, магадлан итгэмжлэлийн үйл явц, магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл, хамрагдах шаардлага, эрх зүйн орчин болон дараах сэдвүүд хамрагдав.

- Ойн магадлан итгэмжлэлийн тухай ойлголт, олон улсын байгууллагууд.
- Манай улсад ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх ажлын явц.
- Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ, түүний үйл ажиллагаа.
- Ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэхэд учрах бэрхшээл сул тал болон давуу тал боломж, эрсдлийн үнэлгээ
- Магадлан итгэмжлэлийн оролцогч талууд, тэдгээрийн үүрэг хариуцлага, хэрэгжилт.
- Магадлан итгэмжлэлийн өнөөгийн үйл ажиллагаанд хийх дүгнэлт. зөвлөмж.

ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛД ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУД, ТЭДГЭЭРИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХҮРЭЭ, ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ

Нэг.Ойн магадлан итгэмжлэлийн тухай ойлголт, магадлан итгэмжлэлийн үйл явц, магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл, хамрагдах шаардлага

1.Ойн магадлан итгэмжлэлийн тухай ойлголт, олон улсын байгууллагууд. Өнөөдөр дэлхийн хүн амын 5 хүн тутмын нэг нь буюу 2 тэрбум шахам хүний аж амьдралын эх үүсвэр нь ой болон ойн эмзэг нарийн экосистемийн орчинтой шууд хамааралтай байгаа билээ. Иймээс ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, зөв зохистой ашиглах ойн тогтвортой менежментийг хэрэгжүүлэх шаардлага зүй ёсоор урган гарч ирнэ. Энэхүү ойн тогтвортой менежментийг бий болгоход ойн магадлан итгэмжлэл чухал ач холбогдолтой юм. Өнөөдөр олон улсад ойн магадлан итгэмжлэлийн PEFC (The Programme for the Endorsement of Forest Certification), FSC (Forest Stewardship Council) гэдэг 2 байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна. Эдгээр нь ойн тогтвортой менежментийг хэрэгжүүлдэг олон улсын ашгийн бус байгууллага юм. Ойн магадлан итгэмжлэлийн байгууллага /PEFC/ нь дэлхийн 40 гаруй орны 300 сая га ойг харин ойн магадлан итгэмжлэлийн байгууллага / FSC/ нь дэлхийн 80 улсын 197 сая га ойд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллага /PEFC, FSC/ нь улс орнуудын Үндэсний ойн магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоог бүрдүүлэхэд чиглэсэн шүхэр байгууллага юм. Эдгээр байгууллагуудаас тусгайлан гаргасан стандарт шалгуур үзүүлэлтүүдээр тухайн улсын ойн менежмент, бүтээгдэхүүнд хөндлөнгийн үнэлгээ хийлгэж, олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн болохыг нотолдог. Ийнхүү олон улсын магадлан итгэмжлэлд хамрагдснаар тухайн орны модон бүтээгдэхүүн дэлхийн зах зээлд гарах боломжтой болж, ашиг орлогоо нэмэгдэх болно.

2.Манай улсад ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх ажлын явц. ГОУХАН-ээс хэрэгжүүлж буй "Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь" хөтөлбөрийн хүрээнд 2013-2015 онд "Хессен Форст" Германы олон улсын зөвлөх байгууллага ойн

4.3 FCS болон PEFC –ийн үйл ажиллагааг харьцуулсан баримт бичгүүдийн судалгаа.

Олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллага болох FCS болон PEFC байгууллага хоорондын харьцуулсан судалгааны баримт бичгүүдийг цуглуулж, анхан шатны харьцуулсан дүн шинжилгээ хийсэн. Гэвч тус 2 байгууллагын давуу болон сул талуудыг тодорхойлох, Монгол улсад аль нь хэрэгжүүлэхэд тохиромжтой эсэх талаар дүгнэлт гаргах боломжгүй. Цаашид олон улсын туршлагатай экспертүүдийн оролцоотойгоор энэ судалгааг нарийвчлан гүйцэтгэж дүгнэлт гаргах шаардлагатай гэж үзэж байна.

FCS болон PEFC –ийн үйл ажиллагааг харьцуулсан баримт бичгүүд.

Зураг 4: Монгол хэлээр орчуулагдсан байдал

ДЭЛХИЙ ДАХИНД ОЙН ТОГТВОРТОЙ МЕНЕЖМЕНТИЙГ ХӨГЖҮҮЛЭХ НЬ

PEFC & FSC

Ойн тогтвортой менежментийг дэмжсэн үйлдвэрүүдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

PEFC ба FSC зэрэг эргэлтэнд ойн менежментийг дэмжсэн үйлдвэрүүдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

Энгийн ажилчин, эдийн засгийн төлөөчдийн үйлдвэрлэлийн хэргийг дэмжих нь зөв юм!

IV. Дүгнэлт

Өнгөрсөн хугацаанд “МОТМЗ” ТББ нь ОМИ-ийн талаар сурталчиггаа, танилцууга, сургалт семинаруудыг зохион байгуулж түүнд 130 гаруй ОМБ-уудыг хамруулж, шинээр шинжээчийн сургалтыг 2 удаа зохион балгуулж 12 шинжээч бэлтгэн, нийт 11 ОМБ-д ОМИ хийсэн байна.

Монгол орны хувьд магадлан итгэмжлэл хэмээх ойлголт нь Эрүүл мэнд Боловсролын салбарт түгээмэл ашиглагддаг ба хууль эрх зүйн хувьд төрөөс зохицуулагддаг байна. Үүнтэй нэгэн адилаар Ойн салбарт ОМИ-ийг нэвтрүүлэхэд хууль эрх зүйн зохицуулалт шаардлагатай байгаа бөгөөд МОТМЗ ТББ зүгээс холбогдох санал, баримт бичгийн төслүүдийг боловсруулж БОАЖЯ-нд хүргүүлж харилцан холбоотой ажиллаж байна.

2017 онд МОТМЗ ТББ нь ойн аж ахуйн нэгжүүдэд олон улсын шалгуур, стандартыг хангасан ОМИ тогтолцоо, лого хэрэглэх дүрэм зэрэг гол журмуудыг боловсруулж баталгаажууллаа. МОТМЗ ТББ нь 2 жилийн хугацаанд Үндэсний ОМИ -ийн үндсэн ойлголтуудыг бий болгосон бөгөөд 11 ОМБ-уудыг итгэмжлэлд хамруулж стандарт, шалгуур үзүүлэлтийн дагуу дүгнэлт гаргасан.

Төр, орон нутгийн байгууллагын удирдлагын тогтворгүй байдал, ойн салбарын хөгжил сул, ойн салбарт оруулж буй хөрөнгө оруулалт дутмаг зэрэг асуудлууд ОМИ-ийг Монголд нэвтрүүлэхэд зарим нэг бэрхшээл учруулж байна.

Хэдийгээр ОМИ хэмээх ойлголт Монгол улсын хувьд шинэ шатандаа хэрэгжиж байгаа боловч цаашид тогтвортой хөгжүүлж ойн тогтвортой менежментийг нэвтрүүлэх зорилгод хүрэх гол арга зам болгон ашиглах хэрэгтэй юм.

Мөн түүнчлэн, МОТМЗ ТББ-нь ОМИ талаар цаашид олон нийтийн түвшинд хийх ажлыг нэмэгдүүлж, ойн салбар, орон нутгийн засаг захиргааны нэгжүүдтэй хамтран ажиллахаар төлөвлөж байна. Үүний зэрэгцээ ОМИ-д хамрагдсан ОМБ-уудад урамшуулал, хөнгөлөлт олгох арга хэмжээг холбогдох Төрийн захиргааны байгууллагаар шийдвэрлүүлэх шаардлагатай байна.

“МОТМЗ” ТББ-нь ОМИ -ийг цаашид хөгжүүлэх талаар 2018 онд дараах үйл ажиллагааг явуулахаар төлөвлөж байна.

ОМИ- ийн чадавхийг нэмэгдүүлэх

- Шинжээчдийг бэлтгэх сургалт хөтөлбөр зохион байгуулах
- Завхан аймаг, Архангай, Төв, Хөвсгөл аймаг, Завхан аймгийн Тосонцэнгэл суманд ОМИ-ийн сургалт семинар зохион байгуулах
- Шинээр 20 ОМБ-ыг магадлан итгэмжлэлд хамруулах

- Өмнөх итгэмжлэлд хамрагдсан ойн мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, тэдгээрийн чадавхийг, сайжруулах
- Магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ОМБ-ын баримт бичиг, мэдээллийн дата сан байгуулах
- ОМИ-д хамрагдсан ОМБ-ын баримт бичиг, цахим мэдээллийн санг хадгалах

Итгэмжлэлд хамрагдсан ОМБ-ын урамшуулал:

- Орон нутгийн ойн удирдлагатай итгэмжлэгдсэн компаниудын менежментийн төлөвлөгөөгөөг хэрэгжүүлэх, тэдгээрт дэмжлэг үзүүлэх талаар төв орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагуудтай гэрээ байгуулах
- БОАЖЯ-тай Ногоон худалдан авалт бодлогыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны хүрээнд Магадлан итгэмжлэлийг дэмжихэд хамтран ажиллах
- ОМБ-ийн итгэмжлэгдсэн бүтээгдэхүүнийг зах зээлд гаргах арга хэмжээ авах
- Нийслэлийн модны зах зээлд итгэмжлэгдсэн компаниудын бүтээгдэхүүнийг худалдах талаар гэрээ хэлэлцээр хийх

Олон нийтэд ОМИ талаар сурталчлах ажлууд:

- Туршлага хуримтлуулах зорилгоор олон улсын сургалт, хуралд оролцох.
- Лого ашиглах журмыг сайжруулан бүтээгдэхүүнийг кодлох.
- ОМИ үйл явц үнэлгээг шинэчлэх.
- Олон нийтэд ОМИ-талаар сонин сэтгүүл, телевиз интернет ээр сурталчилах
- БОАЖЯ-тай хамтран ажиллаж ОМИ ийг сурталчилах
- ХБНГУ-ын зөвлөх компанитай хамтран ажиллахаар тохирох
- Ойн мэдээллийн санг нэмэгдүүлэх www.forest.mn сайтыг хөгжүүлэх

Талархал

МОНТМЗ ТББ нь ОМИ ийг Монголд нэвтрүүлэх, Үндэсний магадлан итгэмжлэлийн зөвлөлийг байгуулах, холбогдох ажлуудыг хийхэд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж, зөвлөн хамтарч ажилласан ГОУХАН хамт олонд тэр тундаа Ноён Klaus Schmidt Corsitt, Mr.Dan Aitrei, М.Сэргэлэн, Одгэрэл нарт гүн талархал илэрхийлье.

Хавсралт I Ажлын нөхцөл

Гүйцэтгэх ажил 1: Магадлан итгэмжлэлийн үндэсний тогтолцоог бий болгох,

Үйл ажиллагаа:

- Үндэсний магадлан итгэмжлэлд ашиглах “лого” загварыг гаргаж, магадлан итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжүүдэд ашиглах журмыг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.
- Туршилтын магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ААН-ийн үр дүнгийн үнэлгээ хийж, магадлан итгэмжлэлийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд хяналт тавина.
- 6-аас доошгүй ААН-д магадлан итгэмжлэл хийнэ.
- Магадлан итгэмжлэлийн “шинжээч” бэлтгэх сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулж, сургалт зохион байгуулан. Ур чадвартай шинжээчийн тоог нэмэгдүүлж зах зээлд өрсөлдөх нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- Магадлан итгэмжлэгдсэн ААН-д олгох хөнгөлөлт, урамшууллын механизмийг хэрэгжүүлэх ажлыг Төрийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулна.
- “Тогтвортой, ногоон худалдан авалт” бодлогын хамрах хүрээнд магадлан итгэмжлэгдсэн ААН-үүдийг хамруулах талаар санал боловсруулж аймаг, нийслэлийн ЗДТГ-тай хамтран ажиллана.
- Магадлан итгэмжлэгдсэн ААН өөрийн эзэмшлийн ойн сангийн менежментийн төлөвлөгөөг бие даан хэрэгжүүлэх боломж олгох талаар 2-оос доошгүй аймаг, сумын ЗДТГ-тай хамтран ажиллах гэрээ байгуулна.
- Магадлан итгэмжлэлийн стандарт, шалгуур үзүүлэлт, холбогдох баримт бичгүүдийг тогтмол сайжруулна.

Гүйцэтгэх ажил 2: Бүтээгдэхүүний магадлан итгэмжлэл хийх боломжийг судална.

Үйл ажиллагаа:

- Магадлан итгэмжлэлд хамрагдах боломжтой ойн бүтээгдэхүүний судалгаа хийнэ.
- Магадлан итгэмжлэгдсэн бүтээгдэхүүнийг борлуулах зах зээлийн судалгаа хийнэ. Тухайлбал хусны нүүрсийг БНСУ-ын зах зээлд нийлүүлэх боломж гэх мэт.
- Ойн бүтээгдэхүүний туршилтын магадлан итгэмжлэл хийнэ. Хусны нүүрс г.м

Гүйцэтгэх ажил 3: Ойн тогтвортой менежментийг сурталчилах, олон нийтийн мэдлэгийг дээшлүүлэх

Үйл ажиллагаа:

- ТББ-ын цахим хуудас гаргаж, тогтмол мэдээлэл оруулна. Магадлан итгэмжлэлтэй холбоотой мэдээлэл, гарын авлага боловсруулж хэвлүүлнэ.
- Магадлан итгэмжлэлийн талаар видео танилцуулга гаргаж олон нийтэд түгээнэ.
- Сонгосон 3 аймагт Магадлан итгэмжлэлийг сурталчлах, мэдээлэл өгөх, сургалт семинарыг зохион байгуулна.

- Ойн тогтвортой менежмент, магадлан итгэмжлэлийн талаар хэвлэл, олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр нийтлэл, ярилцлагууд гаргаж олон нийтийн мэдлэг, мэдээллийг дээшлүүлэх үйл ажиллагаа явуулна.

Гүйцэтгэх ажил 4:ТББ-ын чадавхийг сайжруулна.

Үйл ажиллагаа:

- Байгууллагын үйл ажиллагааны явцад магадлан итгэмжлэлийн сан бүррдүүлж эхлэнэ.
 - Олон улсын төсөл, хөтөлбөрүүдэд зөвлөх ажил үйлчилгээ явуулж байгууллагын орлогыг нэмэгдүүлж бие даан ажиллах санхүүгийн эх үүсвэртэй болоход анхаарна.
 - ойн тогтвортой менежментийн төлөвлөлт хийх чадавхтитай болж нэмэлт орлого олох боломж бий болгоно.
 - Байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн сургалтад хамрагдана.
 - PEFC болон FSC –ийн шаардлага, баримт бичигт дүн шинжилгээ хийж Монгол улсад тохиромжтой хувилбарын санал зөвлөмж боловсруулна.
 - Олон улсын магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөө боловсруулна.
- “Монгол улсад магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх нь” сэдэвт Үндэсний семинар.

Хавсралт II МОТМЗ ТББ танилцуулга

“Ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл” ТББ, түүний ажлын алба нь ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх үндэсний механизмийг бий болгох, холбогдох дүрэм журам, шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг Олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллагын шаардлагатай нийцүүлэн боловсруулж хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Үйл ажиллагаагаа эхэлснээс хойш МОТМЗ нь үндэсний магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоог бий болгохоор ажиллаж байгаа бөгөөд энэ нь ойг тогтвортой, үр ашигтай ашиглах нөхцлийг бий болгох юм. Одоогоор МОТМЗ-ТББ нь 11 удирдах зөвлөлийн гишүүн, 5 байнгын ажилчинтай ажиллаж байна.

МОТМЗ-ТББ бүтцийн схем:

Хавсралт III: Ойн магадлан итгэмжлэлийн лого ашиглах журам

1.Ерөнхий зүйл

1.1.Монголын ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл (МОМИҮЗ) нь ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг магадлан итгэмжлэх, ойн бүтээгдэхүүний гарал үүслийг баталгаажуулах замаар ойн тогтвортой менежментийг нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.

1.2. Энэхүү журам нь логоны дүрслэл, утга санааг баталгаажуулах, аж ахуйн нэгж, байгууллагад лого ашиглах эрх олгох, лого ашиглахад шаардлага тавих, логог эрх зүйн хувьд хамгаалах үйл ажиллагааг зохицуулна

2. Лого /таних тэмдэг/-ийн дүрслэл, утга санаа

2.1.Монголын Ойн Тогтвортой Менежментийн Зөвлөл, \МОТМЗ\ Монголын Ойн Магадлан Итгэмжлэлийн Зөвлөл, \МОМИЗ\ -ийн лого буюу таних тэмдэг бараа бүтээгдэхүүний дардасыг бүтээхэд дараах үндсэн шинж чанарыг агуулан дүрсэлсэн болно. Бэлэг тэмдэг /лого/-г бүтээхдээ нэгдүгээрт Чингис хааны ашиглаж байсан Монголын түүхийн уламжлалт онги тамгын дүрслэл, хоёрдугаарт ой модыг дүрсэлдэг уламжлал, гуравдугаарт ойн магадлан итгэмжлэлийн олон улсын байгууллагуудын бэлэг тэмдэг/лого/-г харгалзан үзсэн болно.

а.Түүхэн хэв шинж, бэлэгдэл агуулгыг тусгасан байдал. “Монголын нууц товчоон” болон бусад түүхэн бичигт Чингис хаан болон түүний дараахи Их хаадын тамга болон эртний Монголын эзэн хаадуудын зоосон мөнгөнд онги тамга хэрэглэгдэж байсан талаар тэмдэглэгдсэн байна.

б.Ой, модны дүрслэл, илэрхийлэл. Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын гол зорилго нь Ойг хамгаалах, тогтвортой менежментийг нэвтрүүлэх бөгөөд ойн мэргэжлийн байгууллагууд, тэдгээрийнүйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах юм. Иймээс Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын бэлэг тэмдэгийн тулгуур нь монгол орын ойн баялаг байх нь зүйтэй гэж үзэж байна. Манай орны ойн баялаг нь шилмүүст болон навчит модноос бүрддэг. Бид онги тамгыг суурь болгож бөөрөнхий дүрсээр навчит модыг, гурвалжин дүрсээр шилмүүст модыг дүрсэлсэн болно. Мөн 3 ширхэг шилмүүст модыг дүрсэлсэн нь модыг олон тоогоор “Ой” гэх утга, 3 өөр өнгө нь ойн насны олон хэлбэрийг агуулж байгаа юм.

в.Олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллагуудын логоны дүрслэл. Ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг олон улсын байгууллагуудын бэлэг тэмдэг \лого\ -ийг судлаж үзэхэд шилмүүст болон навчит модыг дүрсэлсэн байна. PEFC магадлан итгэмжлэлийн байгууллагын бэлэг тэмдэг нь шилмүүт болон навчит модыг дүрсэлсэн бол FSC нь шилмүүс, навчит модноос гадна аудитын “шалгасан” тэмдэглэгээг мөн оруулсан байна.

3. Логог ашиглах, түүний зорилго

3.1. Лого ашиглах гол зорилго нь бүтээгдэхүүний үнэн зөв, найдвартай мэдээлэлээр хангах, ойн менежментийг тасралтгүй сайжруулах, зах зээлд бүтээгдэхүүнээ нийлүүлэх боломжийг дэмжих, тухайн бүтээгдэхүүнийг урамшуулах явдал юм.

3.2. МОМИҮЗ нь магадлан итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжүүд логог ашиглах эрхийг олгоно.

3.3. Ойн магадлан итгэмжлэл нь МОМИҮЗ-ийн удирдах зөвлөлөөс баталгаажуулсан шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийн дагуу явагдана.

3.4. МОМИҮЗ-өөс олгосон лого нь тухайн ойн бүтээгдэхүүн ойн тогтвортой менежмент бүхий ой болон бусад найдвартай эх үүсвэрээс гарал үүсэлтэй гэдгийг баталгаажуулсан мэдээлэл өгөх бөгөөд түүний дагуу худалдан авагчид бүтээгдэхүүнийг сонгоно.

4. Логог ашиглах хүрээ

4.1. Лого нь магадлан итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжүүдийн үйлдвэрлэсэн модон түүхий эд, эцсийн бараа бүтээгдэхүүнд ашиглагдана.

4.2. Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагууд нь логог өөрийн албан бичиг, бараа бүтээгдэхүүнд ашиглаж болох бөгөөд бүх төрлийн тендер, гадаад дотоодын төсөл хөтөлбөрт оролцоход давуу тал нь болно.

5. Логог хамгаалах эрх зүйн орчин

5.1. МОМИҮЗ-ийн лого нь МОТМЗ ТББ-ын өмч мөн бөгөөд Оюуны өмчийн тухай хуулиар хуулиар хамгаалагдана.

5.2. МОМИҮЗ нь магадлан итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжүүдэд лого ашиглах эрх олгохдоо тодорхой хураамжийг авах бөгөөд хураамжийн хэмжээг МОМИҮЗ-ийн Удирдах зөвлөл тогтооно.

5.3. Магадлан итгэмжлэлийн логог бусдад дамжуулах, зориулалтын бусаар ашиглахыг хориглоно.

Хавсралт IV:

Ойн магадлан итгэмжлэлийн шинжээчийн сургалтын хөтөлбөр

Зохион байгуулагч: “МОТМЗ” ТББ “Мон Серт” ХХК

Санхүүжүүлэгч: ГОУХН

Хариуцсан: Мөнхзориг munkhзориг.D E-mail:munkhзориг@forest.mn; Утас: 88119501;

О.Билгүүтэй E-mail: билгүүтэй@forest.mn

Эхний өдөр

Цагийн хуваарь	Сургалтын сэдэв	Илтгэгч
9:00-9:30	Нээлт	Л.Доржцэдэн МОТМЗ ТББ
9:30-10:00	Олон улсын болон Монгол улсын Магадлан итгэмжлэлийн тогтолцоо	Мөнхзориг.Д
10:00-10:45	Магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчны төсөл (ойн тухай хууль, журам)	Л.Доржцэдэн МОТМЗ ТББ-ын Тэргүүн
10:45-11:00	Цайны завсарлага	
11.00-12.30	Аудитын төрлүүд, /19011,17021 стандартын талаар/	П.Тунгалаг /олон улсын сургагч багш, ахлах аудитор/
12.30-13.00	Асуулт ярилцлага	
13.00-14.00	Үдийн завсарлага	
14.00-15.30	Байгаль орчны менежментийн тогтолцооны шаардлага, танилцуулга	Г.Туул/ менежментийн тогтолцооны олон улсын сургагч багш, БОМТ-ны ахлах аудитор
15.30-16.00	Цайны завсарлага	
16.00-17.30	Аудит / 19011 стандарт/-ын зарчим, шаардлага, аудитын хөтөлбөр	П.Тунгалаг /олон улсын сургагч багш, ахлах аудитор/
17:30-18:00	Чөлөөт ярилцлага, хичээлийн дүгнэлт	Г.Туул П.Тунгалаг

2 дахь өдрийн хичээл

Цагийн хуваарь	Сургалтын сэдэв	Илтгэгч
9:30-10:45	Аудиторуудын чадамж, мэдлэг ур чадвар, аудиторын ёс зүй	Г.Туул
10:45-11:00	Цайны завсарлага	

11.00-12.30	Аудитыг эхлүүлэх/аудитын баримт бичиг бэлтгэх,нээлт, хаалтын хурал,дүгнэлт гаргах,тайланг бэлтгэх	П.Тунгалаг
12.30-13.00	Асуулт ярилцлага	
13.00-14.00	Үдийн завсарлага	
14.00-15.30	Аудит дуусгах,тайлангийн мөрөөр авах арга хэмжээ	Г.Туул
15.30-16.00	Цайны завсарлага	
16.00-17.30	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд, түүнийг үнэлэх нь	Ө.Болор. Ахлах шинжээч
17:30-18:00	Чөлөөт ярилцлага ,хичээлийн дүгнэлт	Г.Туул П.Тунгалаг
18.00	Хаалтын ажиллагаа	

Хүснэгт: Оролцогчдын нэрс

Магадлан итгэмжлэлийн шинжээч аудит сургалтанд оролцох хүмүүсийн нэрс: 12.09.2017					
№	Нэрс	Албан тушаал	Утас	E-mail	Гарын үсэг
1	Б.Бат-Эрдэнэ	"Хатант форест" ХХК	99087910	Batka_6362@gmail.com	
2	С.Ундрах	"Ашид Ананда" ХХК	99127937	Doto7772@gmail.com	
3	Ц.Эрдэнэбаяр	"Адокса" ХХК	99040599	Erdenebayr_erdenee@gmail.com	
4	У.Ганбат	Гранд форест ХХК	80050545	ganbatgrand@gmail.com	
5	А.Батсайхан	"Тарс" ХХК захирал	94325428	xodxoon@yahoo.com	
6	Б.Алтансүх	ОСХТ	88092656	sukhee0121@yahoo.com	
7	Д.Давгажамц	Түнхэл	88896710		
8	Р.Бат-Амгалан	Үнэт Мод ХХК Ойн инженер	99334179	bataamaa@gmail.com	
9	С.Дашдаваа	Ойн Инженер	99886064	So_dashdava@yahoo.com	
10	Б.Баярцэцэг	Ph.D Ой мод сургалт судалгааны хүрээлэн, ШУТИС	99903723	bavartsetseg@must.edu.mn	
11	Ц.Чулуунтогтох	"Ганзам" ХХК Зөвлөх	88034289		

ОМБ-ыг магадлан итгэмжлэх шалгуур үзүүлэлтүүд

- Энхүү магадлан итгэмжлэлийн концепцийг нэвтрүүлэх жишээ нь Монгол улсад олон улсад хүлээн зөвшөөрсөдөг ойн тогтвортой менежментийн магадлан итгэмжлэлийн системийг нэвтрүүлэх томоохон ажлын суурь болох юм.
- Эдгээр зорилтын үр дүнд Ойд үйлдвэрлэлийн зориулалтаар мод бэлтгэх ба Ойн арчилгаа, цэвэрлэгээний ажил гүйцэтгэх мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжил хийж, үнэлгээ өгөх шалгуур үзүүлэлтийг боловсруулсан.

"Ой үйлдвэрлэлийн шалгалт" ба "Ойн арчилгаа, цэвэрлэгээний үйл ажиллагаа" гэрээг анх эхлүүлж, байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэх шалгуур үзүүлэлтүүд.

№	Төрөл	Төлөөлөгч	Төлөөлөгч	Төлөөлөгч	Төлөөлөгч	Төлөөлөгч
1	Хүний нэгж	1.1 Засгийн байгуулалт	1.2 Засгийн байгуулалт	1.3 Засгийн байгуулалт	1.4 Засгийн байгуулалт	1.5 Засгийн байгуулалт
2	Хүний нэгж	2.1 Засгийн байгуулалт	2.2 Засгийн байгуулалт	2.3 Засгийн байгуулалт	2.4 Засгийн байгуулалт	2.5 Засгийн байгуулалт
3	Хүний нэгж	3.1 Засгийн байгуулалт	3.2 Засгийн байгуулалт	3.3 Засгийн байгуулалт	3.4 Засгийн байгуулалт	3.5 Засгийн байгуулалт
4	Хүний нэгж	4.1 Засгийн байгуулалт	4.2 Засгийн байгуулалт	4.3 Засгийн байгуулалт	4.4 Засгийн байгуулалт	4.5 Засгийн байгуулалт
5	Хүний нэгж	5.1 Засгийн байгуулалт	5.2 Засгийн байгуулалт	5.3 Засгийн байгуулалт	5.4 Засгийн байгуулалт	5.5 Засгийн байгуулалт
6	Хүний нэгж	6.1 Засгийн байгуулалт	6.2 Засгийн байгуулалт	6.3 Засгийн байгуулалт	6.4 Засгийн байгуулалт	6.5 Засгийн байгуулалт
7	Хүний нэгж	7.1 Засгийн байгуулалт	7.2 Засгийн байгуулалт	7.3 Засгийн байгуулалт	7.4 Засгийн байгуулалт	7.5 Засгийн байгуулалт
8	Хүний нэгж	8.1 Засгийн байгуулалт	8.2 Засгийн байгуулалт	8.3 Засгийн байгуулалт	8.4 Засгийн байгуулалт	8.5 Засгийн байгуулалт
9	Хүний нэгж	9.1 Засгийн байгуулалт	9.2 Засгийн байгуулалт	9.3 Засгийн байгуулалт	9.4 Засгийн байгуулалт	9.5 Засгийн байгуулалт
10	Хүний нэгж	10.1 Засгийн байгуулалт	10.2 Засгийн байгуулалт	10.3 Засгийн байгуулалт	10.4 Засгийн байгуулалт	10.5 Засгийн байгуулалт
11	Хүний нэгж	11.1 Засгийн байгуулалт	11.2 Засгийн байгуулалт	11.3 Засгийн байгуулалт	11.4 Засгийн байгуулалт	11.5 Засгийн байгуулалт
12	Хүний нэгж	12.1 Засгийн байгуулалт	12.2 Засгийн байгуулалт	12.3 Засгийн байгуулалт	12.4 Засгийн байгуулалт	12.5 Засгийн байгуулалт
13	Хүний нэгж	13.1 Засгийн байгуулалт	13.2 Засгийн байгуулалт	13.3 Засгийн байгуулалт	13.4 Засгийн байгуулалт	13.5 Засгийн байгуулалт
14	Хүний нэгж	14.1 Засгийн байгуулалт	14.2 Засгийн байгуулалт	14.3 Засгийн байгуулалт	14.4 Засгийн байгуулалт	14.5 Засгийн байгуулалт
15	Хүний нэгж	15.1 Засгийн байгуулалт	15.2 Засгийн байгуулалт	15.3 Засгийн байгуулалт	15.4 Засгийн байгуулалт	15.5 Засгийн байгуулалт
16	Хүний нэгж	16.1 Засгийн байгуулалт	16.2 Засгийн байгуулалт	16.3 Засгийн байгуулалт	16.4 Засгийн байгуулалт	16.5 Засгийн байгуулалт
17	Хүний нэгж	17.1 Засгийн байгуулалт	17.2 Засгийн байгуулалт	17.3 Засгийн байгуулалт	17.4 Засгийн байгуулалт	17.5 Засгийн байгуулалт
18	Хүний нэгж	18.1 Засгийн байгуулалт	18.2 Засгийн байгуулалт	18.3 Засгийн байгуулалт	18.4 Засгийн байгуулалт	18.5 Засгийн байгуулалт
19	Хүний нэгж	19.1 Засгийн байгуулалт	19.2 Засгийн байгуулалт	19.3 Засгийн байгуулалт	19.4 Засгийн байгуулалт	19.5 Засгийн байгуулалт
20	Хүний нэгж	20.1 Засгийн байгуулалт	20.2 Засгийн байгуулалт	20.3 Засгийн байгуулалт	20.4 Засгийн байгуулалт	20.5 Засгийн байгуулалт

Магадлан итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжид үзүүлэх хөнгөлөлт, урамшуулалын санал боловсруулах

Магадлан итгэмжлэгдсэн ААН-д үзүүлэх хөнгөлөлт, урамшуулалын саналыг үндсэн 5 чиглэлээр боловсруулсан.

1. Банк, санхүү зөрлөгөө оруулах
2. Галыг түрээслэн өргөтгөх
3. Ойн менежмент, төлөвлөг
4. Үйлдвэрлэл
5. Сургалт, сурталчилгаа

Магадлан итгэмжлэлийн шинжээчийг бэлтгэх

- Магадлан итгэмжлэл өгөх шинжээчийг бэлтгэх зорилгыг зохион байгуулж 8 сард шинжээчийн түр ажил олгоно.
- Шинжээчийн баримттай бэйл, үндсэн арга зүй, магадлан итгэмжлэгдсэн шалгаруулагч байрны бичлүүд, тайлангийн хэргээр, зохион, зөвлөхийн гэрээг үзүүлэх төлөвлөгөө

Илтгэл 2. Магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчны төсөл (ойн тухай хууль, журам)

ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫ ШААРДЛАГА, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧНЫ ӨСӨДӨӨЛӨХ АЖЛЫН ТӨВЧ, МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭГДСЭН Монголын ойн тогтвортой менежментийн ажиллагааг дэмжихэд

2017 оны 4 дүгээр сарын 25-ний өдөр
Билээн хот

ОЙН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ҮЗҮҮЛЭХ УРАМШУУЛАХ ТУХАЙ

Мэдээллийн агуулга

1. Ойн магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин бий болгох шаардлага, үндэслэл
2. Ойн тухай хуульд намал өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл, хууль батлагданаар хүргэх үр дүн
3. "Ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах журам"-ын төсөл
4. Ойн магадлан итгэмжлэгдсэн хамрагдсан ойн мэргэжлийн байгууллагад үзүүлэх хөнгөлөлт урамшуулалын саналын тухай

1. Ойн магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин бий болгох шаардлага, үндэслэл

- Монгол улсын ойн салбарт магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх ажилыг зохион байгуулсан манай байгууллагын 2 жилийн ажилын хэв, баримт, үр дүн
- Ойн салбарт магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлсэн олон улсын байгууллага, бусад орны туршлага
- Магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлсэн Монгол улсын боловсрол, эрүүл мэндийн болон бусад салбарын үйл ажиллагааны туршлага

Ойн магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчны үндэслэл

- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт: "Ой, амтан, ус, ашигт малтмал зэрэг байгалийн баялаг хамгаалах зорилготой ажиллах, мөнх сэргэн асуудлыг хуульч болон төрийн захиргааны төв байгууллагаас олгосон эрхийн дагуу эрхлэн зохицуулах байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагыг мэргэжлийн байгууллага гэнэ"
- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 2 дэх хэсэгт: "Засгийн газар байгаль орчныг хамгаалах төлөврийн төрийн гүйцэтгэх байгууллагын тодорхой чиг үүргийг гэрээний үндсэн дээр байгаль орчныг хамгаалах дүрмийн зорилго бүхий төрийн бус байгууллагад асуул тухайн нутгийн иргэдийн сайн дүрэн үндсэн дээр нэгдэн байгуулагдсан эгээдэд шилжүүлж, түүний хэрэгжилтийг санхүүжүүлж болно"
- Аж ахуйн нэгж, байгууллагад байгаль орчны мэргэжлийн байгууллагын эрх олгох журам / Засгийн газрын 2006 оны 37 дугаар тогтоол /
- Ойн мэргэжлийн байгууллагад тавигдах шаардлага, ажиллах журам / Байгаль орчны, ногоон ажлын сайдын 2013 оны А-213 дугаар тушаал /

- Ойн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт: "Төрийн захиргааны төв байгууллага ойг хамгаалах, зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх талаархи төрийн гүйцэтгэх байгууллагын тодорхой чиг үүргийг гэрээний үндсэн дээр Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу ойг хамгаалах дүрмийн зорилго бүхий төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж, түүний хэрэгжилтийг санхүүжүүлж болно"
- "Олон улсын жишигт нийцсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэлийн үндэсний стандартыг бий болгож, 2020 он гэхэд ойн нөөцийг зөвхөн итгэмжлэл авсан аж ахуйн нэгж, байгууллага ашигладаг тогтолцоонд шилжих" /УИХ-ын 2015 оны 49 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Төрөөс ойн талаар баримтлах бодлого"-ын 3.3.7 заалт.
- БОАЖСайдын 2017 оны А/98 дугаар тушаалаар батлагдсан "Ойн талаар төрөөс баримтлах бодлогын зорилгыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний дүнд хугацааны /2017-2021 он/ төлөвлөгөө"-ний 3.7.1-3.7.4 заалтууд

2.Ойн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

Хуулийн төсөлд оруулсан өөрчлөлтийг тоймловол:

Хуулийн төсөлд оруулсан өөрчлөлтийг тоймловол:

- 1 дүгээр зүйлд** "магадлан итгэмжлэл", "батламж" гэсэн нэр томъёог шинээр оруулж, ойн ани нь өөрийн харьяалах ойн сангийн газарт үйл ажиллагаа явуулах аж ахуйн нэгж, байгууллага болон эзэмшлийн ойн санд хийсэн магадлан итгэмжлэлийн тайланд санал өгөх, магадлан итгэмжлэлийг Ойн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх авсан Ойн магадлан итгэмжлэл хийх дүрмийн зорилго бүхий төрийн бус байгууллага хэрэгжүүлэх ба магадлан итгэмжлэх шалгуур, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ, холбогдох зардалын жишгийг ойн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батлах;
- 2 болон 3 дугаар зүйлд** ойн мэргэжлийн байгууллага болон эзэмшлийн ойн санд хийсэн магадлан итгэмжлэлийг үндэслэн батламж олгох, сунгах, хүчингүй болгох эрхийг яаманд олгох, магадлан итгэмжлэлийг ойн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулах төрийн бус байгууллага төлбөртэйгээр хийх;

Ойн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл

- 1 дүгээр зүйл.** Ойн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлд 3.1.25, 3.1.26 дахь хэсэг, 18 дугаар зүйлд 18.3.16 дахь хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 23.4 хэсэг болон шинээр дор дурдсан агуулгатай шинэ заалт нэмсүгэй.
 - 3 дугаар зүйлийн 3.1.25 дахь хэсэг: "3.1.25. "Магадлан итгэмжлэл" гэж үйл ажиллагааны түвшин, чанарт хөндлөнгийн мэргэжлийн үнэлгээ хийж дүгнэлт гаргаснаг";
 - 3 дугаар зүйлийн 3.1.26 дахь хэсэг: " 3.1.26. "Батламж" гэж үйл ажиллагаа, бүтээгдэхүүн, эзэмшлийн ойн санд байгууллага нь хууль тогтоомж, эрх зүйн бусад актээр тогтоосон чанар, стандартын шаардлагад нийцэх байгааг нотолсон дүгнэлт, магадлан итгэмжлэлийг үндэслэн эрх бүхий байгууллагаас олгож буй баримт бичгийг";
 - 18 дугаар зүйлийн 18.3.16 дахь хэсэг: "18.3.16 өөрийн харьяалах ойн сангийн газарт үйл ажиллагаа явуулах аж ахуйн нэгж, байгууллага болон эзэмшлийн ойн санд хийсэн магадлан итгэмжлэлийн тайланд санал өгөх";
 - "23.4.Магадлан итгэмжлэлийг Ойн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрх авсан Ойн магадлан итгэмжлэл хийх дүрмийн зорилго бүхий төрийн бус байгууллага хэрэгжүүлэх ба магадлан итгэмжлэх шалгуур, үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээ, холбогдох зардалын жишгийг ойн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батлах."

- 2 дугаар зүйл.** Ойн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.10 дахь хэсэг, 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх хэсэг, 40 дүгээр зүйлийн 40.2.1 дэх хэсгийг дор дурдсангаар өөрчлөн найруулсугай.
 - 13 дугаар зүйлийн 13.1.10 дахь хэсэг: "13.1.10. ойн мэргэжлийн байгууллага болон эзэмшлийн ойн санд энэ хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.1 , 23.4 дэх хэсэгт заасны дагуу хийсэн магадлан итгэмжлэлийг үндэслэн батламж олгох, сунгах, хүчингүй болгох"
 - 23 дугаар зүйлийн 23.1 дэх хэсэг: "23.1. Ойг хамгаалах, зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх, ойн тооллого, зохион байгуулалт хийх, ойн хортон, өвчний судалгаа хийх, тэмцэл явуулах үйл ажиллагааг мэргэжлийн түвшинд явуулах, арга зүйн зөвлөлгөөгөөр хангах үүрэг бүхий магадлан итгэмжлэл хийлгэж, батламж авсан аж ахуйн нэгж, байгууллагыг ойн мэргэжлийн байгууллага гэнэ."
 - 40 дүгээр зүйлийн 40.2.1 дэх хэсэг: "40.2.1. магадлан итгэмжлэл хийлгээний үйлчилгээний төлбөр;

- 3 дугаар зүйл.** Ойн тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.5 дахь хэсгийн "...байгууллагын гэсний дараахь "эрх" гэснийг "батламж" гэж, "...уг" гэсний дараахь "эрхийн бичиг" гэснийг "батламж" гэж тус тус өөрчилсүгэй.

- 4 дүгээр зүйл.** Энэ хууль батлагдахаас өмнө авсан ойн мэргэжлийн байгууллагын эрх нь гэрчилгээнд заасан хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

- 5 дугаар зүйл.** Энэ хуулийг 2017 оны ... дүгээр сарын ...-ний өдрөөс эхлэн дагах мөрдөнө.

Ойн магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин бий болсоноор хүрэх үр дүн

- Хууль батлагдсанаар ой модны салбарын хөгжлийг түргэтгэх, мэргэжилтэй боловсон хүчний хангамж, техник, технологийн чадавхийг нэмэгдүүлэх нөхцөл бүрэлх болно.
- Ойн тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд тавих хяналт үлэмж сайжирч, иргэд, төрийн бус байгууллагын оролцоо оролцоо нэмэгдэн, ойн ажилчид нь мэргэжлээ дээшлүүлдэг, гал түймэртэй тэмцэх багаж хэрэгсэл болон хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа хангагдсан, байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа явуулах ойн аж ахуйн нөхцөлд бий болно.
- Гэрээгээр эзэмшиж байгаа магадлан итгэмжлэгдсэн ойн нөөц нэмэгдсэн, эрүүл, бүтээмжтэй, ойн биологийн янз хамгаалагдсан, нийгэм эдийн засгийн өндөр үр ашгийг байх нөхцөл хангагдаж, төр, иргэн, хувийн хэвшлийн байгууллага хоорондын харилцаа дээшилж, чанарын мэдэгдэхүйц эхлч гарна.
- Олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллагуудын "Ойн магадлан итгэмжлэлийг хүлээн зөвшөөрөх хөтөлбөр." (Program for the Endorsement of Forest Certification "PEFC"), "Ой эзэмшигчдийн зөвлөл", (Forest Stewardship Council "FSC") жишиг шаардлагад нийцсэн ойн менежментийг Монгол улсад бий болгоно.

3"МОНГОЛ УЛСЫН ОЙН САЛБАРТ ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ЖУРАМ"-ЫН ТӨСӨЛ

Энэхүү журмын эрхэм зорилго нь ойн санг эзэмшигч болон ойн байгууллагуудын үйл ажиллагааны техник, технологи, ажлын чанарт хөндлөнгийн үнэлгээ хийж, дүнлэлт гарган магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

Ойн магадлан итгэмжлэл нь:

- Ойн санг эзэмшигч болон ойн байгууллагын ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохиистой ашиглах үйл ажиллагааг чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэх чадварыг төрөөс хүлээн зөвшөөрөхийг илэрхийлэл болно.
- Ойн байгууллагуудад ойн тогтвортой менежментийн шалгуур үзүүлэлт, стандартуудыг мөрдүүлэх замаар үйл ажиллагаанд орчин үеийн техник, технологи нэвтрүүлж, ойг хамгаалах, зөв зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх ажлын чанарыг дээшлүүлэх цогц механизм юм.
- Тухайн байгууллагын өрсөлдөх чадварын нотолгоо, төрөөс санхүүгийн дэмжлэг авах баталгаа, ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, зохиистой ашиглах үйл ажиллагааг тогтвортой эрхлэх батламж болно.

ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Ойн магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааны удирдлага, зохицуулалтыг ойн салбарын оролцогч талуудын төлөөлөл, санаачлагаар байгуулагдсан "Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл" нийгэмд үйлчлэх Төрийн бус Байгууллага, түүний удирдах төлөөлөл болох "Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл" гүйцэтгэнэ.

Үндэсний зөвлөл нь дор дурьдсан талуудын төлөөлөөс бүрдэнэ. Үүнд:

- Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага
- Ойн мэргэжлийн байгууллага
- Ой, мод боловсруулах үйлдвэрлэл эрхлэгч
- ШУА-ийн харьяа Эрдэм шинжилгээний хүрээлэн
- Ойн салбарын ТББ
- И/х сургууль, МСҮТ зэрэг байгууллагын төлөөлөл

Үндэсний зөвлөл нь дараах зорилгыг хэрэгжүүлнэ:

- Ойн мэргэжлийн байгууллагуудын магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэхээр ойн тогтвортой менежментийг боловсронгуй болгоход дэмжлэг үзүүлэх;
- Магадлан итгэмжлэл хийх замаар ойн мэргэжлийн байгууллагуудын техник технологийн түвшин, нэр хүндийг албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөх, үйл ажиллагааг дараахи үе шатаар дэмжиж ажиллах;
- I үе шат: Ойн мэргэжлийн байгууллагуудын магадлан итгэмжлэл;
- II үе шат: Эзэмшлийн ойн сангийн менежментийн магадлан итгэмжлэл;
- III үе шат: Ойн бүтээвэрчлэлийн магадлан итгэмжлэл;
- Олон улсын магадлан итгэмжлэл, чанарын баталгаажуулалтын байгууллагын үйл ажиллагааг уялдуулах;
- Монгол Улсын ойн менежментийг олон улсад хүлээн зөвшөөрүүлэх.

ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ҮНДСЭНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАГВАР ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ҮНДСЭНИЙ ТОГТОЦОО (Төгсөж)

Үндэсний зөвлөлийн бүтэц, зохион байгуулалт

- Ажлын алба
- Мэргэжлийн зөвлөл
- Магадлан итгэмжлэлийн комисс

Ажлын албыг Гүйцэтгэх захирал удирдах бөгөөд Магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагааны санхүүжилт, өдөр тутмын үйл ажиллагааг хариуцна.

Мэргэжлийн зөвлөл нь ойн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд тавих шаардлага, шалгуур үзүүлэлт, стандартыг боловсруулан шат шатанд нь хэлэлцүүлэн батлуулах, шаардлагатай нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал боловсруулах, Үндэсний зөвлөлийн шийдвэрийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэгтэй.

Магадлан итгэмжлэлийн комисс нь тухайн байгууллагын тодорхойлолт, дотоод үнэлгээний тайланг хянан үзжээ, энэхүү журмын шаардлагуудыг бүрэн хангасан бол магадлан шинжлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

ГУРАВ.ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

- Ойн мэргэжлийн байгууллагын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагаа дараах үе шаттай байна.
- Аж ахуйн нэгж дотоод үнэлгээ хийж, хүсэлтээ ирүүлэх
- Шинжээчийн баг томилог аж ахуйн нэгж, байгууллагад магадлан шинжлэл хийх, тайлан дүгнэлт гаргах
- Ажлын алба тайланг хянаж баталгаажуулах саналыг Үндэсний зөвлөлд оруулах
- Үндэсний зөвлөл шийдвэр гаргах /3 жил/
- Аж ахуйн нэгж жил бүр хялц дөвшилийн тайлан гаргах

4.Магадлан итгэмжлэлд хянагдах ойн мэргэжлийн байгууллагад үзүүлэх хөнгөлөлт урамшууллын санал

- 1 Банк, санхүү, хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлэх
- 2 Гааль, татварын хөнгөлөлт үзүүлэх
- 3 Ойн менежмент, төлөвлөлтийг боловсронгуй болгох
- 4 Ойн үйлдвэрлэлийг дэмжих
- 5 Сургалт, сурталчилгаа хувиулах

1.Банк, санхүү, хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлэх

Төлөвлөгөөт үргэлжлүүлэх үйлдэл, эрх олгох	Борлогч/үндэсний зөвлөл	Хэрэгжүүлэх байгуулалт	Тусламж	Төлөв	Төлөв эр дүн
1 Банкны хуримтлалын хөнгөлөлт үзүүлэх	Хуулийн төсөл боловсруулж байгаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2017-2018 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
2 Үрг зүүтгэлтэй зээл олгох	Шийдвэрлүүлж байгаа			Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
3 Үрг зүүтгэлтэй хөрөнгө оруулалтын сан байгуулах				Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
4 Өсөлтийн төлөв төлөвлөгөөний сан байгуулах, баруулах, хөгжүүлэх төлөв төлөвлөгөөний сан				Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт

2.Гааль, татварын хөнгөлөлт үзүүлэх

Төлөвлөгөөт үргэлжлүүлэх үйлдэл, эрх олгох	Борлогч/үндэсний зөвлөл	Хэрэгжүүлэх байгуулалт	Тусламж	Төлөв	Төлөв эр дүн
1 Иргэд, ажлаачдын хуримтлалын хөнгөлөлт үзүүлэх	Хуулийн төсөл боловсруулж байгаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2017-2018 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
2 Ажлын албаны татварын хөнгөлөлт үзүүлэх	Шийдвэрлүүлж байгаа			Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
3 Иргэд, ажлаачдын хуримтлалын хөнгөлөлт үзүүлэх				Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
4 Иргэд, ажлаачдын хуримтлалын хөнгөлөлт үзүүлэх				Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт

4. Ойн үйлдвэрлэлийг дэмжих

Төлөвлөгөөт үргэлжлүүлэх үйлдэл, эрх олгох	Борлогч/үндэсний зөвлөл	Хэрэгжүүлэх байгуулалт	Тусламж	Төлөв	Төлөв эр дүн
1 Магадлан итгэмжлэлтэй байгууллагад ойн санч гэрээ байгуулах	Санаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2017-2018 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
2 Магадлан итгэмжлэлтэй байгууллагад ойн санч гэрээ байгуулах	Санаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2018-2019 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
3 Иргэд, ажлаачдын хуримтлалын хөнгөлөлт үзүүлэх	Санаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2018-2019 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
4 Ойн санч гэрээг баруулах үйл ажиллагааныг дэмжих	Санаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2018-2019 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт
5 Ойн санч гэрээг баруулах үйл ажиллагааныг дэмжих	Санаа	СЭАА/НТБ, БСАНХ	2018-2019 он	Ойн мэргэжлийн байгуулалт	Ойн мэргэжлийн байгуулалт

2.Ойг хамгаалах, зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх болон ой, хээрийн түймэрээс хамгаалах талаарх ойн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд хангалт тавьж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах, тэдний тархи ургуулсан таримал ойг хүлээн авах;

3.Ойн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагад ойн сангийн тодорхой хэсгийг болзол, хугацаатайгаар эзэмшүүлэх гэрээ байгуулах, биелэлтэд хангалт тавьж, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагад ойн санг давуу эрхтэйгээр эзэмшүүлэх;

4.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын техник, технологийн хүчин чадал, тухайн байгууллагын ойн менежментийн төлөвлөгөөнд үндэслэн тухайн байгууллагын жилд бэлтгэх модны хэмжээг тогтоож байх, тухайн байгууллагыг хөнгөлгөлтэй эзэл тусламж, гадаадын төсөл хөтөлбөрт хамруулах зэргээр үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх санал боловсруулж, холбогдох дээд шатны байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлж байх;

5.Сумын ойн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулахдаа ойн нөхөрлөл, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын тогтвортой үйл ажиллагааг хангах, мод бэлтгэлийн болон ойнуулахын ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх чиглэлийг баримтлах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

● ● ● ●

6.Ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэх, түүнийг хүрэх арга зам болсон ойн магадлан итгэмжлэлийн талаар сургалт, сурталчилгаа явуулах, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг борлуулахад дэмжлэг үзүүлж байх;

7.Ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэхэд Сумын Ойн ангийн идэвхтэй оролцоог хангаж, мод бэлтгэх, ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, ойн аж ахуйн арга хэмжээг явуулахдаа тэдний санал зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлэх, ойн мэргэжлийн байгууллагын ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт дүнхэлт гаргуулж байх.

Гүрээ.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын хүлээх үүрэг

1.Ойн мэргэжлийн байгууллага үйл ажиллагааныхаа байгаль, урчуулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах, ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх болон ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх арга хэмжээний зардлыг жил бүр төсөвтөө тусган хэрэгжүүлэх;

2. Ойг хамгаалах, зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх талаархи ойн менежментийн төлөвлөгөөг батлуулах мөрдөх;

● ● ● ●

3.Эзэмшлийнхээ ойгоос ойн менежментийн төлөвлөгөө, гэрээ, эрхийн бичигт заасан нөхцөл, болгоны дагуу мод, ойн дагалт бэлгийг ашиглах, сумын төсөвт зохицгооноор төлөх;

4.Ойн сангийн эзэмшил бүхий газарт идэвхэн байгаль хамгаалалчийг ажиллуулгах;

5.Засаг даргатай байгуулсан гэрээнд заасан үйл ажиллагааг явуулж, жил бүр сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд ойг хамгаалах, зохиистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх ойн менежментийн болон ойн магадлан итгэмжлэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийн талаар тайлан тавьж, ажлаа дүгнүүлэх;

6.Галын аюултай бодис, шатах, тослох материалыг хэрэглэх, тээвэрлэх, хадгалах журмыг горимыг чанд мөрдөх, бүх төрлийн тээврийн болон өөрөө яагч харгаслыг галын аюулгүй төлөвөргөжөөр тоноглох, ажилд гаргахдаа шалгаж байх, ой, хээрийн түймэрээс хамгаалах болон унтраах арга хэмжээг өөрийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх;

7.Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх ажилуудыг ойн магадлан итгэмжлэлд хамрагдсан ойн мэргэжлийн байгууллагуудад гүйцэтгүүлэх, их хэмжээний хөрөнгө шаардах ойн зам засах, дэд бүтцийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх санал хүсэлтийг дээд шатны байгууллагад гаргах;

● ● ● ●

8.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллага нь Ойн менежментийн төлөвлөгөө болон Ойн магадлан итгэмжлэл явуулсан шинжээчдийн дүгнэлт, зөвлөмж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөнд үндэслэн өөрийн байгууллагын урт хугацаанд тогтвортой үйл ажиллагааг явуулах, түүний дотор мэргэжлийн ажилчид бэлтгэх, тэднийг байнгын ажлын байраар хангаж, мод бэлтгэх, ойг нөхөн сэргээх, ойг хамгаалах талаарх саналыг боловсруулж, аймаг, сумын Засаг дарга, ИТХ-д жил бүр хүргүүлж байх.

Дөрвө.Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөлийн хүлээх үүрэг

1.Ойн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах болон магадлан итгэмжлэл явуулах журмын төслийг боловсруулж, холбогдох газарт тавьж шийдвэрлүүлэх замаар магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчныг бий болгох;

2.Ойн мэргэжлийн байгууллагуудад тавих магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсронгуй болгох;

3.Ойн магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх сургалтыг зохион байгуулж, мод бэлтгэлийн үйл ажиллагаа явуулдаг ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг өргөнөөр оролцуулах;

● ● ● ●

4.Хөндлөнгийн шинжээчдийг бэлтгэх сургалтыг зохион байгуулж, тэднийг чадваржуулах замаар ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг магадлан итгэмжлэлд үе шаттайгаар хамруулах;

5.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг үндэсний болон аймгийн түвшинд дэмжих, урамшуулах талаар асуудал боловсруулж холбогдох газарт тавьж шийдвэрлүүлэх.

Тав.Гэрээний хугацаа, хариуцлага, гэрээг дүгнэх, хариуцлага тооцох

Энэхүү хамтран ажиллах гэрээг 2017-2020 оны хугацаатай байгуулж, талууд гэрээний биелэлтийг хүлээсэн үүрэг тус бүрээр жил бүр дүгнэн үр дүнг хэлэлцэж, дараа жилийн зорилгоо тодорхойлно. Үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн тал Ойн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээнэ

● ● ● ●

Promote the sustainable forest management

Web site: www.forest.mn
Email: dorjtseden@forest.mn

**Анхаарал тавьсанд
баярлалаа**

Global Business Center #300
Сэнфүүгийн гудамж 13/2
Чингэлтэй дүүрэг IV хороо
Монгол улс/Ulaanbaatar хот

Илтгэл 3. Аудитын төрлүүд, /19011,17021 стандартын талаар/

Илтгэл 4. Мод бэлтгэлийн аюулгүй ажиллагаа

Мод бэлтгэлийн аюулгүй ажиллагаа

ШУТИС, УТС-ийн профессор Ч.Гялалтар
Улаанбаатар, 2017-8-11

1

2

- ### Стандарт, дүрэм заавар
- Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, зүүн ауй Мод бэлтгэлийн ажил, аюулгүй ажиллагааны шаардлага ИВС 12.3.007-2010
 - Үйлдвэрлэлийн тоног төхөөрөмжид тавигдах аюулгүй ажиллагааны шаардлага
 - Мод бэлтгэлийн ажилчин аюулгүй ажиллагааны шаардлага

Ерөнхий шаардлага

Аюулгүй ажиллагааны шаардлага хэлтэс-ийн нэгдсэн, тоног төхөөрөмж, хөдөлгөөн, далайдаг хэрэгсэлийн тусламжтай мод бэлтгэлийн ажил үйлдвэр.

5

6

- ### Технологийн үйл ажиллагаанд тавигдах шаардлага
- Технологийн үйл ажиллагааны багтаж, туслах шатны арга зохиогч харилцуулах
 - Ажлын байрны оостой бүсийг аюулгүй тусгаар хянах
 - Үйлдвэрлэлийн явцад хүн ба машин-механизмыг ажилладаг аюулгүй сайд байрлуулах
 - Үйлдвэрлэлийн талбай, мод төхөөрөмж, ажлын байрны нормын дагуу тасаруулах
 - Ажлын байрны галын аюулаас хамгаалах багцаар хянах

Осолтой ба аюултай бүс

- Мод унагах байгаа талбайн нурванд 50 м-ийн доторхи зайг осолтой бүс гэнэ. Ба түүнээс дотоо «нөгрөг эрхэм хэрэгтэй» «нэгдсэн ажлын зөвөдийн төлөөлөгч аюултай бүсийн зааг дээр буюу цагаатан замын ойролцоо үндэсхүүц газар байрлуулна.
- Мод бэлтгэлийн талбайн хилээс гадна аюулгүй бүс нь 15 градус нуртал газрын налуур 60 метрт, түүнээс гадна налуур уульн баг нуртал байна.
- Мод бэлтгэлийн талбайн доторхи аюултай бүс нь мод бэлтгэх бэлтгэл болон бусад төрлийн ажлын үрэгдэх буй хэсгүүдийн хооронд 90 м, мод унахаас бусад төрлийн ажлын үрэгдэх буй хэсгүүдийн хооронд 30 м байна.

9

Ажилтанд тавигдах шаардлага

- Мод бэлтгэлийн ажил эрхэлж буй ажилчид хөдөлгөөний аюулгүй байдал, осол, мэргэжлийн өвчнөөс сэргийлэх зорилгоор энгэртэйг урьдчилсан ба эрэлт үзлээр оруулсан байна.
- Ажлын хувиас хангалал хэрэгтэйг хангасан байна.
- Хөдөлгөөний аюулгүй байдал, эрүүл аюул зөвөрчилгээг тогтоол эвч танилцсан байна.

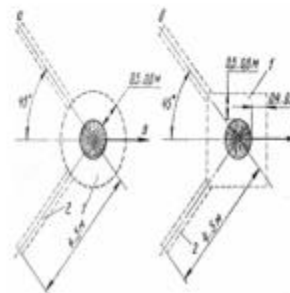
10

Хувийн хамгаалах хэрэгслийг байнга өмсөж, хэрэглэх

- Дуутга, сонсголын хангамжлагч радио
- Тод өнгийн оруулгатай хувцас
- Хангамжлагын бэлтгэл
- Зураглал зөв хангалалд өнд
- Хангамжлагын гутал

Ажлын байрны бэлтгэл

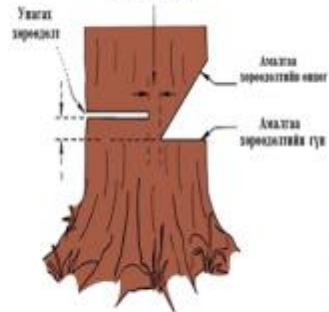
Мод унагах аюултай бүсийг унагах модны ургаас хоёр дахин том байхаар тогтоосно.

Мод унагах ажиллагаа

- Унагал: сэрэгсэлийн тусламжтай ажллана
- Салхи, шуургаар унасан модтой, туйварт хөргөгдсөн талбайд 22 см-ээс дотоо диаметртэй модыг түсэл ажилтантай хамт унагана.
- Амдуулах хэрэгсэлтийг модны диаметрийн 1/1-1/3 нуртал гүнтэй мод унагал талд хийнэ.
- Ангва хөрөөлтийн өнцөг 25-35 градус байна.

13

Дутуу хэрэгсэлт

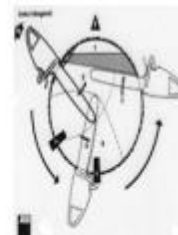

14

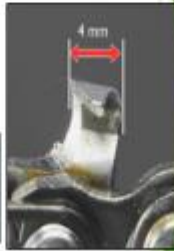
Мод унагах аргачилал

Модны ишний голч нь чиглүүлэгчийн ургаас их
Модны казайлт зүүн тийшээ

Отглох шүдний хязгаарлалт

- ▶ Отглох шүдний урт 4мм-с бага эсвэл чухрах чимээ гарвал.
- ▶ Гинжин ирийг солих!

17

Мод цагаалгын ажилбар

1. Трактор бүтэй хэсгүүр суллага

2. Модын оооорлог буюу мөчрөл

3. Багц буудуулах

4. Цагаагч

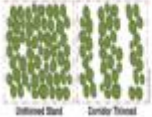
5. Аниг талбайд ирж оооорлоготой ажиллах

18

Мод цагаалгын зам

Мод цагаалгын гол замын өргөн 6 метр

Мод цагаалгын салаа замын өргөн 4-5 метр

Disturbed Stand Single Tree

17

Мод мөчирлэхөд тавигдах шаардлага

- ▶ Модын ёооорос үзүүр талруу мөчирлөнө.
- ▶ 20 градус ба түүнээс дээш налуу газар дагуу байрласан, 15 градус ба түүнээс дээш налуу газарг зөвдөлч байрласан модыг мөчирлэнэ дээд талд байрлах хожуутай холбосон байна.
- ▶ Хориглох:
- ▶ Модон дээр мордох буюу зогсож мөчирлэх.
- ▶ Цагаагчын тракторын самбар дээр мөчирлэх.
- ▶ Хураасан гуалингууд дээр мөчирлэх.

18

Бөөрөнхий модон материал хураах

- ▶ Бөөрөнхий модон материалын штабелийн өндөр түүний уртын 1/4-ээс илүүгүй байх ба гар аргаар хураахад 1,8 м-ээс ихгүй байна.
- ▶ Штабель дахь гуалингийн илүү гарах хэмжээ 0,5 м-ээс ихгүй байна.
- ▶ Дэр модыг штабелийн дагуу тэнхлэгт эгц байдалаар гуалингийн тайрц талаас тал бүрээс нь 1 м-ээс ихгүй зайд байрлуулна.
- ▶ Энээ бүрийн захын гуалинг дэр модонд гаргасан хоногт суулгах ба хоногийн гүн дөрний зузааны 1/4-ээс ихгүй байна.

21

Мод тээврийн ажилд тавигдах шаардлага

- ▶ Мод тээврийн автомашинд ачсан сортиментуудыг шонгуудын оройгоор татаж урсан байх ба шонгоос дээш түвшинд ачилог хориглоно.
- ▶ Мод тээврийн төв, салаа, салбар замон тэнхлэгээс хоёр тийш 30 м-ээс багагүй зайд осолтой модыг тайрч зайлуулсан байна.

22

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД
БАЯРЛАЛАА

Илтгэл 5. Мод Цагаалга

МОД ЦАГААЛГА

Мод цагаалга гэж

Мод цагаалга гэдэг нь мод бэлтгэлийн талбайгаас ачих талбай хүртэл мод тээврийн замаар хөдөлгөөнт хэрэгслээр шилжүүлэх үйл ажиллагааг хэлнэ.

Мод цагаалгын ажилбар

1. Трактор бүтэй хоёр рүү султнаас
2. Модны оосорлоо буюу хөдөлгөөл
3. Багц бүрдүүлэх
4. Цагаалгах
5. Ачих талбайд өрнэ оосорлогоо галгах

Мод цагаалгын зам

Мод цагаалгын гол замын өргөн 6 метр

Мод цагаалгын салаа замын өргөн 4-5 метр

Мод цалаалахад тавигдах шаардлага

Мод цагаалгахад ашиглаж байгаа трактор ган татлагат дүүжинг төхөөрөмж, лебедок, дүүжин домрууд нь аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангасан байвал зохино.

- Трактороор мод цагаалахын тулд цагаалгын замыг тусгайлан зассан байна. Цагаалгын зам засахад том хэмжээний мод, чулууг зайлуулах, бут сөөгийг огтлон хожуулыг газрын хөрстэй нь тэлшилж тайрах, нүхийг булж тэгшлэх, намтардаг хэсгийг хунж дандлах, уулын налууд замыг тэшилсэн байвал зохино. Трактороор мод цагаалахад замын өргөн нь 5 м-ээс багагүй байх ба уулын налууд зассан замын өргөн 7 м байна.
- Гинжит трактороор уулын налуугийн дагуу мод цагаалахад өвөл ба зуны бороотой улиралд 15⁰-ээс зуны хуурай (гангай) улиралд 25⁰-ээс илүү налуутай цагаалгын зам ашиглана. Уулын налууд хөндлөн зассан цагаалгын зам нь хөндлөн огтлолоороо хэвтээ байрлалтай байна.

Трактороор мод цагаалахад дараах шаардлагуудыг мөрдөж ажиллах хэрэгтэй. Үүнд:

- Цагаалах тууш модыг тайрц талаас нь 0.5-аас 0.7 м, үзүүр талаас нь 0.9-өөс 1.2 м зайд оосорлоно.
- Модны багцыг цуглуулахын тулд тракторыг цагаалгын зам дээр тэнхлэг нь багцын хөдөлгөөний +иглэлтэй давхцсан байхаар байрлуулна.

Трактороор мод цагаалахад дараах зүйлийг хориглоно

- тракторын хөдөлгөөн дунд буюу гол татлага "ангарсан үед хожуулын завсар хав"-уулагдсан тууш модыг суглах.
- "ангар" байгаа ган татлага дээгүүр давж гарах, тракторын хөдөлгөөн дунд оосорлох гоцроог засах, тайлах тууш мод оосорлох.
- Тракторын бүхээгийн гадна талд болон цагаалж байгаа тууш модон (багц) дээр сууж явах.
- Тракторын хөдөлгөөн дунд булж суух, бүхээгээс толгой цухуйлгаж явахыг тус тус хориглоно.

Мод мө-ирлөхөд тавигдах шаардлага

Унагасан модыг сүх, моторт хэрэгслээр мө-ирлөхөд дараах шаардлагыг мөрдөж ажиллана.

- Модны ёзоороос үзүүр тал руу мө-ирлөх ажиллагааг гүйцэтгэнэ.
- 20⁰ ба түүнээс дээш налуу газарт дагуу байрласан, 15⁰ ба түүнээс дээш налуу газарт хөндлөн байрласан хэвтээ гуалинг мө-ирлөхийн өмнө газрын дээд талд ойролцоо байгаа хожуултай холбон уясан байна.

Мө-ирлөх үед дараах зүйлийг хориглоно. Үүнд:

- модон дээр мордож буюу зогсож мө-ирлөх;
- хэвтээ тогтворгүй модыг хожуултай холбож уяхгүйгээр мө-ирлөх;
- багцалсан тууш модон (гуалин) дээр мө-ирлөх;
- цагаалгын тракторын ачааны самбар дээр мө-ирлөх;
- хураасан гуалингууд дээр мө-ирлөх;
- ялгагдсан модон дээр мө-ирлөх.

Мод тээврийн ажилд тавигдах шаардлага

- Мод тээврийн автомашин нь техникийн ашиглалтын дүрэм ба хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан байх ёстой.
- Мод тээврийн автомашинд а-сан тууш модыг дунд хэсгээр нь тусгай уян хэрэгслээр, сортиментыг шонгуудын оройгоор нь тус тус татаж уясан байх ёстой. Модон материалыг машины шонгоос дээш түвшинд ачихыг хориглоно.

А-иж, буулгах ажилд тавигдах шаардлага

- Мод а-иж, буулгах ажлыг батлагдсан дүрэм, стандартын шаардлагатай нийцүүлэн гүйцэтгэнэ.
- А-аа өргөх машины техникийн паспортаар тогтоосон даацнаас хэтэрсэн жинтэй а-аа өргөхийг хориглоно.
- Даацын зөвшөөрөгдсөн хязгаарт ойролцоо жинтэй а-аа өргөхдөө эхэлж 200-300 мм-ийн өндөрт өргөн дахин буулгаж а-иг-механизмын тогтвортой байдал, тоормосны ажиллагааны бүрэн бүтэн байдлыг шалгана.

- Мод тээврийн салаа, салбар замуудын дагуу байрласан мод ачих цэг дээр модон материал стандартгаар тогтоосон тээврийн машин ойртох сөрөн хэмжээний хязгаар дотор хураагдан байх ёстой. Мод тээврийн машины замын дагуух ойртох сөрөн хэмжээний хязгаар нь модон материалыг аюулгүй ачих- буулгах нөхцлийг хангасан байна.
- Зэрэгцээ байрласан хоёр штабелд болон нэг штабелийн хоёр төгсгөл нэгэн зэрэг ачих- буулгах ажил гүйцэтгэхийг хориглоно.
- Мод ачих- буулгахын өмнө мод тээврийн машины тоормосны ажиллагааг сайтар шалгасан байх шаардлагатай

13

Тууш мод ба сортимент а-иж- буулгах үед дараах шаардлагыг мөрдлөг болгох ёстой.
Үүнд:

- Ачаа хавчих төхөөрөмжийг ачааны хүндийн төвд тохируулсан байна;
- Крааны сууны хөндлөн буух ган татлага бүрэн хөдөлгөөнгүй болон суларсны дараа ачааг ооорлох ба салгана;
- Ооорыг ачааны доогуур зориулалтын тоноглогын тусламжтайгаар оруулна;
- Ачааг хос ооороор түүний хүндийн төвөө тэнцүү айд ооорлоно;
- Ачааг өргөж шилжүүлэхэд замд нь таарагдах зүйлийн дээгүүр 0.5 м-ээс багагүй өндөрт өргөсөн байна;
- Өргөгдсөн гуалин (балц гуалин)-г залахдаа зориулалтын дагаа буюу 5 м -ээс багагүй урттай оло хэрэглэнэ.

14

- Гуалин (тууш мод)-г ачих ба буулгах үед автомашины бүхээг дотор, тэвшин дээр, а-аа зөөвөрлөж байгаа бүсэнд хүн байхыг хориглоно.
- Тууш модыг байнга а-чих буулгах зориулалттай талбай нь аюулгүйн тэмдгээр хязгаарлагдсан байх ёстой.

15

Илтгэл 6. Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд, түүнийг үнэлэх нь

ТҮР ШИЛТЭН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН АЖЛЫН ҮР ДҮН САНАЛ ЗӨВӨРӨМЖ

Илтгэлч: Ажилтан:

Магадлан итгэмжлэлийн ажиллагааны мөхөөрөмж

1

Ойн магадлан итгэмжлэл явуулах ажлын бэлтгэл

Магадлан итгэмжлэлийн ажиллагааг ТББ-ийн магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний үйлчилгээний хэлтэст 2016 оноос эхлэн үйлдвэрлэлийн үйлчилгээний хэлтэст шилжүүлж ажиллаж байна.

- Ойгоос уламжлагдсан модыг ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Тээвэр ажиллагааг хийх өмнө ойноос ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний төлөвлөгөө
- Магадлан итгэмжлэл үйлдвэрлэлийн бэлтгэл
- Ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Ойноос уламжлагдсан модыг ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Магадлан итгэмжлэлийн ажиллагааг ТББ-ийн магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний хэлтэст шилжүүлж ажиллаж байна.
- Энгийн ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Магадлан итгэмжлэлийн ажиллагааг ТББ-ийн магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний хэлтэст шилжүүлж ажиллаж байна.
- Дотоод ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Ойноос уламжлагдсан модыг ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас

2

Ойн магадлан итгэмжлэлийн ажлыг явуулсан н газар аж ахуйн нөхцөлд

Сэлэнгэ аймгийн Ерөө сум Бунан тоосгон мод бэлтгэл, ойр цэвэрлэгээ хийх үйл ажиллагаа явуулж байгаа

1. Сэлэнгэ-Бунан XXX захирал П.Ганзориг
2. Бунан-Од XXX захирал В.Бунанзориг

Сэлэнгэ аймгийн Мандал сум Тунзал тоосгон мод бэлтгэл, ойр цэвэрлэгээ хийх үйл ажиллагаа явуулж байгаа

3. Хангайн булаг XXX захирал Н.Тайвчид
4. УБЦО XXX захирал Н.Оюунзориг

МОНТӨВӨЛГӨЙ ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН АЖЛЫН ТАЛААР ТУВАЙН ААНБ-ТАЙ ҮЙЦЭХЛИЙН ТӨЛӨӨР-ШААРДЛАГАЙ БУРУУЛАХ БАРИМТ БИЧИГ, ЗАВААР ЧУГААГ ХҮРГҮҮСЭН БАЙСАН.

3

Ойн магадлан итгэмжлэл хийсэн газрын бүрэлдүүр

Бунан тоосгон үйл ажиллагаа явуулж байгаа Сэлэнгэ-Бунан XXX, Бунан-Од XXX-ийн үйл ажиллагаанд:

- Ө.Болор
- Г.Лусандорж
- Г.Урианбаатар нарын бүрэлдүүнтэй баг.

Тунзал тоосгон үйл ажиллагаа явуулж байгаа Хангайн булаг XXX, УБЦО XXX-ийн үйл ажиллагаанд:

- Б.Баярсайхан
- Х.Нягшай
- Б.Жавзлингэ нарын бүрэлдүүнтэй баг.

Ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагааг хийсэн.

Энэхүү бэлтгэл ажиллагааг хэлтэс нь МОНТӨВӨЛГӨЙ ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН АЖЛЫН ТАЛААР ТУВАЙН ААНБ-ТАЙ ҮЙЦЭХЛИЙН ТӨЛӨӨР-ШААРДЛАГАЙ БУРУУЛАХ БАРИМТ БИЧИГ, ЗАВААР ЧУГААГ ХҮРГҮҮСЭН БАЙСАН.

4

МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ЗОРИЛГО:

Дотоод ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас

- Зорилт 1: 1.000-ийн мод бэлтгэл, ойр цэвэрлэгээ хийх үйл ажиллагааг ТББ-ийн магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний хэлтэст шилжүүлж ажиллаж байна.
- Зорилт 2: Хөндлөн буулгах үед ачааг хөндлөн буулгах үед ачааг тусгай гаднаас
- Зорилт 3: Мод бэлтгэл, ойр цэвэрлэгээ хийх үйл ажиллагааг ТББ-ийн магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний хэлтэст шилжүүлж ажиллаж байна.
- Зорилт 4: Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд, магадлан итгэмжлэлийн ажиллагааг ТББ-ийн магадлан итгэмжлэлийн үйлчилгээний хэлтэст шилжүүлж ажиллаж байна.

5

Магадлан итгэмжлэлийн арга зүй

Магадлан итгэмжлэлийн ажлыг БОНХ-ийн сайдын 2013 оны А-128 1001 тусхайн 2 дугаар шалгаргаар баталсан "Байгаль орчны эрдэт хийх өргөний ажиллагаа" болон МОНТӨВӨЛГӨЙ ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН АЖЛЫН ТАЛААР ТУВАЙН ААНБ-ТАЙ ҮЙЦЭХЛИЙН ТӨЛӨӨР-ШААРДЛАГАЙ БУРУУЛАХ БАРИМТ БИЧИГ, ЗАВААР ЧУГААГ ХҮРГҮҮСЭН БАЙСАН.

- Барилт бичгийн дүн шинжилгээ
- Урьдчилан бэлтгэсэн магадлан итгэмжлэлийн ажлын хураангуй
- Газар дээрх ажиллагааг тэмдэглэл
- Фото зураг
- Асуулга, яриуцлага (яаралт, хариулт)
- Бүтээгдэхүүний стандарт

6

Хавсралт VI: ОМИ-д хамрагдсан ОМБ-т дэмжлэг үзүүлэх гэрээ

МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ОЙН МЭРГЭЖЛИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛЭХ ГЭРЭЭ

2017 оны 5 дугаар сарын 25-өдөр
хот

Сүхбаатар

Ойн тухай хуулийн 17, 18, 22 дугаар зүйлүүд, УИХ-ын 2015 оны 49 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Төрөөс ойн талаар баримтлах бодлого”-ын 3.3.7, болон Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын 2017 оны А/98 дугаар тушаалаар батлагдсан “Төрөөс ойн талаар баримтлах бодлогын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний дунд хугацааны /2017-2021 он/ төлөвлөгөө”-ний 3.7.1-3.7.4 дэх заалтуудыг үндэслэн орон нутагт ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэх, модны ашиглалтын түвшинг дээшлүүлэх, ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг магадлан итгэмжлэлд хамруулах, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөлТББ, Ерөө, Мандал сумын Засаг даргын Тамгын газар, Ойн мэргэжлийн байгууллагуудын захирлууд энэхүү гэрээг байгуулж, дараахи үүргийг харилцан хүлээхээр тохиролцов.

Нэг.Сэлэнгэ аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын хүлээх үүрэг:

Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар нь Ойн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн дагуу дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

1.Ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэх, ойн салбарт ойн магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх зорилтын хүрээнд ойн нөхөрлөл, ойн мэргэжлийн байгууллагуудын үйл ажиллагаа, тэдгээрийг дэмжих талаар зохион байгуулсан ажлын үр дүнг аймаг, нийслэлийн Засаг дарга, болон төрийн захиргааны төв байгууллагад жил бүр тайлагнаж байх;

2. Ойн тогтвортой менежментийг хангах, ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх, мэргэжлийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжих бодлого, хөтөлбөр гаргах, баталгаажуулах, энэн талаарх саналаа иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргад танилцуулж шийдвэрлүүлэх, шаардлагатай тохиолдолд төрийн захиргааны төв байгууллагад тавих;

3.Ойн сангийн тодорхой хэсгийг эзэмшигч ойн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагын ойн менежментийн төлөвлөгөөг батлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

4.Ойн мэргэжлийн байгууллагын менежментийн төлөвлөгөөг батлахдаа тэдгээрийн техник, технологи, тоног төхөөрөмжийн хүчин чадал, хүний нөөцөд тулгуурлан 10-аас доошгүй жилийн хугацаанд тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэх;

5.Аймаг, сумын ойн менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан мод бэлтгэх, ойжуулах, ойг хамгаалах арга хэмжээг магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын хүч, оролцоотойгоор хэрэгжүүлэх;

6.Орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр авах мод, модон эдлэлийг магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагаас худалдан авах, гүйцэтгэх ойжуулалт, ойн аж ахуйн арга хэмжээг тэдгээрээр гүйцэтгүүлэх арга хэмжээ авах

7.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг өөрийн болон гадаад орнуудад ойн менежментийн туршлага судлуулах, энэ чиглэлийн төсөл хөтөлбөрт хамруулах боломжийг судлаж хэрэгжүүлэх, ойн менежментийг сайжруулах, ойн магадлан итгэмжлэл нэвтрүүлэх сургалтыг зохион байгуулах;

8.Аймаг, сумын түвшинд магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудын үйлдвэрлэсэн ойн бүтээгдэхүүн борлуулах ойн биржийг ажиллуулах боломжийг судлаж, хэрэгжүүлэх;

9.Ойн хаягдал гишүү мөчрийг бүрэн ашиглах, мөөг, самар, жимс , бусад ойн дагалт баялгийг бэлтгэх, боловсруулах дэвшилтэт техник технологийг судлах, нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;

10.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын үйлдвэрлэсэн мод, модон болон ойн дагалт бүтээгдэхүүнийг сурталчлах, борлуулахад дэмжлэг үзүүлэх;

11.Мод бэлтгэлийн хөрөөчин, ойжуулагч зэрэг ойн түгээмэл мэргэжлийн ажилчдыг бэлтгэх, дадлагажуулах сургалтанд хамруулахад туслалцаа үзүүлэх.

Хоёр.Сумын Засаг даргын хүлээх үүрэг

Ойн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн дагуу Сумын Засаг дарга дараах үүргийг хүлээнэ:

1.Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх болон ой, хээрийн түймрээс хамгаалах арга хэмжээний хөтөлбөр, төлөвлөгөөндөө ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг магадлан итгэмжлэлд хамруулах, ойн нөхөрлөл, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд бүх төрлийн дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх асуудлыг тусгаж байх;

2.Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх болон ой, хээрийн түймрээс хамгаалах талаарх ойн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт тавьж, илэрсэн зөрчлийг арилгуулах, тэдний тарьж ургуулсан таримал ойг хүлээн авах;

3.Ойн нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, байгууллагад ойн сангийн тодорхой хэсгийг болзол, хугацаатайгаар эзэмшүүлэх гэрээ байгуулах, биелэлтэд хяналт тавих, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагад ойн санг давуу эрхтэйгээр эзэмшлүүлэх;

4.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын техник, технологийн хүчин чадал, тухайн байгууллагын ойн менежментийн төлөвлөгөөнд үндэслэн тухайн байгууллагын жилд бэлтгэх модны хэмжээг тогтоож байх, тухайн байгууллагыг хөнгөлттэй зээл тусламж, гадаадын төсөл хөтөлбөрт хамруулах зэргээр үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх санал боловсруулж, холбогдох дээд шатны байгууллагуудад тавьж шийдвэрлүүлж байх;

5.Сумын ойн менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулахдаа ойн нөхөрлөл, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын тогтвортой үйл ажиллагааг хангах, мод бэлтгэлийн болон ойжуулалтын ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх чиглэлийг баримтлах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах;

6.Ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэх, түүнийд хүрэх арга зам болсон ойн магадлан итгэмжлэлийн талаар сургалт, сурталчилгаа явуулах, магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнийг борлуулахад дэмжлэг үзүүлж байх;

7.Ойн тогтвортой менежментийг хөгжүүлэхэд Сумын Ойн ангийн идэвхтэй оролцоог хангаж, мод бэлтгэх, ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, ойн аж ахуйн арга

хэмжээг явуулахдаа тэдний санал зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлэх, ойн мэргэжлийн байгууллагын ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагаанд үнэлэлт дүгнэлт гаргуулж байх.

Гурав.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын хүлээх үүрэг

Ойн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн дагуу Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллага дараахи үүргийг хүлээнэ:

1.Ойн мэргэжлийн байгууллага үйл ажиллагааныхаа байгальд учруулах сөрөг нөлөөллийг бууруулах, ойн магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх болон ойг хамгаалах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх арга хэмжээний зардлыг жил бүр төсөвтөө тусган хэрэгжүүлэх;

2. Ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх чиглэлээр явуулах үйл ажиллагааны ойн менежментийн төлөвлөгөөг батлуулж мөрдөх;

3.Эзэмшлийнхээ ойгоос ойн менежментийн төлөвлөгөө, гэрээ, эрхийн бичигт заасан нөхцөл, болзлын дагуу мод, ойн дагалт баялгийг ашиглах, сумын төсөвт зохих татвар төлөх;

4.Ойн сангийн эзэмшил бүхий газарт идэвхтэн байгаль хамгаалагчийг ажиллуулах;

5.Засаг даргатай байгуулсан гэрээнд заасан үйл ажиллагааг явуулж, жил бүр сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд ойг хамгаалах, зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үржүүлэх ойн менежментийн болон ойн магадлан итгэмжлэлийн төлөвлөгөөний биелэлтийн талаар тайлан тавьж, ажлаа дүгнүүлэх;

6.Галын аюултай бодис, шатах, тослох материалыг хэрэглэх, тээвэрлэх, хадгалах журам, горимыг чанд мөрдөх, бүх төрлийн тээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийг галын аюулгүй төхөөрөмжөөр тоноглох, ажилд гаргахдаа шалгаж байх, ой, хээрийн түймрээс хамгаалах болон унтраах арга хэмжээг өөрийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх;

7.Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх ажлуудыг давуу эрхээр гүйцэтгэх, их хэмжээний хөрөнгө шаардах ойн зам засах, дэд бүтцийг сайжруулахад төрөөс дэмжлэг үзүүлэх санал хүсэлт гаргах;

8.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллага нь Ойн менежментийн төлөвлөгөө болон Ойн магадлан итгэмжлэл явуулсан шинжээчдийн дүгнэлт, зөвлөмж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөнд үндэслэн өөрийн байгууллагын урт хугацаанд тогтвортой үйл ажиллагаа явуулах, түүний дотор мэргэжлийн ажилчид бэлтгэх, тэднийг байнгын ажлын байраар хангах, мод бэлтгэх, ойг нөхөн сэргээх, ойг хамгаалах талаарх саналыг боловсруулж, аймаг, сумын Засаг дарга, ИТХ-д жил бүр хүргүүлж байх.

Дөрөв.Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөлийн хүлээх үүрэг

1.Ойн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах болон магадлан итгэмжлэл явуулах журмын төслийг боловсруулж, холбогдох газарт тавьж шийдвэрлүүлэх замаар магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчныг бий болгох;

2.Ойн мэргэжлийн байгууллагуудад тавих магадлан магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсронгуй болгох;

3.Ойн магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх сургалтыг зохион байгуулж, аймгийн мод бэлтгэлийн үйл ажиллагаа явуулдаг ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг оролцуулах;

4.Хөндлөнгийн аудит нарыг сургалтанд хамруулж тэднийг чадваржуулах замаар зарим ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг магадлан итгэмжлэлд хамруулах;

5.Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагуудыг үндэсний болон аймгийн түвшинд дэмжих, урамшуулах талаар асуудал боловсруулж холбогдох газарт тавьж шийдвэрлүүлэх.

Тав.Гэрээний хугацаа, хариуцлага, гэрээг дүгнэх, хариуцлага тооцох

Энэхүү хамтран ажиллах гэрээг 2017-2020 оны хугацаатай байгуулж, талууд гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэн үр дүнг хэлэлцэж, дараа жилийн зорилтоо тодорхойлно. Талууд хүлээсэн үүрэг тус бүрийн биелэлтийг гаргаж, дараагийн жилд гаргасан дутагдлыг засах үүргийг хүлээнэ. Үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн тал Ойн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Хавсралт VII Байгаль орчны яамтай хамтрах ажиллах санал захидал.

МОНГОЛ УЛСЫН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Нахурын Үндэсний тусламж 5/2 Засгийн газрын I байр,
Утас: 26 10 60, Факс: (976-61) 26 61 71,
E-mail: contact@mnc.gov.mn, http://www.mnc.mn

2017.08.29 № 08/5113

танай _____-ны № _____-т

"ОЙН ТОГТВОРТОЙ МЕНЕЖМЕНТ
ХЭРЭГЖҮҮЛЖ, НУТГИЙН ИРГЭДИЙН
АМЬЖИРГААГ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ" ТӨСӨЛД

Хамтран ажиллах тухай

Манай яам "Төрөөс ойн талаар баримтлах бодлого"-ын баримт бичгийн 3.3.7 дахь заалт "олон улсын жишигт нийцсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын итгэмжлэлийн үндэсний стандартыг бий болгож, 2020 он гахад ойн нөөцийг зөвхөн итгэмжлэл авсан аж ахуйн нэгж, байгууллага ашигладаг тогтолцоонд шилжих", "Төрөөс ойн талаар баримтлах бодлогын зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний дунд хугацааны төлөвлөгөө"-ний 3.7.4 дэх заалт "Олон улсын жишигт нийцсэн Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний стандартыг боловсруулж нэвтрүүлэх" зэрэг зорилтыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд "Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл" ТББ-тай хамтран ажиллаж байна. Олон улсын магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх ажлын гол үндэс нь тухайн байгууллагын шаардлагыг хангасан үндэсний стандартыг боловсруулж, мөрдүүлэх явдал билээ.

Энэхүү ажлын хүрээнд "Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл" ТББ нь FSC олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллагатай хамтран Кавказ, Төв ази, Молдав, Монгол улсыг хамарсан бүсийн стандартыг боловсруулах ажлыг эхлүүлээд байна.

Ойн магадлан итгэмжлэлийн бүсийн стандарт боловсруулах ажлын хүрээнд стандартын шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийн төслийг гаргах, тэдгээрт санал авах, ойн салбарын оролцогч талуудыг оролцуулсан хэлэлцүүлэг зохион байгуулах, холбогдох баримт бичгийг орчуулах зэрэг олон ажлууд хийгдэх шаардлагатай юм.

Ойн магадлан итгэмжлэлийн бүсийн стандартыг боловсруулж, хэрэгжүүлэх нь ойн тогтвортой менежментийг нэвтрүүлэх, орон нутгийн иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлэх зорилт бүхий Танай төслийн бодлого, үйл ажиллагаатай нягт уялдаатай гэж үзэж байна.

Иймд Бүсийн стандартыг боловсруулах үйл ажиллагаанд танай төслийн зүгээс мэргэжлийн болон санхүүгийн туслалцаа үзүүлэн хамтран ажиллахыг хүсэж байна.

Бүсийн стандарт боловсруулахад шаардагдах зардлын тооцоог хавсаргав.

ОЙН БОДЛОГО, ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

М.ТУНГАЛАГ

2017.08.29

Хавсралт VIII: семинар зохион байгуулах тухай албан бичиг

Магадлан итгэмжлэлийн бүсийн семинарыг Булган, Хэнтий аймагт хийхээр шийдвэрлэж тухайн аймгуудын БОАЖГ-т хамтран семинар зохион байгуулах тухай албан бичиг.

**“МОНГОЛЫН ОЙН
ТОГТВОРТОЙ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗӨВЛӨЛТ”
ТББ**
Global Domes Center 205, Chingeltei District IV
Khanoo, Sambuu Street-15156
Email: Monkhong.tbt@gmail.com Tel: 976-88119501

**ХЭНТИЙ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ
ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Н.ДАРХАНТӨР
ТАНАА**

20170907 № 17/13

Сургалт семинар хамтран зохион байгуулах тухай

Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс “Биологийн олон янз байдал ба уур амьсгалын өөрчлөлтөнд ойн гол экосистемүүдийн дасан зохицох нь” хөтөлбөрийг манай оронд хэрэгжүүлж байгаа билээ. Энэ хөтөлбөрийн хүрээнд манай төрийн бус байгууллага олон улсын ойн магадлан итгэмжлэлийг өөрийн орны нөхцөлд нэвтрүүлж, хэрэгжүүлэх ажлыг БОАЖЯ, хөтөлбөрийн багтай хамтран зохион байгуулж байгаа билээ.

БОАЖЯ-аас тавьж байгаа тэргүүлэх зорилтын нэг болох ойн тогтвортой менежментийг нэвтрүүлэхэд ойн магадлан итгэмжлэл чухал ач холбогдолтой юм. Ойн магадлан итгэмжлэлийг нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд манай байгууллага орон нутгийн ойн мэргэжлийн байгууллагуудын удирдлага, ажилтнуудад ойн магадлан итгэмжлэлийн сургалт семинар явуулах, аж ахуйн нэгжүүдэд магадлан итгэмжлэл хийх зэрэг ажлыг зохион байгуулж байна.

Иймд танай аймагт “Ойн магадлан итгэмжлэл” сургалт семинарыг ойн мэргэжлийн байгууллагуудын болон ойн ангийн ажилтнуудыг хамруулан зохион байгуулах хүсэлтэй байна. Сургалт семинар зохион байгуулах хугацаа, хөтөлбөрийг жич ярьж тохирох болно.

**МОНГОЛЫН ОЙН ТОГТВОРТОЙ МЕНЕЖМЕНТИЙН ЗӨВЛӨЛТ ТББ-ЫН
УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА** *Н. Доржцэдэн* **Л.ДОРЖЦЭДЭН**

Хавсралт IX: Маргаан шийдвэрлэх журам

Төсөл

ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ КОМИССЫН АЖИЛЛАХ ЖУРАМ

НЭГ.ЕРӨНХИЙ ҮНДЭСЛЭЛ

1.1.Энэхүү журам нь Монгол улсын Ойн магадлан итгэмжлэлийн Үндэсний зөвлөлийн Маргаан шийдвэрлэх комиссын зорилго, бүрэлдэхүүн, эрх үүргийн хэм хэмжээг тогтоож, тэдгээрийн харилцааг зохицуулна.

1.2. Маргаан шийдвэрлэх комисс нь Ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагаанд оролцогч талуудаас албан ёсоор бичгээр ирүүлсэн санал гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэнэ.

1.3. Маргаан шийдвэрлэх комисс нь үйл ажиллагаандаа Монгол улсын хууль тогтоомж, Монгол улсын Ойн магадлан итгэмжлэлийн Үндэсний зөвлөлийн тогтоосон магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн хэм хэмжээ, түүнчлэн энэхүү журмыг мөрдлөг болгоно.

1.4. Маргаан шийдвэрлэх комисс нь өөрийн үйл ажиллагаандаа дараахи зарчмыг баримтлана:

а/Маргаан шийдвэрлэх явцад оролцогч талуудаас авсан технологи, худалдаа бизнесийн холбогдолтой мэдээллийн нууцыг хадгалах;

б/Комиссын гаргасан шийдвэр нь бодитой, шудрага, үнэн зөв, ил тод, гаргасан шийдвэр нь тухайн байгууллагын үйл ажиллагаанд шахалт, дарамт болохгүй байх;

1.5. Маргаан шийдвэрлэх комисс нь хүлээн авсан санал гомдлыг шийдвэрлэсэн тухай ажлын тайлан, үр дүнг Ойн магадлан итгэмжлэлийн Үндэсний зөвлөлд хүргүүлнэ.

ХОЁР. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ КОМИССЫН ЗОРИЛГО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2.1.Комиссын зорилго нь ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагаанд оролцогч талуудын ирүүлсэн санал гомдол, түүнчлэн ойн магадлан итгэмжлэлийн хэм хэмжээ, стандарт шалгуур үзүүлэлттэй холбоотой маргааныг шийдвэрлэхэд оршино.

2.2. Маргаан шийдвэрлэх комисс нь дараахи үйл ажиллагааг гүйцэтгэнэ:

а/Ойн магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагаанд оролцогч талуудаас ирүүлсэн санал гомдлын бүртгэлийг хөтлөх;

б/ Бүртгэгдсэн санал гомдлыг хэлэлцэх хугацааг тогтоож, оролцогчд талуудад мэдэгдэх;

в/ Ирүүлсэн санал гомдлыг хэлэлцэж шийдвэрлэх;

г) тухайн асуудлыг хэлэлцэж шийдвэрлэхдээ төрийн хяналт шалгалт явуулдаг болон бусад байгууллагуудтай хамтран ажиллах;

д/ Санал гомдлыг шийдвэрлэсэн тухай мэдээллийг оролцогч талуудад мэдээлэх;

2.3.Маргааныг шийдвэрлэсэн ажлын явц, тайлан, үр дүнтэй холбоотой бичиг баримтыг 5 жил хадгална.

3.МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ КОМИССЫН БҮТЭЦ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

3.1.Маргаан шийдвэрлэх комисс нь дараахи бүрэлдэхүүнтэй байна:

а) Хэлэлцэж байгаа асуудалтай холбоотой оролцогч талууд тус бүрийн нэг төлөөлөл;

б) Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлийн стандарт, шалгуур үзүүлэлт хариуцсан нэг ажилтан;

в) Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлийн итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн хөндлөнгийн 2 шинжээч;

г)Оролцогч талууд тодорхой чиглэлийн мэргэжлийн шинжээч оруулахыг хүссэн тохиолдолд сонирхсон талууд бүр нэг шинжээч;

д)3.1 б болон 3.1 в хэсэгт заагдсан комиссын гишүүд нь Маргаан шийдвэрлэх Комиссын байнгын гишүүд байна.

3.2.Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл нь Маргаан шийдвэрлэх комиссыг 3 жилийн хугацаатай байгуулж ажиллуулна.

3.3.Комиссын даргыг Маргаан шийдвэрлэх комиссын хуралдаанаар байнгын гишүүдийн олонхийн саналаар сонгоно.

3.4 Маргаан шийдвэрлэх комисс нь удирдлага, бүрэлдэхүүнээ Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлд мэдээлнэ.

3.5.Маргаан шийдвэрлэх комиссын бүрэлдэхүүнийг өөрчлөхдөө энэ журамд тусгагдсан шаардлагуудыг мөрдлөг болгоно. Маргаан шийдвэрлэх комиссын шинээр томилогдсон байнгын гишүүдийн ажиллах хугацаа нь тухайн комиссын бүрэн эрхийн хугацаагаар хязгаарлагдана.

ДӨРӨВ. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ КОМИССЫН ЭРХ, ҮҮРЭГ

4.1. Комиссын эрх:

а) Өөрийн эрх хэмжээний хүрээнд санал гомдлын талаар шийдвэр гаргах;

б) Ойн магадлан итгэмжлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг, хамтран ажилладаг бусад байгууллагаас санал гомдолтой холбоотой мэдээллийг шаардаж авах;

г) Санал гомдлыг хянан шийдвэрлэх ажилд хэлэлцэж байгаа уг асуудлыг сайн мэдэх шинжээч- мэргэжилтнүүдийг татан оролцуулах;

д)Хэлэлцэж байгаа зарим санал гомдол нь талууд нэгдсэн ойлголтод хүрэх боломжгүй, магадлан итгэмжлэлийн хэм хэмжээ нь ойлгомж муутай, зөрчилтэй байвал уг асуудлыг Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлд тавьж шийдвэрлүүлэх.

4.2. Комиссын үүрэг:

а)Комиссын үйл ажиллагаанд Монгол улсын хууль тогтоомж, ойн магадлан итгэмжлэлийн Үндэсний зөвлөлийн гаргасан стандарт, хэм хэмжээ болон энэхүү журмыг удирдлага болгох

б) Хүлээн авсан санал гомдлыг тогтоосон хугацаанд хянаж үшийдвэрлэх;

в) Санал гомдлыг хянаж шийдвэрлэхдээ бодит байдлыг хангах;

г) Санал гомдлыг шийдвэрлэх явцад оролцогчдоос авсан мэдээллийн нууцыг хадгалах;

д) Санал гомдлыг хэлэлцээд гаргасан шийдвэрийн тухай Ойн магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлд мэдээлэх;

е) Санал гомдлыг хэлэлцээд гаргасан шийдвэрийн тухай сонирхогч талуудад мэдээлэх;

ж) Санал гомдлыг хэлэлцэх хугацаа болон ажлын төлөвлөгөөг тодорхойлох;

и) Хүлээн авсан санал гомдол, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн тухай бүртгэлийг хөтлөх;

к) Хийж гүйцэтгэсэн ажлын жилийн тайланг Ойн магадлан итгэмжлэлийн Үндэсний зөвлөлд жил бүр хүргүүлэх.

Хавсралт Х: СЕМИНАРЫН ХӨТӨЛБӨР

“ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ТОГТОЛЦООГ БЭХЖҮҮЛЭХ НЬ” СЭДЭВТ ҮНДЭСНИЙ СЕМИНАРЫН ХӨТӨЛБӨР

2017 оны 12 дугаар сарын 6-ны өдөр

Үндэсний семинар 2017 оны 12-р сарын 6-ны өдрийн 09:00–17:00 цагт “Цэнгэг усны нөөц, байгаль хамгаалах төв”-ийн хурлын танхимд болно.

Хугацаа	Илтгэлийн нэр	Илтгэгч
9.00-9.20	Семинарын нээлт	М.Тунгалаг БОАЖЯ-ны ОБЗГ-ын дарга Шмидт Корситто ГОУХАН Л.Доржцэдэн ТББ-ын тэргүүн
9.20.-10.00	Ойн салбарт магадлан итгэмжлэлийг хэрэгжүүлэх талаар хийж гүйцэтгэсэн ажлын ололт, дутагдал, цаашдын зорилтын тухай	Д.Мөнхзориг. ТББ-ын гүйцэтгэх захирал
10.00-10.30	Ойн магадлан итгэмжлэлийг Монгол улсад нэвтрүүлэхэд тулгарч буй асуудлууд	М. Сэргэлэн ГОУХАН
10.30-11.00	Монгол улсын боловсролын магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин, тогтолцоо, шалгуур үзүүлэлт	Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөл
11.00-11.20	Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх гэрээ	Сэлэнгэ аймгийн БОАЖГ- ын Ойн албаны дарга Г.Цэнгэлзаяа
11.20-11.40	Цайны завсарлага	
11.40-12.10	Ойн магадлан итгэмжлэлийн оролцогч талууд, тэдгээрийн үйл ажиллагаанд хийсэн дүн шинжилгээний тухай	Л.Доржцэдэн ТББ-ын тэргүүн
12.10-12.30	Илтгэлүүдтэй холбоотой асуулт хариулт	
12.30-13.00	Үдээс хойших семинарын үйл ажиллагааг танилцуулж, бүлэгт хуваах	Д.Мөнхзориг. ТББ-ын гүйцэтгэх захирал
13.00-14.00	Үдийн хоол	
14.00-14.30	2017 оны Магадлан итгэмжлэлийн үр дүн, санал зөвлөмж	У.Ганбат. Шинжээч
14.30-15.30	1.Бүлэг. Ойн магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин, урамшууллын тогтолцоо 2.Бүлэг. Ойн магадлан итгэмжлэлийн стандарт, шалгуур үзүүлэлт, үнэлэх арга зүй 3.Бүлэг. Ойн магадлан итгэмжлэлийн журмууд	Чиглүүлэгч Л.Доржцэдэн ТББ-ын тэргүүн Чиглүүлэгч О.Билгүүтэй.ТББ-ын менежер Чиглүүлэгч Д.Мөнхзориг. ТББ-ын гүйцэтгэх захирал
15.30-16.00	Бүлгийн танилцуулга	
16.00-16.30	Асуулт хариулт	
16.30-17.00	Семинарын хаалт	Л.Доржцэдэн ТББ-ын

**“ОЙН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ТОГТОЛЦООГ БЭХЖҮҮЛЭХ НЬ”СЭДЭВТ
СЕМИНАРТ ОРОЛЦОГЧИД**

№	БОНХАЖЯ	Байгууллага, албан тушаал	Майл хаяг, утас	Гарын үсэг
1.	М.Тунгалаг	БОНХАЖЯ-ны Ойн бодлого зохицуулалтын газрын дарга	99112054 matungalag@yahoo.com	
2.	Б. Отгонсүрэн	Ойн бодлого зохицуулалтын газрын ахлах мэргэжилтэн	99125806 otgonsuren1962@yahoo.com	
3.	Ц.Чулуунбаатар	Ойн бодлого зохицуулалтын газрын ахлах мэргэжилтэн	99137514	
4.	Р. Ганбат	Ойн бодлого зохицуулалтын газрын мэргэжилтэн	88823829 forest_ganbat@yahoo.com	
5.	И. Дорж	Ойн бодлого зохицуулалтын газрын мэргэжилтэн	99067493 dorj_isheekhuu@yahoo.com	
6.	Д.Жагдаг	Ойн бодлого зохицуулалтын газрын мэргэжилтэн	99710996 Jagdag_0301@yahoo.com	
7.	Мөнхбат	Ойн судалгаа хөгжлийн төвийн захирал	99119917	
8.	Х. Мичид	Ойн судалгаа хөгжлийн төв, Ойн нөөц судалгааны албаны	77111179 michid.kh@forestry.gov.mn	
9.	Э.Эрдэнхүү	БОАЖЯ, ОУТХГКХ-ийн мэргэжилтэн	99248887 erdenekhuu777@gmail.com	
	Монголын ойн тогтвортой менежментийн зөвлөл ТББ-ын удирдах зөвлөлийн гишүүд,			
10.	Л. Доржцэдэн	Монголын ойн тогтвортой менежментийн Зөвлөл ТББ,	94569999 dorjtseden@forest.mn	
11.	Ч. Маамуу	Монголын Ой Модны Үйлдвэрлэл Эрхлэгчдийн	99117338 momueh@fwma.mn	
12.	Д.Энхбаяр	ХХААХҮЯ-ны ХҮБЗГ-ын мэргэжилтэн	96666516 enkhbayar6516@gmail.com	
13.	Ч.Ганбаатар	Ойн судалгаа хөгжлийн төвийн ахлах мэргэжилтэн	ganbaa_59@yahoo.com	
14.	Н.Энхтайван	Ойн бодлого зохицуулалтын газрын ахлах мэргэжилтэн	enkhtaivan_no@yahoo.com	
15.	Д.Энхсайхан	Мэргэжлийн сургалт, үйлдвэрлэлийн сургуулийн	99872677 denkhsaihan@yahoo.com	
16.	Ч. Ганбаатар	ШУТИС, Ой модны сургалт, судалгааны хүрээлэн	99762926 ch_gan2000@yahoo.com	
17.	С.Батсүх	ЭМ СИ ЛОГ ХАУС ХХК-ний захирал	99113132	
18.	Д.Цэрэндаш	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газрын Байгаль орчны	99055225 tsee_da@yahoo.com	
19.	Ш. Болд	Ойн салбарын ахмадын төлөөлөл	99080081	

20.	Ж.Нацагдорж	Ойн нөхөрлөлийн холбооны тэргүүн	99192116 khaan_mongolei@yahoo.de	
21.	Д. Мөнхзориг	Монголын ойн тогтвортой менежментийн Зөвлөл ТББ, ГЗ	88119501 munkhзориг.d@gmail.com	
22.	О.Бэлгүүтэй	Ажлын албаны менежер	80045054	
23.	Л.Энхбат	Гэрээт ажилтан	88643088	
24.	Д.Алтантуяа	Нягтлан бодох	89110015	
Сургалтаар бэлтгэгдсэн шинжээчид				
25.	Ө. Болор	ОХСТ ХХК	ulziidashbolor@yahoo.com 99179688	
26.	Б. Баярсайхан	Хөвчийн хоймор ХХК	91912965 khuvch@yahoo.com	
27.	Б. Жавхлантөгс	Гранд Форест ХХК	99123322 javxlantugs_b@yahoo.com	
28.	Б.Бат-Эрдэнэ	Хатант Форест ХХК	99087910 Batka_6362@gmail.com	
29.	С.Ундрах	Ашид АнандаХХК	99127937 Doto7772@gmail.com	
30.	Ц.Эрдэнэбаяр	АдоксаХХК	99040599 Erdenebayr.erdenee@gmail.com	
31.	У.Ганбат	Грандфорест ХХК	80050545 ganbatgrand@gmail.com	
32.	Б.Алтансүх	Ойн судалгаа хөгжлийн төвийн мэргэжилтэн	88092656 Sukhee0121@yahoo.com	
33.	Р.Бат-Амгалан	Үнэт мод ХХК-ны ойн инженер	99334179 bataamaa@gmail.com	
34.	С.Дашдаваа	Төгөл ХХК-ны ойн инженер	99886064 So_dashdava@yahoo.com	
35.	Б.Баярцэцэг	ШУТИС-ийн Ой, мод сургалт судалгааны хүрээлэнгийн	☐99903723 bayartsetseg@mustedu.mn	
Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын Ойн алба, Ойн ангийн төлөөлөл				
36.	Г.Цэнгэлзаяа	Сэлэнгэ аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын	99499474 zaya_74@yahoo.com	
37.	Г.Тайванбаатар	Хүдэр сумын Ойн ангийн дарга	99281130	
38.	Энх-Амгалан	Булган аймгийн Хялганатын Сум дундын Ойн ангийн дарга		
39.	г.Ганхуяг	Хутаг-Өндөрийн Сум дундын Ойн ангийн дарга	99880599	
40.	Г.Гансүх	Хэнтий аймгийн Батширээт сумын сум дундын Ойн ангийн	97070638	

41.	Г.Даваажаргал	Биндэр сумын Сум дундын Ойн ангийн дарга	98116860	
42.	Магадлан итгэмжлэгдсэн ойн мэргэжлийн байгууллагууд			
43.	Д.Золзаяа	Хярааны хонхор ХХК	94117980	
44.	Бүрнээ	Шинэ бадрах ХХК-ны ерөнхий менежер	99042880	
45.	Г.Рагчаабазар	Сор хүдэр ХХК	95945749	
46.	Р.Түмэнжаргал	Ургамал дөрөө ХХК	94051326, 96051326	
47.	Д.Ганзориг	Хүдэр Мөнгөлөг ХХК	99111894 99100938	
48.	П.Батсайхан	Хүдэртамир ХХК	99025757	
49.	С.Батсүх	Бугант Нандин ХХК	93115281	
	Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар			
50	Ч.Нямдаваа	БОХ-ийн Улсын байцаагч	99112751	
	Ойн салбарын төрийн бус байгууллага			
51	Г.Лувсанцэрэн	Монголын Ой модны салбарын нэгдсэн холбооны тэргүүн	99160082	
52	Д. Баасанбямба	Монголын Ой Модны Үйлдвэрлэл Эрхлэгчдийн Холбооны тэргүүн	99065094 dbaasanbyambaa@yahoo.com	
53	Ц. Цогоо	тэргүүлэгч	95601161	
54	Ц.Банзрагч	ГОУХАН-ийн зөвлөх	91115345 banzragch@mne.gov.mn	
	Эрдэм шинжилгээ, их дээд сургуулийн төлөөлөл			
55	Ч.Доржсүрэн	ШУА-ийн ЕСБХ-ийн төвийн эрхлэгч	99178887 chdorj_07@yahoo.com	
56	Н. Баатарбилэг	МУИС-ийн Хэрэглээний Шинжлэх Ухаан, Инженерчлэлийн Сургуулийн Захирал	98905686 baatarbileg@num.edu.mn	
57	Б.Оюунсанаа	МУИС-ийн Хэрэглээний Шинжлэх Ухаан, Инженерчлэлийн Сургуулийн багш	☐99081104 byambasuren.oyunsa naa@fire.uni- freiburg.de	

58	Ч.Болдбаатар	ШУТИС-ийн Ой, мод сургалт судалгааны хүрээлэнгийн эрдэмтэн нарийн бичгийн дарга	99011728. Boldbaatar_ch@yahoo.com	
59	Н.Долгорхүү	ШУТИС-ийн Ой, мод сургалт судалгааны хүрээлэнгийн багш	99167705	
UN-REDD Mongolia National Programme				
60	Крис Дикинсон	Хөтөлбөрийн захирал	chris.dickinson@unredd.mn	
61	Хишигжаргал	Хөтөлбөрийн менежер	99020722 khishigjargal.batjantsan@undp.org	
ГОУХАН				
62	К. Шмидт-Корситто	ГОУХАН	Klaus.Schmidt-corsitto@giz.de	
63	Чулуунчимэг	ГОУХАН		
64	М. Сэргэлэн	ГОУХАН	munkhuu.sergelen@giz.de	
65	Дан Алтрелл	ГОУХАН		
Азийн хөгжлийн банкны төсөл				
66	Ханс Хоффман	Төслийн захирал	95005866 hhoffm5563@aol.com	
67	Ж.Цогтбаатар	Төслийн зөвлөх	tsogtbaatar_jamsran@yahoo.com	
ХХААБ				
68	Кевин Каллагер	FAO Монгол дахь төлөөлөгч		
69	Андрев Энглиш	Зөвлөх	77110345; andrew.inglis@fao.org	
70	Ц.Солонго	Төслийн ахлах ажилтан	77110344; 99192187 solongo.tsevegmid@fao.org	

Илтгэл 1. Үндэсний магадлан итгэмжлэл болон тулгарч буй асуудлууд

1

2

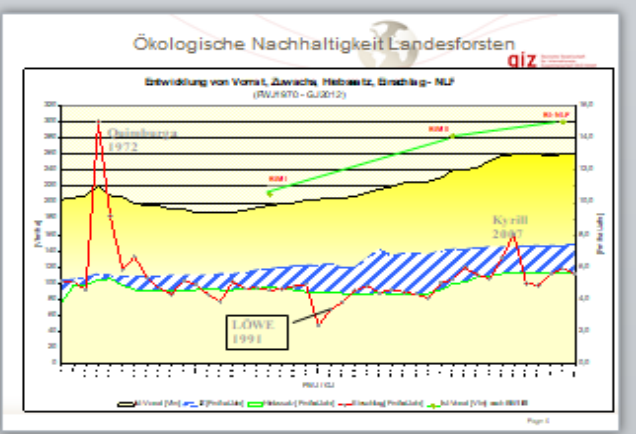
3

4

5

6

7

8

Current state of national forest certification system

- 1) Mongolian Certification Council & Its Administration**
 - Council will set national certification standards for forest enterprises & for SFM
 - Administration office for day to day management of certificate registration, logo usage license, complaint resolution, fee structure etc.
- 2) Implementation procedures**
 - Establishment of a Certification body ... Accreditation body
 - Pilot certification of forest companies for compliance
 - Long term certification for forest concession management shall comply with economical, ecological and social criteria's of Mongolian national certification standard
- 3) Application for international recognition**
 - Compliance with PEFC and/or FSC requirements (Standard setting (for SFM), Implementation procedures, Administrative procedures)

9

Certified forest company "forest thinning and logging"

Documentation of quality management system incl.:

- Documented strategy of management
- Operational safety of personnel, tools and machines
- Use of non-toxic and biodegradable products
- Adherence of technological processes
- Provision of education & skills for preparation & logging

10

Certification criteria's of forest concession

Main Criteria's of SFM	Sub criteria's (example)	Remark
Preservation & Improvement of forest resources	Approved management plan Permanent forest cover	Management of concession is guided by existing and valid MP. E.g. if forest cover regeneration by site adapted tree species Materials suitable for insect breeding & epidemic diseases will be processed precautionary
Healthiness & vitality of forest	Clean forestry Avoidance of soil and tree stand damages	Building and Maintenance of forest roads and skidding tracks Prevention of unstable trees to increase timber volume
Promotion of productive function of forest	Development of tree stock Selective cutting of matured stands	Stands are matured when they have achieved a defined diameter
Biological diversity	Consideration of rare plants and animals habitat Usage of site adapted seeds	Conservation of biological diversity and natural structures of forest Observation of a seed legal regulation
Socio-economic function of forest	Qualification of employees, protective equipment and tools, forest fire prevention	

11

Challenges & Way forward

- Incentives (allocation of forest concessions for companies, mechanism тэнцвэртэй дэвшилтэт хөгжлийг бүрдүүрэх, sufficient wood supply for investments)
- Improvement of relevant legal regulations for certified companies (logging quota allocation and professional participation of administrations and authorities in forestry activities for business perspectives, updating of licensing regulation)
- Upscaling of modern FMP and its implementation
- OHS & needed tools & equipment, environmental and social aspects
- Professional qualification of the companies' employees (vocational training and further professional qualification)
- Awareness raising & voluntary involvement of forest companies

12

Certification criteria's for forest enterprises

Criteria	Target status	YIGA WOI
Qualification of director	professional education	
Permanent Office	Administration for book keeping a.s.o	
Equipment	Adequate tools for logging, skidding, loading & transportation are available	
Qualification of forest worker	At least 50% of employees have acquired forest VET	
Employment	social insurance & further professional qualification for employees	
Waste of operating materials	Avoided by using environmental friendly supplies and procedures	
Work safety & health	Radio transmitter, Mobile shelter, Protective doibny & shoes, tools with safety features, first aid kit	
Fire protection tools	Fire fighting equipment's at workplace in forest and company grounds as well	

11

Certified forest concession (illustration)

12

Thank you for your attention!

As a local partner, GIZ supports the Director General's activities in the field of international cooperation in forestry.

Published by:
 Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
 Registered Office, Bonn and locations: Germany
 CPD/Forestry, Ulaanbaatar - 10211, Mongolia
 "Sustainability and Adoption of Key Forest Enterprises in Climate Change"
 Help of National Agency for Technology and Environmental Marketing, Ulaanbaatar, Mongolia
 CPD/Forestry, Ulaanbaatar - 10211, Mongolia
 T: +976 11 2222 476 3317330
 F: +976 11 22119
 E: mongolia.mongolia@giz.de
 I: www.giz.de

Responsible:
 Klaus Schirmer-Casade
 Author(s):
 Sergantyn Bunkhuu
 Photo credits:
 © GIZ
 Layout:
 GIZ

11

Илтгэл 2. ОМИ хамрагдсан ОМБ дээр хийсэн үнэлгээ, дүгнэлт

МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН АЖЛЫН ҮР ДҮН САНАЛ, ЗӨВЛӨМЖ 2017 ОН

ИЛТГЭГЧ: УГАНБАТ

МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ШИНЖЭЭЧ

Ойн магадлан итгэмжлэл хийсэн багийн бүрэлдэхүүн

Ө.Болор ахлах шинжээч
У.Ганбат шинжээч
Л.Энхбат шинжээч
МOTMЗөвлөл ТТБ –с 2016 оны сар, 2017 оны 09 сард зохион байгуулсан "Ойн магадлан итгэмжлэлийн сургалт"-д хамрагдан итгэмжлэл хийх эрх авсан.

- Магадлан итгэмжлэлийн арга зүй
Магадлан итгэмжлэлийн ажлыг БОНХ-ийн сайдын 2013 оны А-126 тоот тушаалын 2 дугаар хэсгээр баталсан "Байгаль орчны судит хийх өрөөний эргэлт" болон MOTMЗ-ийн Тэргүүлэгчдийн 2016 оны 06 дугаар хуралдаанаар хэлэлцэн баталсан "ААН, байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэл хийх шалгуур үзүүлэлтийг дунгах эргэлт"-ын дагуу дор дурьдсан арга зүйг ашиглан гүйцэтгэлээ. Үүнд:
Баримт бичгийн дүн шалгалт
Урьдчилан бэлтгэсэн магадлан итгэмжлэлийн ажлын хуудас
Газар дээрх ажиглалт, тэмдэглэл
Фотэ зураг
Асуулга, ярилцлага (зөвшилцсөнөөр)
Бүтээгдэхүүний стандарт

Магадлан итгэмжлэлийн хягаарлалт
Энэхүү магадлан итгэмжлэлийн ажлыг дараах хягаарлалтуудын хүрээнд хийгдэхээр захиалагчтай урьдчилан тохиролцсон. Үүнд:
Хууль эрх зүйн хүрээнд: зөвхөн Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа Байгаль орчны багц хуулиуд,
Орон зайн хувьд: тухайн компаний эзэмшилд байгаа 3.1-д заасан объект, Цэг хугацааны хувьд: 2017 оны 11 сарын 20 - 27,
Мэдээллийн хувьд: Захиалагч ямар нэгэн хягаарлалт хийгээгүй.

ҮЕ ШАТ	ХИЙГДЭХ АЖЛУУД	24	25
БЭЛТГЭЛ ҮЕ ШАТ	БАГ БҮРЭЛДҮҮЛЭХ ГАЗАР ДЭЭРЭЭ ОНИХ ЗОРИЛГО ЦАР ХҮРЭЭ ШАЛГУУРЫГ ТОГТООХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ УДИРДАМЖ БОЛОВСРУУЛАХ		
ГАЗАР ДЭЭРХ АЖИЛ	Нээлтийн хурал Баримт бичгийн хяналт Ажлын хуудсаар газар дээр нь шалгах Ярилцлага, баримт нотолгоо Хяалтын хурал		
Тайлан боловсруулалтын үе шат	Магадлан итгэмжлэлийн үнэлгээ Үл нийцлийг сайжруулах төлөвлөгөө, Зөвлөмж боловсруулах Саналыг дүгнэлт боловсруулах Тайлан нэгтгэх, хуваагчид өгөх		
Эргэн шалгалтын үе шат	Бүртгэлийн системд оруулах Зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөний бичгэлийг шалгах		

Ойн магадлан итгэмжлэлийн ажлыг явуулсан газар аж ахуйн нэгжүүд

Сэлэнгэ аймгийн Алтанбулаг сум
"Хярааны хонхор" ХХК
Сэлэнгэ аймаг Сүхбаатар сум
"Шинэ бадрах" ХХК
Сэлэнгэ аймаг Ерөө сум Бугант тоогон
"Бугант нандин" ХХК
Сэлэнгэ аймаг Хүдэр сум
"Хүдэр мөнгөлөг" ХХК
"Сор хүдэр" ХХК
"Ургамал дөрвө" ХХК
"Хүдэр тамир" ХХК
MOTMЗөвлөл ойн магадлан итгэмжлэл хийх талаар тухайн ААНБ-тай урьдчилан тохирч шаардлагатай бүрдүүлэх баримт бичиг, заавачилгаа хүргүүлсэн байсан

Ойн магадлан итгэмжлэл зорилго

Дээрхи аж нэгжүүдийн мод бэлтгэл, ойд цэвэрлэгээ хийж байгаа үйл ажиллагаанд MOTMЗөвлөлийн Тэргүүлэгчдийн 2016 оны 06 дугаар хуралдаанаар хэлэлцэн баталсан зааварын дагуу ойн мадлан итгэмжлэл хийж дүгнэлт, зөвлөмж өгөх.
Зорилт 1: Аж ахуйн нэгжүүдийн мод бэлтгэл, ойд цэвэрлэгээ хийж байгаа ажилд магадлан итгэмжлэл явуулж энэхүү ажлыг явуулах мэргэжилтэй боловсон хүчин, техник тоног төхөөрөмж байгаа эзэнийг шалгуур үзүүлэлтийн дагуу /хаварлалтаар/ газар дээр нь үзэж баталгаажуулах
Зорилт 2: Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа түүний хэрэгжилтийн байдалд үнэлэлт дүгнэлт өгөх, үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд дэвшилтэт арга технологийг нэвтрүүлэх зөвлөмж дэмжлэг үзүүлэх
Зорилт 3: Мод бэлтгэх, ойд цэвэрлэгээ хийх үйл ажиллагаа зохиц хууль тогтоомжийн хүрээнд явагдаж байгаа эсэх, ОМТ-ний хэрэгжилтэнд дүн шинжилгээ хийх
Зорилт 4: Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтүүд, итгэмжлэл явуулах арга зүй заавар амьдралд нийцэж байгаа эсэх

Магадлан итгэмжлэлийг тухайн аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой дараах хууль тогтоомжууд, магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хамрахаг нийт (74) ширхэг шалгуур үзүүлэлтээр гаргаа.

Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлтийг Монгол улсын хүчин төгөлдөр мөрдөж байгаа хууль тогтоомж, аж ахуйн нэгж байгууллагын эрх, үүргийн хүрээнд хийгдэх үйл ажиллагааг холбогдох баримтаар нотлогдох байдлыг харгалзан тогтоосон. Түүнчлэн шалгуур үзүүлэлтийг магадлан итгэмжлэлийн үйл ажиллагааны онцлог байдалд тулгуурлан 10 багцад хуваасан болно. Үүнд:

1. Хүний нөөцийн
2. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын баримт бичгүүд
3. Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдал
4. Галын аюулгүй байдал
5. Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагаа, техник технологи
6. Мод ашиглалтын хувь
7. Үйл ажиллагааны хамрах хүрээ
8. Орон нутгийн үнэлгээ
9. Мод бэлтгэсэн талбайн ойжуулалт, нөхөн сэргээлт
10. Ойн менежментийн төлөвлөгөө

2.1. Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо		
			Авбал зохих	дасан	
1.1	Захиулын боловсрол	Дээд мэргэжлийн байх	1	0	
1.2	ИТА албан хаагчийн боловсрол	Ойн инженер байх Ойн техникч байх	6	4	
1.3	Мод бэлтгэлч, нөхөн мөргөлийн боловсрол	Тракторчин	TMC, МУСТ төгссөн	1	1
		Ашигчийн оператор	TMC, МУСТ төгссөн	1	1
		Хөрөөчин оосорлогч	Сургалтанд хамрагдсан	1	1
		Оосорлогч	Сургалтанд хамрагдсан	1	1
		Хөрөө ралчин	Сургалтанд хамрагдсан	1	1
1.4	Мод бэлтгэлийн бригадтай эсэх	Жолооч	Сургалтанд хамрагдсан	4	4
		ХАБ-н мэргэжилтэн дүн	Сургалтанд хамрагдсан	4	4
1.4	Мод бэлтгэлийн бригадтай эсэх	байгын	Мод бэлтгэлийн бригад тогтвортой ажилладаг эсэх	4	4
1.5	Ажилчдын даатан сургалт	Ажилчид жилд 3-аар доошгүй өдөр даатан байх	2	0	
	Дүн		17	12	

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
2.1	Ажилчид ХАБ-ын зааварчилгааг одоо тутам аан гарын үсгээр баталгаажуулдаг Тухайн ААНБ-д бүртгэлтэй өөрөө явч машин механизм машин, механизм бүрээс /	Дэвсгэртэй байх, байнга гарын үсэг зурах	4	4
2.2	Мод бэлтгэлийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа тоног төхөөрөмжүүд ХАБ-ын шаардлага хангасан	Утсын утгагт орсон байх	2	2
2.3	Мод бэлтгэлийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа тоног төхөөрөмжүүд ХАБ-ын шаардлага хангасан	Гэрчилгээтэй байх	1	1
2.4	Төног төхөөрөмжүүд аюулгүй ажиллагаа, ашиглалтын заавартай байх /Хөхөгч наг бүрээс/	Аюулгүй ажиллагааны заавартай байх	4	2
2.5	ХАБ-ын бодлого, журам хөтөлбөртэй байх /постер байрлуулах	Албажуулсан байх	4	4
2.6	Вүх ажилчид аюулыг тусламж үзүүлэх сургалтанд жил бүр хамрагдсан байх	Сургалт зохион байгуулах	4	1
2.7	Онцгой байдлын үед ашиглах дохиолол, холбоо, байнгын автомашинтай байх	Аюулгүйн холбооны харгалцатой байх	2	2
	Дүн		21	15

9

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
3.1	Мод унагах хэрэгсэл аюулгүй ажиллагаа	Доргионы хамгаалалттай тусгай зориулалт	4	4
		Зориулалтын өмд	2	0
3.2	Хөрөнгийг зориулалтын хувиар	Дуулга өмсдөг	1	1
		Зориулалтын гутал	2	0
		Бэлгий	1	1
		Дүн	6	2
3.3	МЭАН талбайн ажилчин хөд. хэр. хувиар	Ажлын хувиас бэлгий	2	2
		Зориулалтын гутал	1	0
		Дуулга	1	1
		Дүн	4	3
3.4	Мод цагаалтын трактор	Зориулалтын	2	2
	Модын сортиментээр өмч төхөөрөмж	Хөд. хөнгөнчилсэн	2	3
	Мод тээвэрлэх машин	Иж бүрдэл	2	2
3.5	Эмийн сан /Бомбарын ажилчдын/		2	2
	Дүн		18	12

10

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
6.1	Мод бэлтгэлийн ажлын явцад унагаж, модыг талбайгаас бэлтгэсэн болон байгалийн аюул үнэгасан бүрэн гаргах модыг талбайгаас бүрэн гаргах тээвэрлэсэн тээвэрлэсэн байх	Модыг талбайгаас гаргах тээвэрлэлт 80-90 хувиас бол 80 хувиас доош бол 0 оноо өгнө	6	6
6.2	Унагасан болон цэрэрлэсэн модны хөнгөнчлөлийн өндөр тухайн модны диаметрийн 1/3-ээс талбайг багасгуулах	Мод бэлтгэсэн санамсаргүй байдлаар сонгом уух	2	2
		Доод сладад уна. Стандарт шалгана.	2	2
6.3	Бөөрөнхий болон зуунал мод модон материалын стандартын харгалцат	Доод сладад уна. Стандарт шалгана.	2	2
6.4	Бүтээгдэжгүй нэр төрөл	Зөвс доошгүй нэр төрлийн мод модон бүтээгдэхүүн эх зээлд нийлүүлдэг байх	4	0
	Дүн		14	10

13

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
7.1	Мод бэлтгэх болон ой цэрэрлэх ажиллагааны өтгөлт хийж талээр эрх бүхий газартай байгуулсан газартай байх.	Бичгээр хийсэн газар үзж. Газрын бичлэгтэй дүгнэсэн байдлыг харгалзана.		
7.2	Мод бэлтгэлийн ажлын технологийн картыг мөрдөн ажиллах	Технологийн картыг заалт бүрийг үзнэ.		
7.3	Мод унагасны схем		6	4
7.4	Аюулгүй ажиллагаа			
7.5	Талбайн цэрэрлэг			
7.6	Пассивийн өргөн			
7.7	Модыг цагаалах арга			
7.8	Мод мөчирлэх ажиллагаа			
7.9	Ойн цэрэрлэг			
7.10	Мод ажил			
7.11	Өсөөр мод хамгаалах байдал			
7.12	Мод цагаалах зам			
	Дүн		6	4

14

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
4.1	Ойн туйвраас урьдчилан сэргийлэх зааварчилгаа, сэрэмжлүүлсэн ажлын самбарыг ажлын талбайд байрлуулсан байна	Мод бэлтгэлийн талбайд байрлуулсан байна	2	2
4.2	Мод бэлтгэлийн талбайг цэрэрлэх туйврийн аюулгүй болгоон	Гишүү мөчрийг өсөөлж, асвал талбайгаас гаргасан байх	1	0
4.3	Ойн туйвэртэй тэмцэх бэлтгэх харгалцат ажлын талбайд байрлуулсан байх	Галын хор, гар багаж	2	2
4.4	Нийт ажилчид жилд 1-ээс доошгүй ойн туйвэртэй тэмцэх арга зүйн сургалтанд хамрагдсан байх	Сургалтын материаллаг бааз	1	1
	Дүн		6	5

11

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
5.1	Хөрс хамгаалах зорилгоор зуны улиралд хөрөнхий адрал үүсэх, хөрс нятрахаас сэргийлэн мод цагаалах ажилд гиймт трактор ашигладаг байх	Мод бэлтгэсэн талбайг сонгом үзж уналт өгнө	2	2
5.2	Хөрсөн дээр санамсаргүй байдлаар асрагсан тосыг цэрэрлэх, аюулгүй болгох, саармжуулах арга зүй, зааварчилгаатай байх	Бодис саармжуулагч болон байлгах	3	0
5.3	Ахуйн хөгжлийн цэртэй байх, түүнийг ажил дууссаны дараа цэрэрлэн нэгдсэн хөлийн цэрт аваагч	Мод бэлтгэсэн талбай доод сладад зэрэг газарт сонгом үзнэ.	2	2
5.4	Гадаргын усыг бондоуулахгүй байх арга хэмжээ асан байх бол 2 оноо, үгүй бол 0 оноо өгнө	Усны ус ааж ирлийг тогтоон хяг зох . ажилчдын халуун усанд орох нөхцлийг хангах	2	0
	Дүн		9	4

12

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
8.1	Тухайн аж ахуй нэгж, байгууллага жилийн эцэст өмчлөх оны ажил тухайн сум орон нутаг дунд	Ажил дүгнүүлсэн хурлын материал үзнэ.		
8.2	1000 м3 мод бэлтгэх	төхөөрөмж-24429730.төг	3	3
8.3	Ойжуулалт өөрийн хөрөнгөөр	Эрхэн нэрс 29 га хийсэн.		
8.4	Гарсан туйврийг унтраах	Зудаа 10 хун оролцсон		
8.5	Хортон шааж	Тандалт хийдэг		
8.6	Үр боргоцой балтгал	Боргоцой-3000кг		
8.7	Ажилчдын нийгмийн асуудал	Хөдөлгөөн өмчлөх байр шаард барсан. Өөрийн Зөвхөнчлөх өмчлөх ажил тусалсан		
8.8	Иргэдэд байнгын ойн мод унагуу, хөнгөлөлттэй унаар өгөх	нэр бүлэг 3 иргэд 300м балж үнэгүй, 2 иргэд хөнгөлөлттэй унаар 240 шарж бэлтгэсэн		
8.10		Сургууль, цэцэр, өндөр настай сум орон нутагт байгууллага нийт сая		
8.11				
8.12	Хандиа тусламж			
	Дүн		3	3

15

№	Магадлан итгэмжлэлийн шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэл, баримт бичгийн бүрдэл	Дүгнэх оноо	
			Аабал зохих	Аасан
8.1	Тухайн жилийн мод бэлтгэлийн нийт ажлын хэмжээнд дийлэх ойжуулалтын ажлыг бүрэн гүйцэтгэдэг байх	Ойжуулалтын ажлыг хуваан асан акт үзнэ.	4	4
		2015 онд 40 га талбайд өөрийн хөрөнгөөр ойжуулалтын ажлыг хийсэн.		
		2016 онд 18 га талбайд өөрийн хөрөнгөөр ойжуулалтын ажлыг хийсэн.		
		2017 оны тооллогын акт албажаагүй байсан ба амар тухайн амьдралтай гасан.		
	Дүн		4	4

16

6. ААНБ-ын хувьд анхаарах асуудал

- ❖ Баримт бичгийн бүрдүүлэлт ажлаарх
- ❖ Өөрийн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаа жигд явагдаж байгаа тухайн шат үед Магадлан итгэмжлэл хийлгэх хэрэгтэй.
- ❖ Хэрэгчийн, тракторчийн, ашигч оператор г.м нарийн мэргэжлийн хүмүүсийг сургах, сургалтад хамруулах сертификатжуулах, мэргэшүүлэх
- ❖ Машин төхөөрөмжийн бүрэн бүтэн байдал, аюулгүй ажиллагааг сайтар хянгалан байх
- ❖ ХАБ-ын бодлого хөгжлөлттэй болох энэ чиглэлд уул уурхайн салбараас суралцах
- ❖ Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн зааварчилгааг өөрийн үйл ажиллагаанд тохируулан боловсруулах албажуулах
- ❖ Магадлан итгэмжлэл дээрээс ирж байгаа шалгалт биш үр ашгатай хамтын ажиллагаа гэдгийг удирдах болон бусад бүх түвшинд ойлгож бэлтгэх,

23

- Мод бэлтгэх, ойд цэвэрлэгээ хийх ажил өөрийн харууран эзэмшлийн талбайд ойн менежмент
- нтийн бодлого төлөвлөлтийн дагуу явагдаж болох
- Мод бэлтгэлийн үйл ажиллагаанд ирэх 5-10 жилд ямар дэвшилтэт техник технологи нэвтрүүлэх вэ гэдгийг тодорхой зарлаж түүнд тохирсон бодлого боловсруулах хэрэгтэй.
- Мэргэжлийн байгууллагын эрх олгох, оунах асуудлыг мэргэжлийн холбоод, төрийн бус байгууллагын мэдэлд шилжүүлэх хууль эрх зүйн шинэчлэл хийх. (тодорхой хугацаанд ТЭБ-тэй төрийн захиргааны төл байгууллага хамтран шийдэж байх хөшөөтөр байх болно.)
- Ойн менежментийн төлөвлөгөөг боловсронгуй болгох ой зохион байгуулалтын ажилтайгаа уялдуулах. /ой зохион байгуулалт явсаарны дараа 5-10 жилийн дэвтэмжээр хийх/

24

5.3. Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлын талаар

- Хэрэгчид тусгай зориулалтын өмд, гутал өмсгөх, эмийн санг шавардлагатай эм тариа тариурээр тогтмол хянаж ажиллах. Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны зааваруудыг нэгтгэн өдөр тутмын гарын авлага болгон ашиглах, постер бичиж ажлын байр, тоног төхөөрөмжийн дэргэд байрлуулах шаардлагатай.

5.4. Галын аюулгүй байдлын талаар

- Ойн туймраас урьдчилан сэргийлэх, зааварчилгаа, урьдчилсан сэрэмжүүлсэн самбарыг ажлын талбайд болон эзэмшлийн ойн санд замын дагуу хүн их явадаг газруудад байрлуулах, мод бэлтгэлийн талбайн цэвэрлэгээг улам сайжруулах.

5.5. Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагааны талаар

- Хөрсөн дээр болон ойд санамсаргүй байдлаар асгасан тосыг цэвэрлэх, аюулгүй болгох, саармагжуулах арга зүй, боловсруулах, саармагжуулах бодис, үргэс болон байлгах хэвших
- Бүх машин механизмын тос гоождог хэсгийг шалган тос гоошилтийг зогсоох арга хэмжээ авах.
- Ахуйн хог хаягдалын ногдсон цэгт хог хаягдлаа хаяж хэвших, доод осладын хашаан доторхи эмх цэгцгийг сайжруулах, хог хаягдалыг зайлуулах ажил зохион байгуулах.

21

№	Зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх хугацааны ангилал	
1	Богино хугацаа	2018 оны 01-06-р сар
2	Дунд хугацаа	2018 оны 07-р сараас 2017 оны 12-р сар
3	Урт хугацаа	2019 оны 01-р сараас хойшхи хугацаа

22

- ❖ Магадлан итгэмжлэл хийх шинжээчдийг бэлтгэх, нарийн мэргэжлийн хүмүүсийн татан оролцуулах
- ❖ Магадлан итгэмжлэл хийлгэж байгаа ААН-ийн үйл ажиллагаа жигд явагдаж үед газар дээр нь явуулах
- ❖ Магадлан итгэмжлэл хийлгэж буй ААН-д өөрсдөө сайтар бэлтгэх. / бичиг баримт хангалтгүй/
- ❖ Магадлан итгэмжлэлд тааруу дүн авсан ААНБ-ыг цаашид ямар үе шаттай арга хэмжээ талаар зааварт тусгах
- ❖ Магадлан итгэмжлэлд сайн үнэлгээ авсан ААН-ийг салбарын хэмжээнд сурталчилах
- ❖ Өөрөө явагч машин, механизм бүрт 1 оноо өгөх
- ❖ Тоног төхөөрөмжтүс бүрээр оноо өгөх-

25

АНХААРЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА

26

Илтгэл 3. Боловсролын магадлан итгэмжл

 <p>БОЛОВСРОЛЫН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ</p> <p>Танилцуулга</p>	 <p>БОЛОВСРОЛЫН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭЛИЙН ТҮҮХЭН ХӨГЖИЛ</p> <p>1995-1998 Эрх зүйн орчин 1998-2003 ДБСБ-ын магадлан итгэмжлэл 2003-2007 МБСБ, ДБСБ-ын 2 дахь удаагийн болон хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэл 2007-2009 Ахиц дөвшил, тасралтгүй/чанарын аудит/ Хөтөлбөрийн 2 дахь удаагийн, МБСБ, хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэл 2009-2013 Шилжилтийн үе /Суралцажуйн үр дүнд суурилсан чанарын багалгаажууллын үндэсний тогтолцоо бүрдүүлэл/ 2014-2016 Байгууллага, хөтөлбөр, хөтөлбөрийн урьдчилсан магадлан итгэмжлэл /туршилт/ 2017-</p>
<p>5</p> <p>Боловсролын тухай хууль 21 дүгээр зүйл. Тусгай зөвшөөрөл авахад бүрдүүлэх баримт бичиг</p> <ul style="list-style-type: none"> 21.6. Боловсролын сургалтын байгууллага шинэ хөтөлбөрөөр сургалт гэрээлэхийн өмнө Боловсролын магадлан итгэмжлэх байгууллагаар урьдчилсан магадлан итгэмжлэхийг лгэнэ 	<p>6</p> <p>Боловсролын тухай хууль 26 дугаар зүйл. Боловсролын магадлан итгэмжлэл</p> <ul style="list-style-type: none"> 26.3. Магадлан итгэмжлэх байгууллагын дүрмийг Засгийн газар батална. 26.4. Боловсролын магадлан итгэмжлэх байгууллагын удирдах зөвлөлтөр, олон нийт, суралцагчийн төлөөтлөөс бүрдэнэ. 26.5. Боловсролын сургалтын байгууллагыг магадлан итгэмжлэх байгууллага нь Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлт байна
<p>ЭЛ</p>	
<p>3</p> <p>Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн эрх зүйн орчин</p> <p>Төрөөс боловсролын талаар баримтлах бодлого Боловсролын тухай хууль Дээд боловсролын тухай хууль Мэргэжлийн боловсролын тухай хууль МУ-ын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр Боловсролын магадлан итгэмжлэх байгууллагын дүрэм БМИУЗ-ийн дүрэм Боловсролын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааны журам Бусад журмууд</p>	<p>4</p> <p>МУ-ын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр</p> <ul style="list-style-type: none"> Бүх шатны боловсролын үйлчилгээний чанар, үрдүнг үнэлэх боломжтой болгож стандартад суурилсан боловсролын тогтолцоог бүрдүүлнэ. Төрийн өмчийн их дээд сургуулийн бие даасан байдлыг хангаж, дээд боловсролд хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, хэрэгцээнд баривчлалсан мэргэжилтэн бэлтгэх, стандартад суурилсан чанарын хяналтын бодлого, төлөвлөлтийг нэвтрүүлж, судалгаанд суурилсан их сургуулийг хөгжүүлнэ.
<p>7</p> <p>26 дугаар Боловсролын тухай хууль зүйл. Боловсролын магадлан итгэмжлэл</p> <ul style="list-style-type: none"> 26.6. Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлт магадлан итгэмжлэх шалгуур, журмыг тогтоох, сургалтын хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэл хийх байгууллагыг бүртгэх чиг үүргийг хариуцдгнэ. 26.7. Төрөөс боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлт бусад магадлан итгэмжлэх байгууллагыг удирдаж, нэгдсэн зохицуулалтаар хангахад дэмжлэг үздгнэ. 26.8. Монгол Улсад магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагаа явуулах гадаадын байгууллагыг Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлт бүртгэж, зөвшөөрөлт олгоно. 	<p>8</p> <p>Боловсролын тухай хууль 39 дүгээр зүйл. Боловсролын санхүүжилт</p> <ul style="list-style-type: none"> 39.14. Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлтийн үр дүн, гүйцэтгэлд суурилсан гэрээний дагуу улсын төсвөөс зардлын тодорхой хувийг санхүүжүүлэх бөгөөд үйлчилгээний талбөрийн хэмжээг Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлтийн удирдах зөвлөлт тогтоосно.

9

Дээд боловсролын тухай хууль

4 дүгээр зүйл. Дээд боловсролын сургалтын байгууллага

- 4.6 Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын ангиллыг боловсролын магадлан итгэмжлэх байгууллагын санал, дүгнэлтийг үндэслэн боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага тогтооно

5 дугаар зүйл. Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын зохион байгуулалтын бүтэц

- 5.5 Их сургууль, дээд сургууль, коллежийн харьяаллын сургууль нь бие даасан хуулийн этгээд байна. Дээр дурдсан сургууль бие дааж магадлан итгэмжлэхд орно.

9

10

Дээд боловсролын тухай хууль

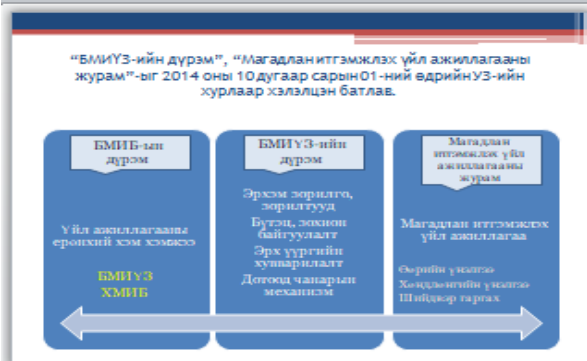
8 дугаар зүйл. Их сургууль, дээд сургууль, коллежийн сургалтын зохион байгуулалт

- 8.11 Дээд боловсролын сургалтын байгууллага боловсролын магадлан итгэмжлэл хийх эрх бүхий байгууллагаар байгууллагын магадлан итгэмжлэлийг заавал хийлгэнэ.
- 8.12 Дээд боловсролын сургалтын байгууллага хөгөлбөрөө сайн дурын үндсэн дээр магадлан итгэмжлүүлнэ.

12 дугаар зүйл. Дээд боловсролын сургалтын байгууллагын эрх, үүрэг

- 12.1.9 шинэ хөгөлбөрөөр сургалт эрхлэхийн өмнө боловсролын магадлан итгэмжлэх байгууллагад хандаж, урьдчилсан магадлан итгэмжлэл хийлгэх;

10

БМИУЗ-ийн дүрэм /УЗ-ийн тогт 2014.10.01 №01/

Хоёр. Үндэсний зөвлөлийн чиг үүрэг

- 2.1. а/ Хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх байгууллагыг хүлээн зөвшөөрөх, үүнд: үндэсний болон олон улсын чанарын баталгаажууллын байгууллага, мэргэжлийн хэлбэлдээ шилдгийг нь сонгож үндэсний бүртгэлд оруулж, үйл ажиллагаа явуулах эрхийг нь албажуулах

Гурав. Үндэсний зөвлөлийн Бүтэц, зохион байгуулалт

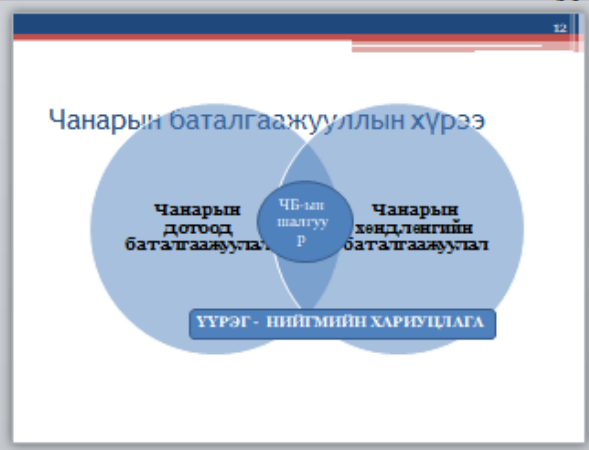
- 3.4. Мэргэжлийн зөвлөл нь тухайн ажил мэргэжлийн хүрээнд хамаарах хөтөлбөрт тавигдах мэргэжлийн тусгай шаардлагуудыг боловсруулан шат шатанд нь хэлэлцүүлэн батлуулж, жигд мөрдүүлэх, хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх эсэх талаар шинэ эцсийн дүгнэлтийг хэлэлцэн хүлээн зөвшөөрөх эсэх талаар дүгнэлт гаргах, хэлбэлдэх комитет хэлэлцүүлэх, УЗ-ийн шийдвэрийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэгтэй.
- 3.5. Тусгай болон нэмэлт шаардлага тавигддаг онцлог мэргэжлийн салбарт хамарах зарим хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааг эрх бүхий мэргэжлийн хэлбэр хэрэгжүүлж болно.
- 3.7. Мэргэжлийн зөвлөл, шинэснийн багийн ажиллах журмыг УЗ тогтоно.

10

Чанарын баталгаажууллын Үндэсний тогтолцоо

Чанарын түвшин	Зорилго	Үндэсний зөвлөл	Төрийн зөвлөл	Ижлаа	Шалгар
УЛСЫН	Улс даяагаархи чанар	Үндэсний зөвлөл	БЭДҮС	Төрийн зөвлөл, өргөтгөл	Өргөтгөл үйл ажиллагааны төлөөлөгч төлөөрөгч
	Урьдчилсан үнэлгээ	Үндэсний зөвлөл	БМИУЗ	Өргөтгөл төлөөлөгч	Чанарын төлөөрөгч
МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭХ	Магадлан итгэмжлэх зорилго	Магадлан итгэмжлэх зорилго	БЭДҮС	Төрийн зөвлөл, өргөтгөл, төлөөлөгч	Тухайн үнэлгээний төлөөрөгч
	Чанарын төлөөрөгч	Магадлан итгэмжлэх зорилго	БМИУЗ	Төрийн зөвлөл, өргөтгөл, төлөөлөгч	Чанар төлөөрөгч төлөөрөгч
УЗ	Чанарын төлөөрөгч	Магадлан итгэмжлэх зорилго	БМИУЗ ба эрх зүйн хэлбэр бүхий өргөтгөл төлөөлөгч	Өргөтгөл төлөөлөгч	Чанарын төлөөрөгч
	Мэргэжлийн чанар	Мэргэжлийн чанар	БЭДҮС, Мэргэжлийн зөвлөл	Төрийн зөвлөл	Мэргэжлийн чанарын төлөөрөгч (дотоод), Мэргэжлийн чанарын төлөөрөгч (хөндлөнгүй)
УЗ	Мэргэжлийн чанар	Мэргэжлийн чанар	БЭДҮС, БМИУЗ	Өргөтгөл, төлөөлөгч, мэргэжлийн зөвлөл, олон улсын мөхөөрөмж итгэмжлэх зорилго	Мэргэжлийн чанарын төлөөлөгч

11

БМИУЗ-ийн дүрэм /УЗ-ийн тогт 2014.10.01 №01/

Долоо. Гишүүнчлэл

7.1.1. Гишүүн байгууллага

- Хүндэт гишүүн - УЗ-ийн бүртгэлд бүртгэгдэн гадардын болон ОУ-ын магадлан итгэмжлэлийн байгууллага хүндэт гишүүнээр ажиллана.
- Дэмжигч гишүүн - УЗ нь эрхэм зорилго, зорилтын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулахад тус бүхийн дэмжигч үүрэгээр ажилладаг, тус бүхийн зөвлөл, төрийн зөвлөл, төрийн бүс, олон нийтийн байгууллага нь дэмжигч гишүүнээр ажиллана.
- Үндэсний гишүүн - УЗ-ээр магадлан итгэмжлэгдсэн сургууль нь үндсэн гишүүнээр шүүд бүртгэгдэнэ.
- Дэд гишүүн - УЗ-д магадлан итгэмжлүүлэх ижилт тавьж, магадлан итгэмжүүлэх үйл ажиллагааг зогсоосон сургууль нь дэд гишүүнээр ажиллана.
- Ажиллагч гишүүн - УЗ-д магадлан итгэмжлүүлэх ижилт тавьж бэлтгэх буй сургууль ажиллагч гишүүнээр ажиллана.

7.1.2. Гишүүн хувь хүн

- Зөвлөх гишүүн - МУ-ын БС-ын бодлого төлөөрөгч, УЗ-ийн бүтцийн нэгжүүдийн удирдлага, гишүүд ажилтнууд нь зөвлөх гишүүнээр шүүд бүртгэгдэнэ.
- Шалгар эрх гишүүн - УЗ-өөс эрх олгогдон шинэчэн нь шинэчэн гишүүнээр шүүд бүртгэгдэнэ.
- Нэр дэвшигч гишүүн - Дотоод, гадардын судлаач, орлуулчийн удирдах ажилтан, бэлтгэгч, таслагч, ажил олгогч, мэргэжлийн дараг боловсролын чанарын баталгаажууллын чиглэлээр хамтран ажиллах хувь хүн нь нэр дэвшигч гишүүнээр ажиллана.

11

БМИУЗ-ийн эрхэм зорилго

Сургалтын чанарыг дэмжиж, дээд болон мэргэжлийн боловсролын байгууллага, хөтөлбөрийн үндэсний стандартыг сахин хамгаалж, олон улсын хэмжээнд Монгол Улсын дээд, мэргэжлийн боловсролын үнэлэмж, байр суурийг бэхжүүлэх

12

“БМИУЗ-ийн дүрэм”, “Магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааны журам”-ыг 2014 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн УЗ-ийн хурлаар хэлэлцэн батлав.

13

БМИУЗ-ийн дүрэм /УЗ-ийн тогт 2014.10.01 №01/

- Хоёр. Үндэсний зөвлөлийн чиг үүрэг
- 2.1. а/ Хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх байгууллагыг хүлээн зөвшөөрөх, үүнд: үндэсний болон олон улсын чанарын баталгаажууллын байгууллага, мэргэжлийн халбаадоос шилдгийг нь сонгож үндэсний бүртгэлд оруулж, үйл ажиллагаа явуулах эрхийг нь албажуулах
- Гурав. Үндэсний зөвлөлийн бүтэц, зохион байгуулалт
- 3.4. Мэргэжлийн зөвлөл нь тухайн ажил мэргэжлийн хүрээнд хамарах хөтөлбөрт тавигдах мэргэжлийн тусгай шаардлагуудыг боловсруулан шат шатанд нь хэлэлцүүлэн батлуулж, жигд мөрдүүлэх, хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх эсэх талаар шинэ эцсийн дүгнэлтийг хэлэлцэн хүлээн зөвшөөрөх эсэх талаар дүгнэлт гаргах, халбагдах комисст хэлэлцүүлэх, УЗ-ийн шийдвэрийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэгтэй.
 - 3.5. Тусгай болон нэмэлт шаардлага тавигддаг онцлог мэргэжлийн салбарт хамарах зарим хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааг эрх бүхий мэргэжлийн халбаа хэрэгжүүлж болно.
 - 3.7. Мэргэжлийн зөвлөл, шинэ эцсийн багийн ажиллах журмыг УЗ тогтоана.

14

БМИУЗ-ийн зорилго

- Монголын дээд, мэргэжлийн боловсролын системийн байнгын үнэлгээ шинжилгээнд тулгуурлан боловсролын үйлчилгээний чанарыг сайжруулах;
- Үечилсэн магадлан итгэмжлэл хийх замаар сургууль, хөтөлбөрийн нэр хүндийг албан ёсоор хүлээн зөвшөөрөх;
- Үндэсний болон гадаадын чанарын баталгаажууллын байгууллагын үйл ажиллагааг зохицуулах;
- Монгол Улсын дээд, мэргэжлийн боловсролын нэр хүнд, байр суурийг олон улсад бэхжүүлэх.

17

БМИУЗ-ийн чиг үүрэг

- Дээд, мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллагыг магадлан итгэмжлэх – боловсролын чанарын түвшинг дээшлүүлэх;
- Шинээр эхлүүлэх хөтөлбөрт урьдчилсан магадлан итгэмжлэл хийх – шинэ хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх эрх олгох;
- Хэрэгжиж байгаа хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх – хөтөлбөрийн түвшинд чанарын ажигч дэмжих;
- Магадлан итгэмжлэх байгууллагыг хүлээн зөвшөөрөх – үндэсний болон олон улсын магадлан итгэмжлэл, чанарын баталгаажууллын байгууллага, мэргэжлийн халбаадоос шилдгийг нь сонгож үндэсний бүртгэлд оруулж, үйл ажиллагаа явуулах эрхийг нь албажуулах;
- Магадлан итгэмжлэх журам, шалгуурыг баталгаажуулан улсын хэмжээнд хэрэглэхээр хүлээн зөвшөөрөх;
- ДБСБ-ын ангилал тогтооход бүтээлт гаргах
- Монгол Улсын дээд боловсролын чадавхи бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх;
- Сургууль, хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх, хүлээн зөвшөөрсөн тухай мэдээллээр хангах.

18

БМИУЗ-ийн дүрэм /УЗ-ийн тогт 2014.10.01 №01/

Долоо. Гишүүнчлэл

7.1.1. Гишүүн байгууллага

- Хүндэт гишүүн: УЗ-ийн бүртгэлд өртөгдсөн гадаадын болон ОУ-ын магадлан итгэмжлэлийн байгууллага хүндэт гишүүнээр алсана.
 - Дэмжлэгч гишүүн: УЗ нь эрхэм зорилго, зорилтын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулахад тэд бусдын дэмжлэг, туслалцаа үзүүлж, тэр хийсэн замаар, төрийн бус олон нийтийн байгууллага нь дэмжлэгч гишүүнээр алсана.
 - Үндэсний гишүүн: УЗ-ээр магадлан итгэмжлэгдсэн сургууль нь үндэсний гишүүнээр алсана.
 - Дэд гишүүн: УЗ-д магадлан итгэмжлүүлэх хуралт тавьж, магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааг эхлүүлсэн сургууль нь дэд гишүүнээр алсана.
 - Ажиллагаа гишүүн: УЗ-д магадлан итгэмжлүүлэх хуралт тавихаар бэлтгэж, буй сургууль ажиллаж гишүүнээр алсана.
- 7.1.2. Гишүүн хувь хүн**
- Зөвлөх гишүүн: МУ-ын ДБС-ын бодлого төлөөлөгчид, УЗ-ийн бүтэцтэй нэгжүүдийн удирдагчид, гишүүд амжилтаар нь зөвлөх гишүүнээр шууд бүртгэгдэнэ.
 - Шинэ эцэс гишүүн: УЗ-өөс эрх олгогдон шинэчлэн нь шинэчлэн гишүүнээр шууд бүртгэгдэнэ.
 - Нар дараашигч гишүүн: Дотоод, гадаадын судлаач, сургуулийн удирдагч ажилтан, багш, агуулам, төлөөлөгч, ажил ологч, мэргэжлийн аргаг боловсролын чанарын баталгаажууллын чөлөөтэй хамтран ажиллах хувь хүн нь нар дараашигч гишүүнээр алсана.

15

БМИУЗ-ийн эрхэм зорилго

Сургалтын чанарыг дэмжиж, дээд болон мэргэжлийн боловсролын байгууллага, хөтөлбөрийн үндэсний стандартыг сахин хамгаалж, олон улсын хэмжээнд Монгол Улсын дээд, мэргэжлийн боловсролын үнэлэмж, байр суурийг бэхжүүлэх

16

БМИУЗ-ийн бүтэц, зохион байгуулалт

17

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааны журам

- Сургуулийн магадлан итгэмжлэл
 - Хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэл
 - Олон улсын магадлан итгэмжлэл
- Магадлан итгэмжлэх эсэх дүгнэлт, шийдвэр
- Шинэ эцэсийн дүгнэлт Комиссын дүгнэлт Удирдах зөвлөлийн шийдвэр
- Магадлан итгэмжилсэн шийдвэрт өөрчлөлт оруулах

18

Шинээр эхлүүлэх хөтөлбөрт урьдчилсан магадлан итгэмжлэл хийх

- Шинээр хөтөлбөр эхлүүлэхийн өмнө заавал урьдчилсан магадлан итгэмжлэл хийнэ.
- Шинэ хөтөлбөр эхлүүлэх бэлтгэл ажлын чанарыг сайжруулах
- Шинэ хөтөлбөрөөр /ялангуяа шинэ сургуулийн хувьд/ суралцах оюутнуудын нийгмийн баталгааг хангах

23

Хэрэгжиж байгаа хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлэх

- Хөтөлбөрийг сайн дурын үндсэн дээр магадлан итгэмжилнэ.
- Төгсөгчдийн боловсролын зэрэг, мэргэжлийн ур чадварыг хүлээн зөвшөөрүүлэх, баталгаажуулах
- Мэргэжлийн эрх олгохтой уялдуулах
- Мэргэжлийн салбарын оролцоо, хамтын ажиллагаа, түншлэлийг хөгжүүлэх

24

ДБСБ-ын ангилал тогтооход дүгнэлт гаргах

- МУ-ын дээд боловсролыг салбарын үнэтэмж, байр суурийг олон улсад хүлээн зөвшөөрүүлэхийн тулд үндэсний хэмжээний ангилалд эрэмбэ, чансаа тогтоох системийг бүрдүүлж, хөгжүүлэх
- Үндэсний ангилал, эрэмбэ, чансаа тогтоох системийг бүрдүүлж, арга аргачлалыг боловсруулах
- ДБСБ-ын үйл ажиллагааны гур дүнгийн үзүүлэлтүүд нь ангилал, эрэмбэ, чансаа тогтоох үндэстат болно.
- Монголын ДБСБ-уудын нэр хүнд өрсөлдөх чадварын түвшинг үндэсний хэмжээнд тодорхойлох, улмаар Азийн болон дэлхийн нэр хүндийг ихдээд сургуулиудын эгнээнд дүргэх

МУ-ын дээд, мэргэжлийн боловсролын чадавхи бэхжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх

- Чанарын баталгаажуулгын үндэсний тогтолцооны хөдөлгөч хүч болох хүний нөөцийг бүрдүүлж
- Сургууль, хөтөлбөрүүдийн дотоод чанарын баталгаажуулгын чадавхи бэхжүүлэх
- БМИУЗ-ийн шинжээчдийн нөөцийг байнга нэмэгдүүлж, чадавхийг бэхжүүлэх
- Олон улсын шинжээчид бэлтгэх
- Дээд, мэргэжлийн боловсролын сургалтын байгууллага, хөтөлбөрийн дотоод чанарын баталгаажуулгын ажилнуудыг сургаж, бэлтгэх
- Ментор бэлтгэх

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагааны журам

Зал.тг	Үйл ажиллагаа	Зохицуулалт
1.4 1.5	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үйл ажиллагаа, гүүний үе	
2.1	Сургуулийн магадлан итгэмжлэл	Өөрийн үндэстэй хийх үе: 7 шат Магадлан шинжлэх үе: 10 шат Шийдвэрлэх үе: 3 шат
2.2	Хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэл	Нийт 20 шаттай хэрэгжинэ.
2.3	Олон улсад МН-сэн хөтөлбөрийг бүртгэх	> БМИУЗ-д бүртгүүлсэн байгууллага хэрэгжүүлнэ > БМИУЗ-оор магадлан итгэмжлэгдсэн хөтөлбөр байна. > 6 үе шаттай хэрэгжинэ.

21

Дээд, мэргэжлийн боловсролын байгууллагыг магадлан итгэмжлэх

- Байгууллагын магадлан итгэмжлэл заавал хийгдэнэ. 5 жилийн хугацаатай
- Сургалтын байгууллага нь чанараа баталгаажуулж, чанараа илтгэн харуулж, гадны байгууллагаар үнэлүүлэх нь ҮҮРЭГ ХАРИУЦЛАГАА юм.
- Сургалтын байгууллага нь чанарын баталгааны төв. Чанарын дотоод баталгааны тогтолцоо нь сургуулийн чанарыг тодорхойлно.
- Өрсөлдөх чадварыг хөгжүүлэхийн тулд наад захын /minimum/ шалгуур, шаардлага хангалтгүй.

22

Үндэсний болон олон улсын магадлан итгэмжлэлийн байгууллагыг бүртгэх

- Хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэх байгууллагыг сонгон шалгаруулж эрх олгох
- Монгол улсад үйл ажиллагаа явуулах гадаадын, олон улсын байгууллагыг бүртгэх, зөвшөөрөл олгох
- Мэргэжлийн холбоодыг түшиглэн хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэх бие даасан, харааг бус байгууллагуудыг дэмжин хөгжүүлэх
- Олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн эрх бүхий байгууллагаар тодорхой салбар, мэргэжлийн хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийг хийхэд хамтран ажиллах
- Магадлан итгэмжлэлийг харилцан хүлээн зөвшөөрөх /ОУ-ын байгууллагаар магадлан итгэмжлэгдсэн бол БМИУЗ хүлээн зөвшөөрөх гэх мэт/

Магадлан итгэмжлэлийн журам, шалгуурыг баталгаажуулах

- Хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэх байгууллагуудад эрх олгох ба тэдгэрийг нэгдсэн зохицуулалтаар хангаж Чанарын баталгаажуулгын үндэсний тогтолцоог хөгжүүлэх
- Мэргэжлийн холбоод, оролцогч талуудын эрэлт хэрэгцээтэй уялдуулах
- Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх
- Мэргэжлийн үндэсний хүрээг хөгжүүлэх

Цаашдын зорилт

- Чанарын баталгаажууллын үндэсний тогтолцоог хөгжүүлэн үр нөлөөг нэмэгдүүлэх
- Мэргэшлийн үндэсний хүрээг боловсруулах
- ДБСБ-ын ангилал, эрэмбэ, чансаа тогтоох тогтолцоог бүрдүүлэх
- БМИУЗ болон хөтөлбөрийн магадлан итгэмжлэлийн байгууллагуудыг интернациональчлах
- БМИУЗ-ийг олон улсын түвшинд хүлээн зөвшөөрүүлэх

Анхаарал хандуулсан
Танд баярлалаа

www.aacomon.mn

altanchimeg@aacomon.mn

Утас: 70109091, 99255178

Хавсралт XI: Ахиц дэвшлийн тайлан

“Сэлэнгэ Бугант” ХХК-ийн ойд үйлдвэрлэлийн ашиглалт ба арчилгаа, цэвэрлээний үйл ажиллагаа эрхэлдэг аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагаанд магадлан итгэмжлэл хийсэн шинжээчдийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэхээр хийсэн ажлын тайлан

Хүний нөөц, боловсон хүчин удирдлагын менежментийн чиглэл

1. Тэтгэврийн насны 1 хүнийг НДШ-д хамруулсан.
2. Ойжуулалтын болон зүсвэрийн цехэд түр ажилласан 5 хүнийг НДШ-д хамруулсан.
3. Мод бэлтгэлийн ажлыг талбайд ажиллагааг ойн инженер Д.Батсуурь хариуцан ажиллаж байна.
4. Уулын тракторчин 2 хүний хуучин үнэмлэхийг олуулж авсан. Хөрөөчин 2 хүнийг сургалтанд хамруулж, мэргэжлийн үнэмлэхтэй болгосон.
5. Рамын ажилчин 1, оосорлогч 1 хүнийг сургалтанд хамруулж үнэмлэхтэй болгосон.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын талаар

1. ХАБ-ын асуудлыг хариуцаж байсан механикч А.Чикаг өөрчилж инженер Б.Номиндалайд хариуцуулж тушаал гаргасан.
2. Мод бэлтгэлийн бригадын ажилчдад ХАБ-ын зааварчилгын хуучин дэвтрийг шинэ дэвтрээр сольсон.
3. Компанийн эзэмшлийн машин, механизм, тоног төхөөрөмж, мод бэлтгэх, боловсруулах үйлдвэрийн технологийн ажиллагааны хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварчлагыг 2010 онд шинэчилэн боловсруулж, тушаалаар баталж, мөрдүүлж байгаа ба шинээр ашиглалтад оруулж байгаа ТАЙГА-ДП-3 хос дугуй хөрөөт рамын зааварчилгааг орчуулан бэлтгэж, МХГ-аас ашиглах зөвшөөрөл аваад байна.
4. ХАБ-ын журмыг боловсруулан мөрдүүлж байна.
5. Уулын трактор, ачигч, ачигч, бульдозер, автомашин зэрэг техникүүдийн бүрэн байдлыг хангаж, 2017 оны улсын үзлэг, тооллогод хамруулсан ба 2018, 2018 оны өвлийн улирлын засвар үйлчилгээг хийж, ажилд бэлэн болгоод байна.

Тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлын талаар

1. Хөрөөчинд одоогоор тусгай зориулалтын хувцас олгоогүй. Үйлдвэрийн ажилчдад олгодог өвөл, зуны хувцсаар хангаж байна.
2. Мод бэлтгэлийн бригадад эмийн санг тогтмол байлгадаг.
3. Тоног төхөөрөмж бүрэн аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаатай ба ажлын байранд байдаг.
4. Тоног төхөөрөмжийн болон галын аюулгүй ажиллагааны постерийг бий болгосон.
5. Самбараар постерийг байршуулсан.

Галын аюулгүй байдлын талаар

1. Ойн түймрээс урьдчилан сэргийлэх самбар, үзүүлэн санамжуудыг ажлын байр, талбайд байршуулж хэвшсэн.
2. Эзэмшлийн ойн талбайн хилийн бүсүүдэд ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, сэрэмжлүүлэх самбарыг байршуулсан. /6 ширхэг/
3. Аймгийн МХГ, Онцгой байдлын газруудын туслалцаатайгаар ой хээрийн түймрээс сэргийлэх, унтраах, осол гэмтэл гарсан үед анхны тусламж үзүүлэх зэрэг сургалтыг бүх ажилчдад зохион байгуулсан.

Байгаль орчинд ээлтэй үйл ажиллагааны талаар

1. Бүх машин, механизмын тос гоождог хэсэгт үзлэг хийж, сальник, жийрэгнүүдийг сольж сайжруулсан.
2. Тос маслыг солих үед газар асгахгүй байх арга хэмжээ авч, задгай амтай савнуудыг бэлэн байлгадаг ба санамсаргүйгээс тос гоожсон тохиолдолд хөрсөнд гүн шингээхгүйгээр шороотой нь хуулж авч тусгаарлах арга хэмжээ авч хэвшсэн.
3. Асгарсан тосыг саармагжуулах арга хэмжээ авах зааварчлага өгч байгаа ба алдаа гаргасан нөхцөлд анхааруулах, цалин, шагнал урамшуулалтай тооцож байна.
4. Хог хаягдлын зориулалтын савтай болсон.
5. Засвар үйлчилгээ, үйлдвэрлэлээс гарсан хог хаягдлыг хогын нэгдсэн цэгт аваачиж хаядаг.

6. Доод складын талбайг ажил дууссаны дараа цэвэрлэж хэвшсэн. 2017 оны хавар, намар 15 машин хогыг цэвэрлэж хогын цэгт хаясан.

7. Гадаргын усыг бохирдуулахгүй байх, гол усанд техникийг угаахгүй байх талаар анхааруулга, санамж өгч байгаль орчны албатай хамтарч санамж байршуулдаг болсон.

Ойн менежментийн төлөвлөгөөг шинэчлэх ажлыг 2017 оны ойн тооллогын дүн гарсны дараа 2018 оны 1 дүгээр улиралд хийхээр тохирсон.

Зураг. Сэлэнгэ бугант компаний галын аюулгүй байдал болон ХАБ ын самбар

